ΣΟΣΙΑΛΙΣΜΟΣ
ΑΠΟ ΤΑ ΚΑΤΩ

Μάρτης-Απρίλης 2020 Νο 139 Τιμή: 4€

ΑΝΟΙΞΤΕ ΤΑ ΣΥΝΟΡΑ
Τσακίστε τους φασίστες
Απελάστε τον Μητσοτάκη

- **ΚΡΑΧ-οικονομικό, πολιτικό, ιδεολογικό**
- ΣΥΡΙΖΑ-Πόσο ακόμα πιο δεξιά
- Εργατικές μάχες ενάντια στην κυβέρνηση
- Κορονοϊός-αρρώστεια του καπιταλισμού
- Ελεύθερες και δωρεάν εκτρώσεις

ΤΕΥΧΟΣ **139**

Μάρτης-Απρίλης 2020

Ο **Σοσιαλισμός από τα Κάτω** είναι το δίμηνο περιοδικό του **Σοσιαλιστικού Εργατικού Κόμματος**
Ιδιοκτήτης: Εκδόσεις Μαρξιστικό Βιβλιοπωλείο, Υπεύθυνη σύνταξης: Μαρία Στύλλου
Σύνταξη: Κώστας Βλασόπουλος, Αργυρή Ερωτοκρίτου, Θανάσης Καμπαγιάννης, Σωτήρης Κοντογιάννης, Νίκος Λούντος, Λέανδρος Μπόλαρης, Κώστας Σαρρής, Εξώφυλλο, Σελιδοποίηση: Γιάννης Κούβαρης, Παντελής Γαβριηλίδης, Υπεύθυνη διακίνησης: Ευγενία Βρούσο, 210 5247140, Κεντρική διάθεση: Μαρξιστικό Βιβλιοπωλείο, Φειδίου 14, Τηλ. 210 5247584, Περιοδικό "Σοσιαλισμός από τα Κάτω", Τ.Θ. 8161-102 10, Αθήνα, ISSN: 2241-7176
Για επικοινωνία: sosialismosapotakato@gmail.com - www.socialismfrombelow.gr

Από το TVXS

ΚΡΑΧ πολιτικό, οικονομικό, ιδεολογικό

Η κυβέρνηση Μητσοτάκη κατρακυλάει από φιάσκο σε φιάσκο. Ο Πάνος Γκαργκάνας εξετάζει τις αιτίες και στέκεται στις συνέπειες αυτής της κρίσης.

Σπάνια οι γελοιογράφοι έχουν τόσες ευκαιρίες να κάνουν πάρτι με μια κυβέρνηση και τους υπουργούς της -και μάλιστα λίγους μήνες μετά τις εκλογές- όσο αυτές που βλέπουμε τις τελευταίες βδομάδες. Ο Δερμεντζόγλου στο TVXS έκανε ίσως την πιο συνολική ατάκα, με τον Μητσοτάκη να λέει «Νόμιζα ότι θα κυβερνά το αόρατο χέρι της αγοράς», αλλά τον συναγωνίζονται οι δημοσιογράφοι που έκαναν τίτλο το «Τους πήρε το Διαβολόρεμα».[1] Το βραβείο, όμως, το κερδίζει η Βουλή όπου όλες οι πτέρυγες ξέσπασαν σε γέλια όταν ο Γεραπετρίτης έκανε τη δήλωση ότι τα ΜΑΤ δεν απεσύρθησαν από Χίο-Μυτιλήνη, απλά «ολοκλήρωσαν το έργο τους»!

Παρ' όλα αυτά, η ήττα της κυβέρνησης μπροστά στην εξέγερση των νησιών δεν είναι το μόνο αδιέξοδο που ορθώνεται απέναντί της. Πιο δραματική είναι η κατρακύλα του Χρηματιστήριου που έχει την πρωτιά στη γενικευμένη πτώση των μετοχών διεθνώς.[2] Και πιο επικίνδυνη είναι η κλιμάκωση του ελληνοτουρκικού ανταγωνισμού για τις ΑΟΖ μέσα σε συνθήκες ανάφλεξης ξανά και στη Συρία και στη Λιβύη. Αλλά για να επιστρέψουμε στην εύθυμη πλευρά παρά τη σοβαρότητα των στιγμών, ο Χρυσοχοΐδης βοηθάει τον Κικίλια να αντιμετωπίσει την απειλή του κορονοϊού κυνηγώντας καρναβαλιστές στην Πάτρα, ξεπερνώντας έτσι τον Αυγενάκη που έκανε όλη την Ελλάδα να τραγουδάει «Μα θαρρώ πως θα τα μπλέξω, με τον Σαββίδη και τον Μαρινάκη ποιον να διαλέξω».

Επιβεβαιώνεται μια εικόνα που διατύπωσε η Εργατική Αλληλεγγύη στο φύλλο της 12 Φλεβάρη γράφοντας ότι *«Η κυβέρνηση του Μητσοτάκη όλο και περισσότερο μοιάζει με καρυδότσουφλο πάνω σε άγρια κύματα. Σε μικρογραφία αυτό φάνηκε με το φιάσκο της κυβέρνησης μπροστά στον ποδοσφαιρικό καυγά Μαρινάκη-Σαββίδη. Αν, όμως, αυτό είναι για γέλια, ένα φιάσκο στις γεωπολιτικές συγκρούσεις θα είναι για κλάματα».*[3]

Στην πραγματικότητα, ένας συνδυασμός επιδείνωσης της οικονομικής κατάστασης, όξυνσης των ανταγωνισμών και έξαρσης των εργατικών αντιστάσεων λειτουργεί αποσταθεροποιητικά όχι μόνο για το πολιτικό σκηνικό στην Ελλάδα αλλά διεθνώς.

Ας πάρουμε τα πράγματα με τη σειρά.

«Κορονοϊκή» οικονομική κρίση;

Ο πανικός στα Χρηματιστήρια έχει πάρει τόσο μεγάλες διαστάσεις ώστε να ανοίγει το ζήτημα για τις προοπτικές αυτής της αναταραχής. Οι Φαϊνάνσιαλ Τάιμς διαπίστωναν πρωτοσέλιδα στο φύλλο της Παρασκευής 28 Φλεβάρη ότι οι απώλειες της βδομάδας που έκλεινε δικαιολογούν τον χαρακτηρισμό «διόρθωση» (correction) καθώς ξεπερνούσαν το 10%. Ο Μάικλ Ρόμπερτς συμπληρώνει ότι αυτή ήταν η πιο απότομη διόρθωση όλων των εποχών για τη Γουόλ Στριτ.[4]

Στην Αθήνα, *«σε εβδομαδιαία βάση, ο βασικός χρηματιστηριακός δείκτης κατέγραψε μεγάλες απώλειες σε ποσοστό 19,34%, έκλεισε τον Φεβρουάριο με πτώση 20,92%, ενώ από τις αρχές του έτους καταγράφει πτώση σε ποσοστό 21,42%. Η αγορά κινείται σε νέα χαμηλά εννέα μηνών και έκλεισε στα χαμηλότερα επίπεδα από τη συνεδρίαση της 20ης Μαΐου 2019 (717,21 μονάδες)»*.[5]

Αλλά το πρόβλημα δεν περιορίζεται στην έκταση του πανικού στα Χρηματιστήρια. Αφορά και τους ρυθμούς ανάπτυξης της πραγματικής οικονομίας. Στα μέσα του Φλεβάρη έγινε συνάντηση των G20 στο Ριάντ της Σαουδικής Αραβίας. Εκεί η νέα επικεφαλής του ΔΝΤ, η Κρυσταλίνα Γκεοργκίεβα που διαδέχθηκε την Κριστίν Λαγκάρντ διαπίστωσε ότι χρειάζεται νέα αναθεώρηση προς τα κάτω για τον ρυθμό ανάπτυξης της παγκόσμιας οικονομίας.

Οι προβλέψεις του ΔΝΤ μιλούσαν για ένα χαμηλό 2,9% για το 2020, η Γκεοργκίεβα το κατέβασε στο 2,8% λόγω κορονοϊού. Αλλά ακόμη και αυτό μοιάζει αισιόδοξο. *«Μελετάμε και πιο σκληρά σενάρια»*, δήλωσε, *«όπου η εξάπλωση του ιού συνεχίζεται για μεγαλύτερο διάστημα και σε περισσότερα σημεία του πλανήτη και οι επιπτώσεις στην ανάπτυξη είναι πιο μεγάλης διάρκειας»*.[6]

Σύμφωνα με τον επικεφαλής του Εμπορικού Επιμελητήριου της ΕΕ στην Κίνα, ο ρυθμός οικονομικής ανάπτυξης εκεί θα πέσει στο 2% το πρώτο τρίμηνο του 2020, ενώ το αντίστοιχο τρίμηνο πέρσι ήταν 6,4%.[7] Προφανώς η επιδημία του κορονοϊού (ή ακόμη χειρότερα αν εξελιχθεί σε πανδημία) επιδεινώνει την κατάσταση. Αλλά υπάρχουν βαθύτερα προβλήματα. Όπως παρατηρεί ο Μάικλ Ρόμπερτς:

«Η οικονομία του Καναδά σημείωσε ρυθμό ανάπτυξης 0,1% το τελευταίο τρίμηνο του 2019. Σε ετήσιο ρυθμό έπεσε στο 1,7% το 2019 από 2% το 2018. Η Ινδία, ένας κολοσσός των 'αναδυόμενων αγορών', έπεσε το τελευταίο τρίμηνο του 2019 στα χαμηλότερα επίπεδα εδώ και έξι χρόνια. Οι οικονομίες των G7 επιβραδύνονται, η Ιταλία είναι στάσιμη, η Ιαπωνία βρίσκεται σε ύφεση, αντίστοιχη εικόνα στις βασικές 'αναδυόμενες' με τη Βραζιλία στο 1%, το Μεξικό και τη Νότια Αφρική σε στασιμότητα. Και όλα αυτά πριν από τις επιπτώσεις του κορονοϊού στην Κίνα».[8]

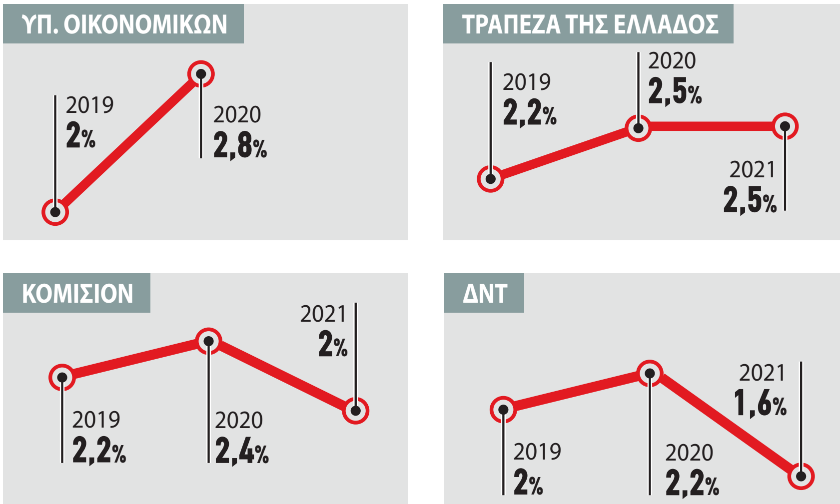
Άλλωστε, οι ίδιες οι επιπτώσεις του κορονοϊού δεν είναι «φυσικό φαινόμενο». Παίρνουν μεγαλύτερη έκταση λόγω της κατάστασης στην οποία έχει οδηγήσει τα συστήματα Υγείας η μακρόχρονη νεοφιλελεύθερη διαχείριση της οικονομικής κρίσης, όπως επισημαίνει ο γνωστός από το κίνημα της Γένοβα του 2001 γιατρός και ακτιβιστής Βιτόριο Ανιολέτο με άρθρο του στην Αυγή της Κυριακής 1 Μάρτη.[9]

Στην ελληνική περίπτωση, οι επιπτώσεις δεν περιορίζονται στη γελοιοποίηση του Κικίλια που επιμένει ότι θωρακίζει τον κόσμο από την επιδημία απαγορεύοντας τις άδειες στο λειψό προσωπικό των νοσοκομείων. Επεκτείνονται στον κεντρικό πολιτικό ισχυρισμό της Νέας Δημοκρατίας που έλεγε ότι η ανάδειξή της στην κυβέρνηση θα σήμαινε την επιτάχυνση της οικονομικής ανάπτυξης, η οποία εμποδιζόταν από τις ιδεοληψίες του ΣΥΡΙΖΑ. Να θυμηθούμε ότι τα φερέφωνα του Μητσοτάκη την περασμένη άνοιξη έλεγαν ότι το Χρηματιστήριο ανεβαίνει προεκλογικά γιατί προεξοφλεί τη νίκη της ΝΔ στις επικείμενες τότε εκλογές. Ένα χρόνο αργότερα και με οχτώ μήνες κυβέρνηση ΝΔ, το Χρηματιστήριο πέφτει κάτω από τα επίπεδα του Μάη 2019.

Αυτό είναι πολιτικό και ιδεολογικό πλήγμα για τη ΝΔ, αλλά είναι το λιγότερο. Μαζί με τον πανικό στα Χρηματιστήρια έρχεται και ο πανικός στην αγορά ομολόγων. Οι κερδοσκόποι που αγόραζαν ελληνικά ομόλογα και έριχναν τα επιτόκια δανεισμού τώρα τα εγκαταλείπουν για να πάνε σε ασφαλέστερες τοποθετήσεις. Τα επιτόκια των αμερικάνικων ομόλογων πέφτουν και των ελληνικών ανεβαίνουν. Το «ιστορικό ρεκόρ» της μείωσης του ελληνικού επιτόκιου κάτω από το 1% δεν άντεξε παρά για λίγες μόνο μέρες επειδή ήταν αποτέλεσμα κερδοσκοπίας και το παρασέρνει το σκάσιμο της φούσκας. Αλλά υπάρχουν και χειρότερα.

Η συρρίκνωση αντί για άνοδο του ρυθμού ανάπτυξης τινάζει στον αέρα τον στόχο για πλεόνασμα 3,5% του προϋπολογισμού, όπως απαιτεί η «μεταμνημονιακή» δέσμευση και για το 2020. Το οικονομικό επιτελείο του Μητσοτάκη τρέχει και δεν φτάνει για να ανακαλύψει νέες περικοπές στις κοινωνικές δαπάνες ώστε να κυνηγήσει τους στόχους που επιμένουν ασυγκίνητα να απαιτούν τα επιτελεία της ΕΕ. Η επιδρομή της εφορίας στους συνταξιούχους που κλήθηκαν να πληρώσουν τρελούς φόρους για τις συντάξεις που πήραν με καθυστέρηση είναι ένα μόνο παράδειγμα.[10]

Το ασφαλιστικό-σφαγείο του Βρούτση είναι πολύ πιο μεγάλο παράδειγμα. Οι υποσχέσεις για «διόρθωση» του νόμου Κατρούγκαλου έτσι ώστε να δοθούν αυξήσεις σε ορισμένες συντάξεις εξαφανίστηκαν και αυτό που έμεινε είναι η παγίωση και επέκταση του σφαγείου. Η Ελλάδα βρίσκεται στις τελευταίες θέσεις των χωρών της Ευρώπης: παντού προβλέπεται αύξηση της δαπάνης για συντάξεις λόγω γήρανσης του πληθυσμού. Η εξαίρεση είναι η Γαλλία όπου προβλέπεται μείωση

Οι προβλέψεις όλων, εκτός από το Υπ. Οικονομικών, για την πορεία της οικονομίας χειροτερεύουν

αν εφαρμοστεί η «μεταρρύθμιση» Μακρόν και προτελευταία είναι η Ελλάδα.[11]

Δεν είναι τυχαίο, λοιπόν, που η Πανεργατική απεργία στις 18 Φλεβάρη ήταν από τις μεγαλύτερες. Σε επόμενες σελίδες αυτού του τεύχους, ο Τάσος Αναστασιάδης από τον Συντονισμό Εργατικής Αντίστασης δίνει την εικόνα από τις απεργιακές μάχες το τελευταίο διάστημα. Το εργατικό κίνημα διαψεύδει τις Κασσάνδρες που το ήθελαν αδύναμο να απαντήσει στις επιθέσεις. Η πολιτική ριζοσπαστικοποίηση συνδυάζεται με τις οικονομικές εξελίξεις για να κάνουν το μείγμα πιο εκρηκτικό. Αλλά ούτε αυτό είναι ελληνική ιδιαιτερότητα.

Οξυμένοι ανταγωνισμοί και κοινωνική πόλωση

Στις ΗΠΑ ο πρόεδρος Τραμπ βρίσκεται αντιμέτωπος με μια δύσκολη τελική ευθεία προς τις εκλογές. Η αντίδρασή του στην μεγάλη πτώση του Χρηματιστήριου ήταν να την βαφτίσει ...ευκαιρία προτρέποντας τους επενδυτές να τρέξουν να αγοράσουν μετοχές τώρα που έχουν γίνει πιο φτηνές.

Οι περισσότεροι οικονομικοί αναλυτές αποφάνθηκαν ότι όποιος θα ακολουθούσε τη συμβουλή Τραμπ θα έπαιρνε πολύ μεγάλο ρίσκο. Οι μετοχές ήταν παραφουσκωμένες από τις συνεχείς ενέσεις φτηνού χρήματος από τις κεντρικές τράπεζες με την πολιτική της «ποσοτικής χαλάρωσης». Και σαν να μην έφτανε αυτό, η αναστάτωση στην πραγματική οικονομία απειλεί να μετατρέψει σε υπερχρεωμένες πολλές επιχειρήσεις που είχαν φορτωθεί φτηνά δάνεια το προηγούμενο διάστημα.

Προφανώς αυτό είναι απειλή για το τραπεζικό σύστημα της Κίνας όπου η διακοπή της παραγωγής έχει μεγάλες και άμεσες διαστάσεις. Αλλά δεν σταματάει εκεί. Η Νότια Κορέα αντιμετωπίζει προβλήματα από μπλοκάρισμα στα δίκτυα παραγωγής της Σάμσουνγκ.[12] Το ντόμινο απλώνεται καθώς η πτώση της τιμής του πετρέλαιου μετά το σοκ της επιδημίας βάζει σε κίνδυνο πολλές πετρελαϊκές εταιρίες στις ΗΠΑ, αυτές που δανείστηκαν για να αξιοποιήσουν κοιτάσματα με τη μέθοδο fracking. Η Fed, η κεντρική τράπεζα κρατάει την αναπνοή της περιμένοντας να δει μέχρι πού θα φτάσει η καταιγίδα.

Ο απλός κόσμος, όμως, δεν περιορίζεται σε στάση αναμονής. Η πορεία του Σάντερς στις προκριματικές εκλογές δείχνει ένα μεγάλο κύμα στροφής προς τα αριστερά. Τα επιτελεία του Δημοκρατικού Κόμματος βλέπουν με τρόμο την προοπτική να κερδίσει ο Σάντερς μεγάλες πολιτείες όπως η Καλιφόρνια και το Τέξας και τρέχουν να αναζητήσουν τρόπους για να του στερήσουν το χρίσμα. Εξακολουθούν να καλλιεργούν το μύθο ότι είναι «πολύ αριστερός για να νικήσει τον Τραμπ» παρόλο που όλες οι δημοσκοπήσεις τον δείχνουν να επικρατεί αν φτάσει στις προεδρικές εκλογές.

Ο μύθος ότι όποιος πάει πολύ αριστερά χάνει, καλλιεργείται συστηματικά μετά την ήττα του Κόρμπιν στη Βρετανία. Ωστόσο, στην Ιρλανδία νίκησε το Σιν Φέιν που μέχρι πριν λίγα χρόνια θεωριόταν «θερμοκήπιο τρομοκρατών». Στη Γερμανία, το άνοιγμα των Χριστιανοδημοκρατών προς την ακροδεξιά στη Θουριγγία γύρισε μπούμερανγκ προκαλώντας πολιτική κρίση στην οποία τον τόνο δίνουν οι μαζικές αντιφασιστικές διαδηλώσεις μετά το ναζιστικό έγκλημα στο Χανάου.

Η ριζοσπαστικοποίηση του κόσμου δεν εκφράζεται μόνο στις κάλπες. Στην Ιταλία η ήττα του Σαλβίνι σφραγίστηκε και στις κάλπες της Φλωρεντίας και στα αντιρατσιστικά συλλαλητήρια σε όλη τη χώρα. Στη Γαλλία, ο Μακρόν καταφεύγει σε βραχυκύκλωμα της Βουλής για να προωθήσει τη σφαγή των συντάξεων, αλλά ακόμη και έτσι πολιορκείται ξανά από απεργιακά συλλαλητήρια.

Το πιο δυνατό παράδειγμα για τη δυναμική των εξεγέρσεων που δεν έχει εξαντληθεί ήρθε από το Ιράκ. Εκεί:

«Οι γυναίκες έβαλαν τη σφραγίδα τους στις εξελίξεις στο Ιράκ την περασμένη βδομάδα. Τεράστιες πορείες εκατοντάδων χιλιάδων γυναικών οργανώθηκαν στις πόλεις του Νότου. Το περασμένο καλοκαίρι, όταν ξεκινούσε αυτή η κοινωνική έκρηξη στο Ιράκ, οι δημοσιογράφοι έλεγαν ότι πρόκειται για διαδηλώσεις στις οποίες συμμετέχουν μόνο νέοι άνδρες.

Πόσο άλλαξαν τα πράγματα. Το κίνημα έχει ήδη 700 νεκρούς και αντί να σταματήσει απλώθηκε με τρόπο που οι γυναίκες έγιναν το κέ-

ντρο του. Έριξε την κυβέρνηση και έχει προκαλέσει αποσταθεροποίηση σε όλες τις πολιτικές συμμαχίες που κρατούν υπό έλεγχο το Ιράκ μετά την εισβολή και κατοχή των ΗΠΑ.

Το τελευταίο γύρισμα είναι ότι ο Μόκταντα αλ-Σαντρ και η πολιτική του συμμαχία, που μέχρι πρόσφατα υποστήριζαν τις διαδηλώσεις, αποφάσισαν ότι αρκετά τράβηξαν, μιας και πλέον βρήκαν πρόσβαση προς την εξουσία μέσα από τις τελευταίες ανακατάξεις. Για να διχάσουν το κίνημα, είπαν ότι για λόγους "ηθικής" και "ασφάλειας" στις διαδηλώσεις πρέπει να μην ανακατεύονται οι γυναίκες και οι άντρες. Οι γυναίκες δεν περίμεναν να δώσει κάποιος άλλος την απάντηση. Την έδωσαν οι ίδιες καταλαμβάνοντας τους δρόμους και παίρνοντας τα μεγάφωνα και τα πανό στα χέρια τους».[13]

Η απεργιακή 8 Μάρτη των Γυναικών φέτος αντηχεί μέχρι τη Βηρυτό και τη Βαγδάτη.

Η επιμονή των κινητοποιήσεων στο Ιράκ και στον Λίβανο έχει ξεχωριστή σημασία όχι μόνο για την ένταση και την αντοχή της διάθεσης των μαζών, αλλά και για την πορεία των ανταγωνισμών και των επεμβάσεων στην περιοχή. Οι σχέσεις των μεγάλων δυνάμεων αλλά και των περιφερειακών ανταγωνιστών χειροτερεύουν, αλλά ούτε οι πολεμικές συγκρούσεις δεν εξαφανίζουν το ρόλο του απλού κόσμου.

Στη Συρία, πριν ακόμη παγιωθεί η συμπαιγνία Τραμπ-Πούτιν-Ερντογάν σε βάρος των Κούρδων στη Ροζάβα, κατάρρευσε η «Συμφωνία του Σότσι» ανάμεσα σε Τουρκία-Ρωσία και Ιράν στο Ιντλίμπ. Οι σχέσεις Τουρκίας-Ρωσίας φτάνουν στο σημείο όπου

«Ο Ερντογάν καλεί σε τετραμερή συνάντηση στις αρχές Μάρτη τη Ρωσία, τη Γαλλία και τη Γερμανία για το Ίντλιμπ. Όμως κανείς δεν μπορεί να ξέρει αν μια αφορμή θα οδηγήσει σε συνολικότερη σύγκρουση με τη Ρωσία πριν ή μετά τις συνομιλίες. Ήδη ρωσικές εφημερίδες αναφέρουν ότι η Τουρκία εμπόδισε δύο μεταγωγικά και δύο βομβαρδιστικά αεροσκάφη να προσγειωθούν στη Συρία, ενώ κυκλοφορεί και το σενάριο να κλείσει ο Βόσπορος για τα ρωσικά πλοία που από εκεί φτάνουν μέχρι το συριακό λιμάνι της Ταρτούς που "φιλοξενεί" ρωσική ναυτική βάση».[14]

Οι επιφανειακοί σχολιασμοί έβλεπαν τον Ερντογάν νικητή καθώς τουρκικά και ρωσικά στρατεύματα μοιράζονταν θέσεις που εγκατέλειψε ο Τραμπ στις περιοχές των Κούρδων. Τώρα, οι ίδιοι περίπου σχολιαστές διαπιστώνουν τη δύσκολη θέση που βρίσκεται ο Ερντογάν καθώς τούρκοι στρατιώτες πέφτουν νεκροί στο Ιντλίμπ από ρώσικα πυρά. Αλλά αυτό δεν τους εμποδίζει να επιμένουν ότι το κύμα προσφύγων είναι «συνωμοσία» του Ερντογάν για να εκβιάσει την ΕΕ!

Οι πρόσφυγες δεν είναι «πιόνι» κανενός. Είναι μαχητές που προσπαθούν να σώσουν ανθρώπινες ζωές -των παιδιών, των αδελφών, των μανάδων και των πατεράδων τους- από την καταστροφή που σπέρνουν οι «ειρηνοποιοί» με τις επεμβάσεις τους. Οι συμφωνίες που κλείνουν τα ανταγωνιζόμενα συμφέροντα είναι τόσο ασταθείς όσο αποσταθεροποιημένο είναι το σύστημα συνολικά.

Αντίστοιχη εικόνα έρχεται από τη Λιβύη. Τα επιτελεία των μεγάλων ευρωπαϊκών δυνάμεων κλείνουν «ειρηνευτικές» συμφωνίες στο Βερολίνο και στο Μόναχο με τη συμμετοχή ΗΠΑ-Ρωσίας και των πολέμαρχων που εμπλέκονται στη σύγκρουση Τρίπολης-Βεγγάζης, αλλά ο πόλεμος δεν σταματάει. Ο Ερντογάν εξασφάλισε μια θέση και σε αυτό το παζάρι και τρέχει για να κερδίσει στήριξη από την ΕΕ και για το Ιντλίμπ. Ο Μητσοτάκης και ο Δένδιας που ανησυχούν για τη νομιμοποίηση της συμφωνίας Λιβύης-Τουρκίας για τις ΑΟΖ, τρέχουν να εμφανιστούν ως υπερασπιστές των συνόρων της ΕΕ φράζοντας το δρόμο στους πρόσφυγες.

Η αλληλεγγύη στους πρόσφυγες αναδεικνύεται σε βασικό αντιρατσιστικό αλλά και αντιπολεμικό καθήκον. Το άνοιγμα των συνόρων για να περάσουν οι πρόσφυγες, όπως έγινε το 2015, μπορεί να κάψει αυτό το διαπραγματευτικό χαρτί και για τον Μητσοτάκη και για τον Ερντογάν. Οι νησιώτες που τσάκισαν τα ΜΑΤ στη Λέσβο και στη Χίο, μαζί με το κίνημα που συντονίζεται στις 21 Μάρτη από την Αθήνα μέχρι το Βερολίνο, το Παρίσι και τη Νέα Υόρκη με σύνθημα «πρόσφυγες καλοδεχούμενοι», ανοίγουν δρόμους για ένα μέλλον όπου οι τύχες της Μέσης Ανατολής και της Μεσογείου δεν θα κριθούν από τις πολεμικές συρράξεις των ιμπεριαλιστικών δυνάμεων και των ντόπιων συνεταίρων τους, αλλά από τον κόσμο που τώρα τρέχει να σωθεί σαν πρόσφυγας.

Η νέα «προσφυγική κρίση» έχει διαστάσεις μεγαλύτερες και από το 2015. Σύμφωνα με υπολογισμούς του ΟΗΕ για το Ιντλίμπ: *«Πάνω από 948.000 άνθρωποι εκτιμάται ότι έχουν εκτοπιστεί από την 1η Δεκεμβρίου. Αυτό σημαίνει σχεδόν 180.000 οικογένειες, περισσότερες από 195.000 γυναίκες και περισσότερα από 560.000 παιδιά»* επισήμανε σε ανάρτησή του στο Twitter το Γραφείο Συντονισμού Ανθρωπιστικών Υποθέσεων του ΟΗΕ (Ocha).[15]

Πρέπει να θυμηθούμε το κύμα αλληλεγγύης που αγκάλιαζε τους πρόσφυγες στην Ειδομένη όταν τα ΜΑΤ του Γκρούεφσκι έκλειναν τα σύνορα όπως ακριβώς κάνουν τα ΜΑΤ του Μητσοτάκη στον Έβρο σήμερα. «Αφήστε τους να περάσουν» πρέπει να είναι η κραυγή μας απέναντι σε όλους αυτούς που υψώνουν τους φράχτες.

Δεν είναι ώρα για ηττοπάθειες

Η κρίση των από πάνω είναι επιταχυνόμενη σε όλα τα επίπεδα. Αυτό είναι ένα βασικό συμπέρασμα που πρέπει να κρατήσουμε. Είναι μια κρίση επικίνδυνη, αλλά οι βάρβαρες κινήσεις της άρχουσας τάξης δεν μπορούν να κρύψουν τις αδυναμίες της. Είναι καιρός να τις δούμε πιο καθαρά από όσο μέχρι τώρα.

Όταν κέρδισε τις εκλογές τον πε-

Κατάληψη στο ΓΕΛ Μανταμάδου: «Κανένας ελεύθερος άνθρωπος στη φυλακή, όχι στην κλειστή δομή»

ρασμένο Ιούλη η Νέα Δημοκρατία, τα επιτελεία της δεξιάς προσπαθούσαν να ζωγραφίσουν μια εικόνα παντοδυναμίας. Δίπλα στα παπαγαλάκια των ΜΜΕ που επαναλάμβαναν το κλασικό κλισέ πως ο Μητσοτάκης είναι «κυρίαρχος του παιχνιδιού», οι διάφοροι Γεωργιάδηδες καλλιεργούσαν την εικόνα της δεξιάς-μπουλντόζας. Οι μπουλντόζες όπου νάναι μπαίνουν στο Ελληνικό για να περπατήσει η επένδυση που φέρνει χιλιάδες θέσεις εργασίας-αυτό ήταν ένα ρεφρέν. Κάθε αντίσταση στο κυβερνητικό πρόγραμμα είναι μάταιη έλεγαν. Οι όποιες αντιστάσεις είναι περιθωριακές και αντιμετωπίζονται με την πυγμή των ΜΑΤ που διώχνουν καταληψίες και πρόσφυγες από τα Εξάρχεια.

Προφανώς αυτή η εικόνα τσαλακώθηκε με τα ΜΑΤ να φεύγουν ξυλοδαρμένα από τα νησιά. Αλλά χρειάζεται να αντιμετωπίσουμε τις λαθεμένες εκτιμήσεις για το συσχετισμό δυνάμεων που εξακολουθούν να είναι αποδεκτές μέσα στην Αριστερά.

Μια μόνιμη εστία υπερτίμησης του αντίπαλου είναι οι ρεφορμιστικές ηγεσίες που έχουν ως στρατηγική τον συμβιβασμό. Η ηγεσία του ΣΥΡΙΖΑ θεώρησε αρνητικό τον συσχετισμό των δυνάμεων ακόμα και το καλοκαίρι του 2015 όταν ο κόσμος είχε δώσει ένα σαρωτικό 62% στο ΟΧΙ. Το καλοκαίρι του 2019 μετά τη νίκη του Μητσοτάκη στις εκλογές τον αναγόρευσε σε «οδοστρωτήρα». Ο Αλέξης Τσίπρας στην κοινοβουλευτική ομάδα του ΣΥΡΙΖΑ στις 16 Ιούλη μίλαγε για *«οδοστρωτήρα που έχουν ήδη βάλει μπροστά η κυβέρνηση του κ. Μητσοτάκη και τα οικονομικά συμφέροντα που τη στηρίζουν»*.[16] Το φρενάρισμα του «οδοστρωτήρα» σίγουρα δεν ήρθε με την αναιμική αντιπολίτευση που ακόμη και τώρα επιμένει να προσφέρει συναίνεση στην κυβέρνηση που παραπαίει.

Αλλά τα λάθη της ηττοπάθειας δεν περιορίζονται μόνον εκεί. Δυνάμεις που είχαν αποστασιοποιηθεί από τον ΣΥΡΙΖΑ προς τα αριστερά έπεφταν σε παρόμοιο λάθος. ΄Εγραφε, παραδείγματος χάρη ο Χ. Λάσκος στην Εφημερίδα των Συντακτών τον περασμένο Ιούλη:

«Ο λαός της Αριστεράς είναι τόσο αποδιαρθρωμένος, τόσο ηττημένος, χωρίς ηθικό, με μηδενικές προσδοκίες, που είναι αδύνατον να αντιτάξει την απάντηση που θα άρμοζε στον επιθετικό θατσερισμό, που απειλεί απροκάλυπτα».[17]

Κι όμως, αυτός ο κόσμος είναι που τσαλακώνει τον Μητσοτάκη και τους υπουργούς του. Αυτός ο κόσμος στήριξε τους φοιτητές που έκαναν καταλήψεις ενάντια στην Κεραμέως και τα ΜΑΤ μόλις τρεις μήνες μετά την εκλογική νίκη της ΝΔ. Αυτός ο κόσμος έκανε πανεργατικές απεργίες στις 24 Σεπτέμβρη και στις 18 Φλεβάρη παρά την παράλυση της ΓΣΕΕ. Αυτός ο κόσμος χαιρετίζει τη Λέσβο και τη Μυτιλήνη που τον έκαναν περήφανο με τον εξευτελισμό της καταστολής.

Δεν είναι δύσκολο να αποφεύγουμε την παγίδα της υποτίμησης του δικού μας κόσμου. Την επόμενη μέρα μετά τις εκλογές, αυτό το περιοδικό έγραφε «επί του πιεστηρίου»:

«Το πιο «γενικευμένο» επιχείρημα που το βράδυ των αποτελεσμάτων, αλλά και όλο το προηγούμενο χρόνο, ακουγόταν πολύ συχνά είναι η συντηρητικοποίηση της ελληνικής κοινωνίας. Λες και η κοινωνία είναι ένα ενιαίο σύνολο, δεν χωρίζεται σε τάξεις και σε πολιτικές τοποθετήσεις

και παρατάξεις.(...) Οι κραυγές για συντηρητικοποίηση είναι περισσότερο φασαρία και λιγότερο αποτέλεσμα».[18]

Τώρα που η θεωρία της συντηρητικοποίησης διαψεύδεται από τις εξελίξεις και η πολύπλευρη κρίση του αντίπαλου στρατόπεδου ξεδιπλώνεται μπροστά στα μάτια μας, η Αριστερά χρειάζεται να γίνει πιο τολμηρή. ■

Σημειώσεις

1. https://tvxs.gr/news/ellada/i-itta-tis-katastolis?fbclid=IwAR1kKFjkVB6hlOtxEDVJESm1j-K-475KVYb2mLTL3tQSXQwdWPccTletb9Y
2. Μπάμπης Μιχάλης, Φόβοι επιστροφής στο κραχ του 2008, Εφημερίδα των Συντακτών, 28 Φλεβάρη. https://www.efsyn.gr/oikonomia/diethnis-oikonomia/233135_foboi-epistrofis-sto-krah-toy-2008
3. Η άποψή μας, Καθώς η κυβέρνηση βυθίζεται στα αδιέξοδά της: Πανεργατική-καμπή, Εργατική Αλληλεγγύη Νο 1409, 12 Φλεβάρη 2020, https://ergatiki.gr/article.php?id=21757&issue=1409
4. https://www.facebook.com/925340197491022/photos/a.964853826872992/3756884857669861/?type=3&theater
5. https://www.in.gr/2020/02/28/economy/oikonomikes-eidiseis/katarreysi-sto-xrimatistirio-apoleies-21-kleinei-ton-fevrouario/
6. https://thenextrecession.wordpress.com/2020/02/23/g20-and-covid-19/?fbclid=IwAR01wUtgEVY37LcKUFQz18-55fg2KZqH49cnq9BGmSvShdYMqlRc4HBGyDw
7. Alex Callinicos, Corona virus shows capitalism is sick, Socialist worker No 2692, 18 february 2020, https://socialistworker.co.uk/art/49631/Coronavirus+shows+capitalism+is+sick
8. https://www.facebook.com/925340197491022/photos/a.964853826872992/3759785964046417/?type=3&__tn__=-R
9. Βιτόριο Ανιολέτο, καθηγητής Ιατρικής στο Μιλάνο: Ο ιός, οι ιδιωτικοποιήσεις και η Λέγκα κάνουν κακό στην υγεία
10. Διπλή απάτη με τις συντάξεις, Εργατική Αλληλεγγύη 1408, 5 Φλεβάρη 2020, https://ergatiki.gr/article.php?id=21722&issue=1408
11. The cost of ageing, Financial Times Datawatch, 17 February 2020
12. https://www.ft.com/content/4a42e9a8-57b6-11ea-a528-dd0f971febbc?shareType=nongift&fbclid=IwAR34Kqygskpm7Y-FQspvFF2MCiRBIOG3b3iwd6er_qNjt1JcimAuxju7RIs
13. Νίκος Λούντος, Ιράκ- η επανάσταση είναι γένους θυλικού, Εργατική Αλληλεγγύη Νο 1410, 18 Φλεβάρη 2020, https://ergatiki.gr/article.php?id=21843&issue=1410
14. Νίκος Λούντος, Μόναχο-Συρία-Λιβύη, πολεμικοί ανταγωνισμοί εκτός ελέγχου, Εργατική Αλληλκεγγύη Νο 1411, 26 Φλεβάρη 2020. https://ergatiki.gr/article.php?id=21878&issue=1411
15. https://www.in.gr/2020/02/27/world/sta-akra-oi-sxeseis-rosias-tourkias-logo-intlimp-porta-poutin-ston-erntogan/
16. https://www.avgi.gr/article/10842/10057578/al-tsipras-o-k-metsotakes-lansarei-ena-montelo-kyberneses-ae-video-
17. Χ.Λάσκος, Εφσυν 4 Ιούλη 2019, https://www.efsyn.gr/stiles/apopseis/202330_i-apodiarthrosi-toy-laoy-tis-aristeras
18. Σοσιαλισμός από τα Κάτω Νο 135, Ιούλης-Αύγουστος 2019, Επί του πιεστηρίου-τα αποτελέσματα των εκλογών, https://www.socialismfrombelow.gr/article.php?id=1169

ΟΧΙ ΣΤΟΝ ΙΜΠΕΡΙΑΛΙΣΜΟ ΚΑΙ ΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟ: ΟΙ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΕΙΝΑΙ ΑΔΕΛΦΟΙ ΚΑΙ ΑΔΕΛΦΕΣ ΜΑΣ!

Οι πρόσφυγες πληρώνουν το τίμημα του πολέμου στη Μέση Ανατολή. Ενόσω οι κυβερνήσεις της Ελλάδας και της Τουρκίας προσπαθούν να κερδίσουν από την σύγκρουση των ιμπεριαλιστικών μπλοκ κάνουν κι οι δυο ότι περνάει από το χέρι τους για να ξεφορτωθούν τους πρόσφυγες που βρίσκονται μέσα στα σύνορά τους και να εμποδίσουν την είσοδο ανθρώπων που τρέχουν να γλυτώσουν από τη φρίκη του πολέμου.

Η Τουρκία αντιμέτωπη με τις ένοπλες δυνάμεις της Ρωσίας και του καθεστώτος Άσαντ στο Ιντλίμπ δήλωσε ότι πλέον δεν θα εμποδίζει τους πρόσφυγες να διασχίζουν τα σύνορα προς την Ευρώπη. Μόλις άκουσαν αυτή τη δήλωση δεκάδες χιλιάδες πρόσφυγες, που έχουν απαυδήσει από τη φτώχια, την εκμετάλλευση και το ρατσισμό που υπομένουν στην Τουρκία, άρχισαν να μετακινούνται δυτικά για να διασχίσουν τα σύνορα από τη στεριά και τη θάλασσα.

Καθώς χιλιάδες πρόσφυγες είναι εγκλωβισμένοι στα τουρκικά σύνορα οι ελληνικές δυνάμεις ασφαλείας σε συνεργασία με τη Frontex λαμβάνουν βάρβαρα μέτρα για να σταματήσουν τους πρόσφυγες.

Είναι προφανές ότι η απόφαση της κυβέρνησης του ΑΚΡ για το πέρασμα των συνόρων δεν έχει σε τίποτα να κάνει με την συμπάθεια στους πρόσφυγες. Η τουρκική κυβέρνηση αντί να εξηγήσει γιατί οι πρόσφυγες θέλουν τόσο πολύ να φύγουν από τη χώρα, περηφανεύεται για τους αριθμούς που διέσχισαν τα σύνορα με την Ευρώπη. Χιλιάδες ξεκινάνε ταξίδια θανάτου σε πλαστικές βαρκούλες και χιλιάδες ακόμα περιμένουν, σε φρικτές συνθήκες, στα σύνορα.

Από την άλλη, η ελληνική αστυνομία επιτίθεται στους πρόσφυγες με δακρυγόνα ακόμα και με σφαίρες. Στα ελληνικά νησιά ομάδες ρατσιστών, ενθαρρυμένοι από τις ρατσιστικές πολιτικές της ελληνικής κυβέρνησης, προσπαθούν να σταματήσουν τους πρόσφυγες. Χαιρετίζουμε τους απλούς ανθρώπους στα νησιά που κυνήγησαν την αστυνομία και αρνούνται την εγκατάσταση φυλακών για πρόσφυγες στη γη τους. Χαιρετίζουμε τις γυναίκες της Λέσβου που λένε ότι οι γυναίκες πρόσφυγες δεν είναι διαφορετικές από εμάς.

Το συμφέρον των εργατών σε Τουρκία και Ελλάδα δεν είναι με τον ιμπεριαλισμό των ΗΠΑ ή της Ρωσίας, ή με την ΕΕ, με τα αφεντικά της Ελλάδας και της Τουρκίας. Είναι με τη διεθνή εργατική αλληλεγγύη με όλους τους πρόσφυγες και αυτή την στιγμή ιδιαίτερα με τους πρόσφυγες από την Συρία.

Καλούμε τις κυβερνήσεις της Ελλάδας και της Τουρκίας να σταματήσουν τις πολεμικές εντάσεις στην Ανατολική Μεσόγειο και τη Μέση Ανατολή και να εγκαταλείψουν τις περιπέτειες που θέτουν σε κίνδυνο τις ζωές απλών ανθρώπων. Είμαστε αντίθετοι τόσο στο βομβαρδισμό του Ιντλίμπ από το καθεστώς του Άσαντ και την Ρωσία όσο και στις στρατιωτικές επιχειρήσεις της Τουρκίας στην περιοχή.

Πρέπει να σταματήσουν άμεσα οι πολιτικές που ωθούν τους πρόσφυγες στη φρίκη και το θάνατο σε στεριά και θάλασσα!

Απαιτούμε το άνοιγμα των συνόρων Τουρκίας-Συρίας για τους εκατοντάδες χιλιάδες που προσπαθούν να φύγουν από το Ιντλίμπ και το σταμάτημα των πολιτικών της ΕΕ και της Ελλάδας που είναι σχεδιασμένες για το φράξιμο του δρόμου στους πρόσφυγες. Οι πρόσφυγες που προσπαθούν να γλυτώσουν από τον πόλεμο πρέπει να έχουν το δικαίωμα να μείνουν στην Ελλάδα και την Τουρκία αν το θελήσουν και να πάνε σε οποιαδήποτε άλλη χώρα αν το επιθυμούν. Η Τουρκία και η Ελλάδα, όπως και όλες οι ευρωπαϊκές χώρες, πρέπει να πάρουν τα κατάλληλα μέτρα για τη βελτίωση της ζωής των προσφύγων που ζουν μέσα στα σύνορά τους.

Εμείς, η αριστερά και στις δυο πλευρές του Αιγαίου παλεύουμε χρόνια τώρα για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των προσφύγων, ενάντια στους ρατσιστές. Καλούμε τους εργάτες όλων των χωρών να δείξουν την αλληλεγγύη τους στους πρόσφυγες και να υψώσουν τη σημαία της ειρήνης ενάντια στον πόλεμο, τον ιμπεριαλισμό και τον ρατσισμό.

Το DSiP στην Τουρκία και το ΣΕΚ στην Ελλάδα θα συνεχίσουμε να συνεργαζόμαστε στους αγώνες μας, και στην οργάνωση της αντιρατσιστικής δράσης στη βδομάδα 15-21 Μάρτη.

Οι πρόσφυγες είναι καλοδεχούμενοι!

Όχι στον ρατσισμό!

Ζήτω η αδελφοσύνη των λαών!

Επαναστατικό Σοσιαλιστικό Εργατικό Κόμμα (DSiP) Τουρκία
Σοσιαλιστικό Εργατικό Κόμμα (ΣΕΚ) Ελλάδα

Πανεργατική απεργία 18 Φλεβάρη

Εργατικές μάχες ενάντια στην κυβέρνηση

Ο Τάσος Αναστασιάδης στέκεται στις προκλήσεις που αντιμετωπίζει το εργατικό κίνημα και προτείνει απαντήσεις

Βρισκόμαστε στο πρώτο 8μηνο διακυβέρνησης του Μητσοτάκη και η κυβέρνηση της ΝΔ έχει βρεθεί από την πρώτη στιγμή σε τροχιά σύγκρουσης με το εργατικό κίνημα. Μέσα σε λίγους μήνες είχε να αντιμετωπίσει τρεις πανεργατικές απεργίες, στις 24 Σεπτέμβρη, στις 2 Οκτώβρη και στις 18 Φλεβάρη. Ταυτόχρονα είχαμε μια σειρά από σημαντικούς αγώνες. Τα νοσοκομεία που συνεχίζουν και με τη νέα κυβέρνηση τις κινητοποιήσεις τους για μαζικές προσλήψεις στην Υγεία, τους εργαζόμενους στους ΟΤΑ με την απεργία ενάντια στην ιδιωτικοποίηση της καθαριότητας, το απεργιακό ξέσπασμα στις τράπεζες με αφορμή τις απολύσεις στην τράπεζα Πειραιώς, και την απεργία διάρκειας στον ΟΤΕ μέσα στην περίοδο των Χριστουγέννων. Τις κινητοποιήσεις στη ΔΕΗ ενάντια στο κλείσιμο των λιγνιτικών μονάδων, αλλά και τους ταχυδρομικούς διανομείς των ΕΛΤΑ ενάντια στις απολύσεις των συμβασιούχων. Και δίπλα σε αυτές, τους εργολαβικούς των τραπεζών και των ΕΛΠΕ ενάντια στις απολύσεις, τους 5.500 συμβασιούχους του ΟΑΕΔ κλπ.

Αυτή η εικόνα από μόνη της είναι εντυπωσιακή. Τόσο για το πλήθος των εργατικών κομματιών που βγήκαν στη σύγκρουση με τον Μητσοτάκη όσο και για το εύρος και την ποικιλία αυτών των εργατικών κομματιών. Από τα παραδοσιακά κομματια της εργατικής τάξης, μέχρι τα πιο νέα. Είναι μια εικόνα από την οποία μπορεί κανείς να βγάλει πολύτιμα συμπεράσματα για το σημείο που βρίσκεται η εργατική τάξη σήμερα.

Το πρώτο σημείο έχει να κάνει με την μαζικότητα της εργατικής τάξης. Βρισκόμαστε έντεκα χρόνια μετά το ξέσπασμα της κρίσης και την εφαρμογή των μνημονίων. Δεκάδες επιχειρήσεις έκλεισαν και η ανεργία εκτινάχτηκε. Ήταν μια περίοδος που πολλοί είχαν αποφασίσει να ξεγράψουν την εργατική τάξη σαν υποκείμενο αλλαγής και έψαχναν νέα υποκείμενα. Όμως ακόμη και μέσα σε αυτές τις συνθήκες μια σειρά από κλάδοι ενισχύθηκαν. Τα πρώτα χρόνια των μνημονίων ενώ είχαμε μείωση του μεριδίου της απασχόλησης στον δευτερογενή τομέα (από 22,4% το 2008 σε 15,6% το 2013) ταυτόχρονα παρουσιάστηκε αύξηση του μεριδίου της απασχόλησης στον τριτογενή τομέα (από 66% στο 71% την αντίστοιχη περίοδο).[1] Κυρίως όμως μετά το 2013 είχαμε την αύξηση της απασχόλησης σε μια σειρά από τομείς της οικονομίας. Στον τουρισμό

επισιτισμό που είναι το προφανές αλλά και στον κλάδο των τηλεπικοινωνιών και υψηλής τεχνολογίας, στις τράπεζες και τον ασφαλιστικό τομέα πάρα τις αναδιαρθρώσεις και το κλείσιμο-απορρόφηση κάποιων τραπεζών από άλλες, στο εμπόριο και στα logistics, στους κλάδους της υγείας και της ενέργειας κλπ.

Υπάρχει και ένα δεύτερο στοιχείο που χρειάζεται να το πάρουμε υπ' όψη. Αφεντικά και κυβερνήσεις, στην προσπάθειά τους να κρατήσουν ψηλά την κερδοφορία και την ανταγωνιστικότητά τους στις συνθήκες κρίσης, κάνουν συστηματική προσπάθεια, αυτά τα νέα εργατικά κομμάτια να μπουν στην αγορά εργασίας με τις χειρότερες συνθήκες δουλειάς. Με χαμηλότερους μισθούς, χωρίς δικαιώματα, χωρίς μόνιμη δουλειά. Είναι αυτήν την περίοδο των μνημονίων που οι "εργολαβίες", "οι ενοικιαζόμενοι", οι συμβασιούχοι κάθε είδους, αποτελούν κεντρική επιλογή.

Το έναυσμα το δίνει ο κρατικός μηχανισμός. Τα νοσοκομεία δίνουν σε εργολάβους την καθαριότητα, την φύλαξη, τα μαγειρεία κλπ. Στην ενέργεια οι δημόσιες επιχειρήσεις (ΔΕΣΦΑ, ΕΛΠΕ, ΔΕΠΑ ΔΕΔΑ) γεμίζουν με εργολαβικούς που αποτελούν το 27% έως το 75% του προσωπικού αυτών των επιχειρήσεων. Νέοι εργαζόμενοι 20-45 χρονών το 78% από αυτούς, χωρίς όμως τα δικαιώματα που είχαν οι παλιότεροι εργαζόμενοι.[2] Στις τράπεζες φτάσαμε στο σημείο, σήμερα οι εργολαβικοί εργαζόμενοι να ξεπερνάνε τις 5000 (σχεδόν το 10% των εργαζόμενων του κλάδου) που απασχολούνται από μεγάλες εταιρίες, όπως η ICAP με 2000 εργαζόμενους και η ΜΕΛΛΟΝ με 1500. Και αυτό το μοντέλο της ελαστικής εργασίας, των συμβασιούχων, του άουτσόρσινγκ απλώνεται πρακτικά και σε όλο τον ιδιωτικό τομέα, από τους λιμενεργάτες στην COSCO, μέχρι τους κάμεραμαν του ALPHA.

Όμως, πάρα τις επιδιώξεις των εργοδοτών και των κυβερνήσεων η πραγματικότητα κύλησε διαφορετικά από ό,τι θα ήθελαν. Γιατί όλα αυτά τα νέα εργατικά κομμάτια που δουλεύουν σε άθλιες συνθήκες εργασίας, έχουν κάνει σκληρή προσπάθεια να οργανωθούν, να χτίσουν τις συλλογικότητες τους, να παλέψουν για δικαιώματά τους και την εξασφάλιση της μόνιμης δουλειάς πάνω απ' όλα. Πριν δύο χρόνια είχαμε την μεγάλη απεργία των Λιμενεργατών της COSCO που σήκωσε ένα ολόκληρο κύμα αλληλεγγύης αλλά δεν ήταν το μοναδικό παράδειγμα. Οι εργαζόμενοι στα νοσοκομεία έδωσαν σκληρές μάχες για να διώξουν τους εργολάβους από την υγεία. Ανάγκασαν την κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ να προχωρήσει σε απευθείας συμβάσεις των νοσοκομείων (τουλάχιστον των μισών πανελλαδικά) με τους εργαζόμενους σε καθαριότητα, φύλαξη, σίτιση.

Ο κόσμος της επισφάλειας οργανώνεται

Στην ενέργεια το σωματείο των εργολαβικών των ΕΛΠΕ φτιάχτηκε λίγες μέρες μετά την δολοφονία 4 εργατών από "ατύχημα" στον Ασπρόπυργο το 2015 και έδωσε σκληρές μάχες, όπως αντίστοιχα οργανώθηκαν και πάλεψαν οι εργολαβικοί σε ΔΕΣΦΑ, ΔΕΠΑ κλπ. Στις τράπεζες οι εργολαβικοί έχουν δώσει πολλές μάχες για την υπεράσπιση των δικαιωμάτων τους ενάντια στις απολύσεις, μέχρι και σήμερα που παλεύουν για να μην περάσουν οι 104 απολύσεις εργολαβικών στην τράπεζα Αττικής. Το πιο πρόσφατο παράδειγμα έρχεται από τους 5.500 συμβασιούχους του ΟΑΕΔ των υπουργείων που οργανώθηκαν και δίνουν μάχη εδώ και μήνες για το δικαίωμά τους στη δουλειά.

Απέναντι στη φιλολογία ότι αυτός ο κόσμος της επισφάλειας, είναι κατακερματισμένος, φοβισμένος και αδύναμος, η πραγματική εμπειρία είναι ότι μπαίνει μπροστά να φτιάξει επιτροπές αγώνα, συντονιστικά, σωματεία, να οργανωθεί και να παλέψει.

Σε αυτή την προσπάθεια αυτά τα νέα εργατικά κομμάτια ψάχνουν τρόπους να αποκτήσουν περισσότερη δύναμη μέσα από την σύνδεσή τους με τα "παλιά σωματεία", τα σωματεία των μονίμων. Στους δήμους για παράδειγμα η απόφαση "σοκ και δέος" του Σκουρλέτη να απολύσει 12.000 συμβασιούχους το καλοκαίρι του 2016, έβγαλε ένα μαζικό ξέσπασμα χιλιάδων συμβασιούχων που ανάγκασαν την ΠΟΕ ΟΤΑ να μπει μπροστά και η απεργία διαρκείας που ακολούθησε κέρδισε, παρά τους μνημονιακούς περιορισμούς, 8.500 προσλήψεις μόνιμου προσωπικού στους Δήμους. Στα νοσοκομεία έχουμε επίσης παραδείγματα επιτυχιών αυτών των εργατικών κομματιών ακριβώς γιατί εκεί κατάφεραν οι "συμβασιούχοι" να συνδεθούν με το κομμάτι των μονίμων εργαζόμενων και να παλέψουν από κοινού. Δεν ήταν μια εύκολη και αυτόματη διαδικασία. Χρειάστηκε η παρουσία του Συντονιστικού των Νοσοκομείων, συνδικαλιστών της αντικαπιταλιστικής αριστεράς, να μπουν μπροστά να δώσουν μάχη για να γραφτούν οι συμβασιούχοι και οι εργολαβικοί σε μια σειρά σωματεία. Σε σημεία όπου τα σωματεία πεισματικά αρνούνταν την εγγραφή τους, προχώρησαν στο να στήσουν επιτροπές αγώνα και συντονιστικά. Με τη βοήθεια του Συντονιστικού των Νοσοκομείων οι εργολαβικοί και οι συμβασιούχοι μπήκαν μπροστά στις μάχες της ΠΟΕΔΗΝ για προσλήψεις και έτσι ανάγκασαν και την συνδικαλιστική ηγεσία να τους στηρίξει.

Χρειάζεται να έχουμε καθαρή αυτήν την εικόνα γιατί παίζει τεράστιο ρόλο στις νέες συνθήκες που βρισκόμαστε με την κυβέρνηση της ΝΔ να έχει αναλάβει τον ρόλο να κλιμακώσει όλες τις επιθέσεις σε βάρος των εργαζόμενων. Κατ' αρχάς είναι ανάγκη να ξεκαθαρίσουμε τους στόχους που βάζει η κυβέρνηση του Μητσοτάκη. Δυο είναι οι κεντρικοί στόχοι της πολιτικής της.

Το πρώτο είναι η ιδιωτικοποίηση των πάντων. Μια προσπάθεια να δώσει στους πλούσιους φίλους της ολόκληρα φιλέτα από τη δημόσια σφαίρα. Ό,τι έχει απομείνει από τις

ΔΕΚΟ, τη ΔΕΗ, το νερό, τα ΕΛΤΑ τις συγκοινωνίες. Όμως οι ιδιωτικοποιήσεις δεν περιορίζονται μονάχα στις πρώην ΔΕΚΟ. Με επιχείρημα την έλλειψη προσωπικού και μηχανημάτων θέλουν να βάλουν μέσω ΣΔΙΤ τους ιδιώτες μέσα στα δημόσια νοσοκομεία και να ξαναφέρουν τους εργολάβους. Θέλουν να παραχωρήσουν σε ιδιώτες ολόκληρους τομείς όπως η καθαριότητα, και το πράσινο στους δήμους.

Δεύτερος στόχος της κυβέρνησης είναι να διαλύσουν τον τρόπο με το οποίο δουλεύουν οι εργαζόμενοι μέσα στους χώρους δουλειάς. Επιδιώκουν το ακόμη μεγαλύτερο χτύπημα της σταθερής δουλειάς και την επέκταση της ελαστικοποίησης. Απολύσεις είτε με την μορφή της εθελούσιας, είτε απλά απολύσεις και στην θέση των απολυμένων νέοι ελαστικά εργαζόμενοι, εργολαβικοί, συμβασιούχοι. Αυτή είναι η επίθεση σε βάρος των εργαζόμενων στις τράπεζες, στον ΟΤΕ και παντού. Δεν είναι τυχαίο ότι τα πρώτα μέτρα της κυβέρνησης Μητσοτάκη τον Ιούλιο ήταν η κατάργηση του σπουδαίου λόγου απόλυσης αλλά και η κατάργηση της συνευθύνης των επιχειρήσεων για τους εργολάβους που νοικιάζουν.

Βασικό εργαλείο σε αυτήν την κατεύθυνση είναι η ουσιαστική κατάργηση των Συλλογικών Συμβάσεων. Τόσο σε επίπεδο ΓΣΕΕ, όπου από την προηγούμενη θητεία του Βρούτση στο υπ. Εργασίας (και το διατήρησε η Αχτσιόγλου) ο κατώτατος μισθός καθορίζεται από υπουργική απόφαση και όχι από την ΕΓΣΣΕ, όσο και στο επίπεδο των κλαδικών συμβάσεων που τις καταργούν επί της ουσίας με τις δεκάδες εξαιρέσεις και την κατάργηση της επεκτασιμότητας που ψήφισε η κυβέρνηση της ΝΔ τον Οκτώβριο του 2019.

Όμως έχουν και άλλα εργαλεία όπως τις αλλαγές στους κανονισμούς εργασίας και τα οργανογράμματα σε μια σειρά από επιχειρήσεις. Για παράδειγμα τις τελευταίες ημέρες η διοίκηση της ΕΡΤ προωθεί ένα νέο οργανόγραμμα το οποίο πρακτικά διαλύει κάθε σταθερότητα και οι εργαζόμενοι μετατρέπονται σε λάστιχο. Τη μια ημέρα στο ραδιόφωνο, την επόμενη στην τηλεόραση και στη συνέχεια οπουδήποτε υπάρξει κενό. Και όλα αυτά την ίδια ώρα που η ΕΡΤ έχει γεμίσει με συμβασιούχους και εργολαβικούς εξαιτίας των μεγάλων κενών προσωπικού. Αντίστοιχα στην Εθνική Τράπεζα ο νέος κανονισμός εργασίας που προωθεί η διοίκηση τσακίζει ακόμη περισσότερο τα εργασιακά δικαιώματα.

Συλλογική δύναμη

Η κυβέρνηση της ΝΔ ξέρει ότι το μεγαλύτερο εμπόδιο για να περάσει τα σχέδιά της είναι η συλλογική δύναμη των εργαζόμενων. Αυτήν που την έχει αντιμετωπίσει πολλές φορές στους λίγους μήνες της θητείας της. Και θέλει με κάθε τρόπο να την χτυπήσει. Προφανώς είναι όλες οι νομοθετικές πρωτοβουλίες που έχει πάρει μέχρι τώρα, όπως για παράδειγμα η ηλεκτρονική ψηφοφορία για τις απεργίες, αλλά και αυτές που επιδιώκει να πάρει το επόμενο διάστημα για τις διαδηλώσεις, για το προσωπικό ασφαλείας στις μεταφορές όταν υπάρχουν απεργιακές κινητοποιήσεις στα ΜΜΜ. Είναι μια συνολική προσπάθεια να τσακίσουν την συλλογικότητα και την δύναμη των εργαζόμενων μέσα στους χώρους δουλειάς.

Απέναντι σε αυτές της επιθέσεις της ΝΔ οι συνδικαλιστικές ηγεσίες τις περισσότερες φορές δεν αντιδρούν. Ακόμη και σήμερα, οι ομοσπονδίες που έχουν τους "ελαστικά εργαζόμενους" οργανικά ενταγμένους στη δύναμή τους είναι λίγες. Στην εκπαίδευση οι αναπληρωτές είναι κανονικά μέλη των συλλόγων τους. Στην Υγεία όμως είναι μάχη σύλλογο το σύλλογο για να γραφτούν στα σωματεία οι συμβασιούχοι και οι εργολαβικοί, με την ηγεσία της ΠΟΕΔΗΝ να βγάζει διακηρύξεις ότι τους καλύπτει για να συμμετέχουν στις απεργίες αλλά ταυτόχρονα να τους εξαιρεί από το συνέδριό της, και να αφήνει Πασκίτες και δεξιούς στα σωματεία να μην τους εντάσσουν.

Στον ιδιωτικό τομέα η Πανελλήνια Ομοσπονδία Ενέργειας αποτελεί εξαίρεση έχοντας στην δύναμη της πολλά σωματεία εργολαβικών και στηρίζοντάς τα στις μάχες που δίνουν, σε αντίθεση με την ΟΤΟΕ για παράδειγμα ή την ΟΜΕ ΟΤΕ. Τις περισσότερες φορές οι συνδικαλιστικές ηγεσίες είτε κλείνουν τα μάτια στο ζήτημα είτε ακόμη χειρότερα, για να μην αλλάξουν οι συσχετισμοί που πιθανά θα βάλουν σε διακύβευση τις θέσεις στα όργανα, αρνούνται να μπουν μπροστά και να οργανώσουν όλον αυτόν τον κόσμο, να στηρίξουν τις μάχες του να διεκδικήσουν την μόνιμη και σταθερή δουλειά για όλους. Και αυτό είναι μια καταστροφική επιλογή, συνολικά σε βάρος της εργατικής τάξης. Η εμπειρία από την ιδιωτικοποίηση της Ολυμπιακής από τον Χατζηδάκη ακόμη είναι νωπή. Η ΟΣΠΑ, μια πολύ δυνατή ομοσπονδία, είχε μια τέτοια λάθος τακτική απέναντι στους χιλιάδες συμβασιούχους που δούλευαν στην εταιρία. Η κυβέρνηση Καραμανλή διευκολύνθηκε στο ξεπούλημα της Ολυμπιακής από εκείνη την τακτική και χαμένη βγήκε και η ΟΣΠΑ μαζί με όλη την εργατική τάξη. Είναι μια εμπειρία-προειδοποίηση για την ΓΕΝΟΠ-ΔΕΗ που αντιμετωπίζει τον Χατζηδάκη στον ίδιο ρόλο.

Αυτή η στάση ανοίγει τη συζήτηση για το τι μπορούν να κάνουν οι ελαστικά εργαζόμενοι. "Αφού διάφορα σωματεία δεν μας γράφουν σαν μέλη τους, αφού οι συνδικαλιστικές ηγεσίες δεν ενδιαφέρονται για εμάς, ας δούμε τι μπορούμε να κάνουμε μόνοι μας χωρίς αυτούς" είναι η συλλογιστική μιας άποψης. Μοιάζει εύκολο να πει κανείς "ας πάνε στα τσακίδια τέτοιες ηγεσίες, δεν τις θέλουμε, ό,τι κάνουμε μόνοι μας". Όμως όσο εύκολο είναι, τόσο λάθος είναι. Γιατί η εμπειρία δείχνει ότι η δύναμη βρίσκεται στην ενότητα ελαστικά εργαζόμενων και μονίμων με την κοινή δράση μέσα από τα σωματεία.

Οι συμβασιούχοι των ΟΤΑ κέρδισαν 8.500 μόνιμες θέσεις εργασίας όταν κατάφεραν να κερδίσουν τα σωματεία των μονίμων συναδέλφων τους στον αγώνα και έτσι ανάγκασαν και την ηγεσία της ΠΟΕ-ΟΤΑ να μπει μπροστά. Αντίστοιχα στα νοσοκομεία. Όταν πριν ακριβώς από ένα χρόνο άνοιξε στον Άγιο Σάββα η μάχη για να μην απολυθούν οι 86 συμβασιούχοι εργαζόμενοι στην καθαριότητα που επεδίωκε η διοίκηση (με τις πλάτες του υπουργείου Υγείας), αυτό που τελικά έγειρε την πλάστιγγα ήταν η επιμονή της ηγεσίας του σωματείου να μπουν στον αγώνα και οι μόνιμοι συνάδελφοι. Η απεργία διαρκείας των συμβασιούχων συνοδεύτηκε με απεργία και από το μόνιμο προσωπικό, την στήριξη δεκάδων σωματείων, την συγκρότηση απεργιακού ταμείου, την μαζική συμμετοχή των εργαζόμενων του Αγίου Σάββα στην απεργιακή 8 Μάρτη και τελικά στην νίκη των συμβασιούχων εργαζόμενων.

Από την ανάποδη μεριά έχουμε το παράδειγμα των πενταμηνιτών των δήμων το 2015. Ένα μαζικό ξέσπασμα εκατοντάδων συμβασιούχων του ΟΑΕΔ που δούλευαν στους δήμους σε όλη τη χώρα, δεν κατάφερε να σπάσει την αδιαφορία της ΠΟΕ ΟΤΑ απέναντί τους, κυριάρχησε η λογική "ό,τι κάνουμε μόνοι μας" και τελικά οδηγήθηκε στην ήττα. Τα ίδια διλήμματα αντιμετωπίζουν οι 5.500 συμβασιούχοι του ΟΑΕΔ στα Υπουργεία σήμερα.

Εμπειρία

Χρειάζεται να μείνουμε στην εμπειρία του Συντονιστικού των Νοσοκομείων που είναι πολύτιμη. Το Συντονιστικό των Νοσοκομείων από την πρώτη στιγμή μπήκε μπροστά στην οργάνωση όλων αυτών των κομματιών των συμβασιούχων στην Υγεία. Το φθινόπωρο του 2017 μπροστά στο φάσμα της απόλυσης 4000 συμβασιούχων των νοσοκομείων, πήρε την πρωτοβουλία για μια μαζική συνέλευση συμβασιούχων και μονίμων εργαζόμενων στην Υγεία για να το αντιμετωπίσουν.

Απεργία στα ΕΛΤΑ ενάντια στις απολύσεις

Από αυτήν την συνέλευση βγήκε η απόφαση για απεργία στις 27 Νοέμβρη τότε με κεντρικό περιεχόμενο "καμία απόλυση συμβασιούχου, μονιμοποίηση όλων". Αυτή η πρωτοβουλία αγκάλιασε αρχικά λίγα σωματεία νοσοκομείων αλλά ανάγκασε την ΠΟΕΔΗΝ να την καλύψει απεργιακά. Αυτό σήμανε συναγερμό. Φτιάχτηκαν επιτροπές αγώνα σε δεκάδες νοσοκομεία σε όλη τη χώρα, οι συμβασιούχοι πήγαν και χτύπησαν τις πόρτες των σωματείων και σε κάποια από αυτά κέρδισαν όχι απλά την εγγραφή τους σε αυτά αλλά έβαλαν και τα ίδια τα σωματεία στην απεργιακή κινητοποίηση.

Η επιτυχία αυτής της καμπάνιας σήμανε ότι η ηγεσία του υπ. Υγεία, ("αντισυνταγματικά" όπως έλεγε τότε ο Πολάκης), αναγκάστηκε να δώσει την πρώτη παράταση στη δουλειά αυτών των 4000 εργαζόμενων. Έκτοτε, με το ίδιο ακριβώς τρόπο το υπουργείο Υγείας έχει αναγκαστεί άλλες δύο φορές να δώσει παρατάσεις στις συμβάσεις (η τελευταία στις 21 Οκτώβρη του 2019) και οι συμβασιούχοι αυτοί παραμένουν από τα πιο ενεργά κομμάτια του κινήματος της Υγείας που παλεύουν για μαζικές προσλήψεις μόνιμου προσωπικού στα νοσοκομεία ενάντια στις απολύσεις.

Αυτή η προσπάθεια απλώνεται παντού. Το τελευταίο παράδειγμα είναι οι συμβασιούχες εργαζόμενες στην καθαριότητα του νοσοκομείου Έλενα, όπου η πλειοψηφία του ΔΣ του σωματείου όχι μόνο δεν τις έγραφε στο σωματείο αλλά ακόμη χειρότερα τις θεωρούσε εργαζόμενους δεύτερης κατηγορίας. Με την παρέμβαση του Συντονιστικού των Νοσοκομείων οι καθαρίστριες όχι μόνο συγκροτήθηκαν, έφτιαξαν την δική τους συλλογικότητα αλλά ακόμη περισσότερο για πρώτη φορά το νοσοκομείο Έλενα κατέβηκε στην πανεργατική απεργία στις 18 Φλεβάρη με το δικό του πανό με κέντρο αυτές τις εργαζόμενες στην καθαριότητα. Ήταν και αυτό ένα κομμάτι από το μήνυμα που έστειλε η Πανεργατική στις 18 Φλεβάρη: δεν υποχωρούμε, οργανωνόμαστε και προχωράμε.

Με αυτόν τον τρόπο χρειάζεται να αντιμετωπίσουμε τις προκλήσεις που ανοίγουν οι επιθέσεις στην ΝΔ. Για να ενώσουμε όλα τα κομμάτια της τάξης ανεξάρτητα από την σχέση εργασίας, να δυναμώσουμε τη συλλογική δύναμη της τάξης και τα συνδικάτα της μέσα στους χώρους δουλειάς, να χτίσουμε ένα εργατικό κίνημα ικανό να τσακίσει τις επιθέσεις της κυβέρνησης και των αφεντικών. Σε αυτή την προσπάθεια στρατεύεται ο Συντονισμός Εργατικής Αντίστασης. ■

Σημειώσεις

1. https://ineobservatory.gr/wp-content/uploads/2016/02/MELETH-36.pdf
2. http://ergolavikoi.online/pososto-ergolavikon-stis-etaireies-energeias/

ΣΥΡΙΖΑ–Πόσο ακόμα πιο δεξιά;

Η Μαρία Στύλλου εξηγεί γιατί ο ΣΥΡΙΖΑ θέλει να γίνει το νέο ΠΑΣΟΚ και πού τον οδηγεί αυτή η επιλογή

Ο Μητσοτάκης παραδέχεται ανοιχτά ότι η κυβέρνησή του βρίσκεται μπροστά στη χειρότερη κρίση (οικονομία, επιδημία, πρόσφυγες), φοβάται ότι τα πράγματα βγαίνουν εκτός ελέγχου και φοβάται πολύ περισσότερο τις αντιδράσεις. Το εργατικό κίνημα, τις απεργίες, το αντιρατσιστικό κίνημα, τον κόσμο που άνοιξε μια παρατεταμένη περίοδο αντίστασης από την εκλογή του μέχρι σήμερα. Είναι η μεγαλύτερη κρίση της κυβέρνησης και από πάνω και από κάτω. Προφανώς γαντζώνεται για να μην καταρρεύσει και ζητάει στήριξη και συνεργασία από τα κόμματα της αντιπολίτευσης.

Τα μάτια του κόσμου είναι δικαίως στραμμένα προς τα αριστερά. Ο ΣΥΡΙΖΑ μπορεί να μην είναι πια κυβέρνηση αλλά είναι το δεύτερο κόμμα στη Βουλή, τριπλάσιο μέχρι τετραπλάσιο από το ΚΙΝΑΛ – το παλιό ΠΑΣΟΚ δηλαδή την επίσημη σοσιαλδημοκρατία στην Ελλάδα. Όλα αυτά τα ξέρουμε, αλλά χρειάζεται να τα ξαναθυμηθούμε μέσα σ' αυτές τις συνθήκες, απαντώντας στο ερώτημα: πού βρίσκεται ο ΣΥΡΙΖΑ σ' αυτήν την κρίση της κυβέρνησης και του συστήματος; Οργανώνει τους αγώνες και τις αντιστάσεις; Παρακολουθεί εξ αποστάσεως; Ή ψάχνει τρόπους να συνεργαστεί και να στηρίξει τις βασικές επιλογές της κυβέρνησης του Μητσοτάκη;

Η απάντηση είναι το τρίτο. Στηρίζει τις κρίσιμες αποφάσεις της κυβέρνησης για την ΑΟΖ, την πολεμική συνεργασία με Μακρόν και Τραμπ για την περιοχή και διεκδικεί σκληρότερη αντιμετώπιση για την Τουρκία. Το «βυθίσατε το Χόρα» του Αντρέα Παπανδρέου το 1976 έχει γίνει γραμμή του Τσίπρα. Ίδια αντιμετώπιση και για τους πρόσφυγες. Η ομάδα του ΣΥΡΙΖΑ για τους πρόσφυγες έχει κάνει κοινή σύσκεψη με αντίστοιχο κλιμάκιο της τωρινής κυβέρνησης με στόχους την καλύτερη εφαρμογή της Συμφωνίας Τσίπρα – Ε.Ε., τα κλειστά σύνορα, τα στρατόπεδα συγκέντρωσης και τις απελάσεις.

Όσο για τους αγώνες που δίνει το εργατικό κίνημα από την εκλογή της κυβέρνησης του Μητσοτάκη μέχρι σήμερα η απάντηση είναι σαφής: δεν τους στηρίζει, δεν τους οργανώνει και τις πιο πολλές φορές η ηγεσία του κινείται ενάντια στον κόσμο του, ακόμα και σε όσους συνδικαλιστές του αναγκάζονται να ψηφίσουν και να στηρίζουν αυτές τις μάχες.

Κοινό συμπέρασμα, στη μεγαλύτερη κυβερνητική κρίση, αλλά και του συστήματος, ο ΣΥΡΙΖΑ πάει πιο δεξιά. Γιατί όλα αυτά;

Τι σχέση έχει το παρελθόν με το μέλλον;

Ο ΣΥΡΙΖΑ πηγαίνει για συνέδριο στις αρχές Μάη και κυκλοφόρησε κείμενο απολογισμού περίπου 90 σελίδων για την περίοδο από το 2012. Είναι ένας χρήσιμος και αποκαλυπτικός απολογισμός. Αποκαλύπτει γιατί η στρατηγική «και με το νεοφιλευθερισμό και ενάντια του» οδηγεί στις χειρότερες δεξιές προσαρμογές και σε σύγκρουση με την τάξη που εξασφάλισε την άνοδο της αριστεράς σε πρώτο κόμμα και έδωσε τη δυνατότητα για την «πρώτη φορά κυβέρνηση της αριστεράς στην Ελλάδα» και σε όλη την Ευρώπη.

Σύμφωνα με το κείμενο αυτό, το πρώτο εξάμηνο του 2015 *«φάνηκε τότε σαν να μη συνδέουμε απτά τη στρατηγική μας για έναν αμοιβαίως γόνιμο συμβιβασμό με τα τακτικά βήματα της διαπραγμάτευσης και, τελικά, να υποβαθμίζουμε το καθαυτό πολιτικό έργο σε διαπάλη –και κάποτε καυγά– μεταξύ αφηρημένων ιδεών».*[1]

Δεν είναι η πρώτη φορά που ο ΣΥΡΙΖΑ μιλάει για στρατηγική «αμοιβαίως γόνιμου συμβιβασμού». Ο Γιάννης Δραγασάκης, ένας από τους τρεις συντάκτες του απολογισμού (οι άλλοι δυο είναι ο Θοδωρής Δρίτσας και ο Αριστείδης Μπαλτάς) υποστήριξε σε κείμενά του το 2013 ότι μια κυβέρνηση της αριστεράς μπορεί να είναι με επιτυχία και με τη διαπραγμάτευση και με τις μονομερείς ενέργειες:

"Το δίπολο 'διαπραγμάτευση ή μονομερείς ενέργειες' αναδεικνύεται ορισμένες φορές με έναν τρόπο διλημματικό και διχαστικό. Οι καθεστωτικές δυνάμεις κατηγορούν τον ΣΥΡΙΖΑ ότι το πρόγραμμά του αντικειμενικά οδηγεί σε μονομερείς ενέργειες -που θεωρούνται παντού και πάντα επικίνδυνες- ενώ δυνάμεις της εξωκοινοβουλευτικής Αριστεράς, αλλά εσχάτως και το ΚΚΕ, κατηγορούν τον ΣΥΡΙΖΑ για το αντίθετο. Ότι δεν έχει ως πολιτική του τη, σε κάθε περίπτωση, μονομερή ακύρωση του χρέους και των δανειακών συμβάσεων.

Είναι, όμως, αμοιβαία αποκλειόμενες η διαπραγμάτευση και οι μονομερείς αποφάσεις;

Η επιλογή [του ΣΥΡΙΖΑ] δεν αποκλείει ούτε τη διαπραγμάτευση ούτε τη μονομερή ενέργεια ως στοιχεία μιας στρατηγικής που εκτυλίσσεται ανάλογα με την εξέλιξη των συσχετισμών".[2]

Ουσιαστικά περιγράφουν μια στρατηγική συμβιβασμών και με την Ε.Ε. και με τον ΣΕΒ, και με τον Τραμπ, και με τον Νετανιάχου, και με το ΝΑΤΟ, και με τον Λάτση. Είναι η στρατηγική με την οποία έγιναν όλες οι υποχωρήσεις:

-Η συμφωνία να κλείσουν τα σύνορα με υπογραφές Ελλάδας, Γερμανίας και Τουρκίας που έγινε το Μάρτη του 2016, δυο μήνες μετά το συγκλονιστικό συλλαλητήριο στον Έβρο από τον κόσμο της αριστεράς, του αντιρατσιστικού και του εργατικού κινήματος.

-Οι υπογραφές για να ιδιωτικοποιηθούν τα λιμάνια (Πειραιάς και Θεσσαλονίκη), ο δημόσιος σιδηρόδρομος ΟΣΕ, οι μεγάλες κρατικές εκτάσεις όπως το αεροδρόμιο του Ελληνικού, αλλά και να μπουν οι ιδιώτες στην υγεία, στην παιδεία, στους δήμους, αποδομώντας κομμάτι κομμάτι το κράτος πρόνοιας, ήταν των υπουργών του ΣΥΡΙΖΑ. Και βέβαια ο Νόμος Κατρούγκαλου για το ασφαλιστικό, τις συντάξεις και τα ταμεία.

-Η συνεργασία με τον Τραμπ και το Ισραήλ (το πιο πιστό τσιράκι του αμερικανικού ιμπεριαλισμού στην περιοχή και το πιο παλιό) σήμαινε ότι ο ΣΥΡΙΖΑ έδωσε συνέχεια στις πολιτικές επιλογές του ελληνικού καπιταλισμού.

Γιατί τα αναφέρουμε αυτά σήμερα που στην κυβέρνηση είναι η Νέα Δημοκρατία και όχι ο ΣΥΡΙΖΑ;

Για να δώσουμε και την εικόνα των καθηκόντων που έχουμε μπροστά μας, αλλά πάνω απ' όλα για να εξηγήσουμε γιατί αυτή τη στιγμή ο ΣΥΡΙΖΑ πηγαίνει για συνέδριο χωρίς να έχει διδαχτεί τίποτα από το αδιέξοδο παρελθόν και γι' αυτό συνεχίζει στην αντιπολίτευση με τον ίδιο τρόπο και κάτω από μεγαλύτερες πιέσεις.

Ο ΣΥΡΙΖΑ πηγαίνει πιο δεξιά μετά τις εκλογές γιατί αποδέχεται και προσαρμόζεται στις καινούργιες πιέσεις που είναι ακόμα πιο μεγάλες.

Η οικονομική κρίση προχωράει προς μια νέα βουτιά. *«Ο ΟΟΣΑ προειδοποιεί ότι ο ο κορονοϊός απειλεί να μειώσει την παγκόσμια ανάπτυξη στο μισό».*[3] Ο κορονοϊός είναι το «κερασάκι» στην παγκόσμια οικονομία που ακόμα σέρνεται από τον ιό της κρίσης του 2007, και δεν μπορεί να ανάκαμψει.

Αυτό είναι το υπόβαθρο που καθορίζει και τις γεωπολιτικές εξελίξεις παντού, και στη Μέση Ανατολή και την Τουρκία, τους πολέμους και τους χιλιάδες πρόσφυγες που θέλουν να σπάνε φράχτες και σύνορα για μια καλύτερη ζωή.

Και ταυτόχρονα μέσα σ' αυτές τις συνθήκες ξεδιπλώνεται ένα τεράστιο κύμα μαζικών εκρήξεων που απλώνεται από χώρα σε χώρα, που ξεκίνησε το 2019 από «ασήμαντες αφορμές ή μικρά πράγματα» και ρίχνει κυβερνήσεις, δημιουργεί καινούργια συνδικάτα, παλεύει ενάντια σ'ένα σύστημα απάνθρωπο και ανεβάζει κόμματα της αριστεράς με πιο πρόσφατο παράδειγμα στην Ιρλανδία.

Αυτή η εικόνα είναι πιο πολωμένη και πιο συγκρουσιακή από το 2012 και το 2015. Και απέναντι σ' αυτό γίνεται πολύ καθαρό ότι τα κόμματα της αριστεράς -και συγκεκριμένα ο ΣΥΡΙΖΑ- χρειάζεται να διαλέξουν. Το «και με τους μεν και με τους δε» δεν δουλεύει. Κόμματα που φοβούνται ότι στήριξη στους αγώνες του κόσμου που αντιστέκεται σημαίνει εξελίξεις εκτός ελέγχου πηγαίνουν δεξιά. Κάτω απ' αυτές τις πιέσεις η επιλογή του ΣΥΡΙΖΑ είναι να γίνει κόμμα του κέντρου.

Σχέση ρεφορμιστικού κόμματος και εργατικής τάξης

Υπάρχουν απόψεις που προσπαθούν να θεωρητικοποιήσουν αυτή τη στροφή: *«Αλλάζουμε στρατηγική στον ΣΥΡΙΖΑ γιατί τώρα πια δε μπορούμε να μιλάμε για εργατική τάξη των εργοστασίων αλλά εργατική τάξη του διαδίκτυου».*[4]

Μια πρώτη παρατήρηση είναι ότι αυτή η εικόνα για την τάξη είναι λάθος. Παρά την κρίση και τα κλεισίματα βιομηχανιών στην Ελλάδα, αλλά και διεθνώς, παρά τις αλλαγές που κάνουν οι καπιταλιστές στον τρόπο και στην οργάνωση της παραγωγής, η εργατική τάξη έχει μεγαλώσει. Ο καπιταλισμός συγκεντρώνει την εργατική τάξη σε μεγάλες πόλεις, σε μεγάλους χώρους δουλειάς και εκεί προσπαθεί να εξασφαλίσει την εκμετάλλευση ερ-

Πανεργατική απεργία 24/9/2019

γατών και εργατριών στο μεγαλύτερο δυνατό σημείο που μπορεί.

Οι νέοι «εκσυγχρονιστές» του ρεφορμισμού υποτιμώντας λαθεμένα την εργατική τάξη προσανατολίζονται προς τη «μεσαία τάξη». Και αυτή η τάση είχε εκδηλωθεί από παλιότερα, π.χ. στην περσινή προεκλογική εκστρατεία, αλλά τώρα παίρνει μονιμότερες διαστάσεις.

Και σε αυτή την περίπτωση υπάρχει άγνοια σε δυο επίπεδα. Πρώτο, η κατηγορία του μεσοστρώματος είναι αμφισβητούμενη γιατί μπορεί με τον ίδιο χαρακτηρισμό να περιγράφει διαφοροποιήσεις που υπάρχουν στις αμοιβές, στις συνθήκες, και στη δουλειά που κάνουν διάφορες ειδικότητες και κατηγορίες εργαζομένων και ταυτόχρονα να συγχέει αυτά τα τμήματα της εργατικής τάξης με μια κατηγορία στελεχών που συγκροτούν το πιο ψηλό κομμάτι της κρατικής γραφειοκρατίας, των τραπεζών και των μεγάλων επιχειρήσεων. Αυτό το δεύτερο κομμάτι είναι ένα ενδιάμεσο στρώμα που μεσολαβεί, τις περισσότερες φορές σε συνεργασία με τους ιδιοκτήτες-επιχειρηματίες, τραπεζίτες, υπουργούς, για τον έλεγχο των εργαζομένων. Επιπλέον, βρισκόμαστε σε εποχές όπου η δυνατότητα κινητικότητας προς τα πάνω μέσα στην εργατική τάξη κλείνει. Ενδεικτικά, σε πρόσφατο πίνακα των Φαϊνάνσιαλ Τάιμς υπήρχε η εικόνα ότι *«τα πιο φτωχά τμήματα πρέπει πια να περιμένουν τα επόμενα 100 χρόνια σε Ευρώπη και Αμερική για να γίνουν υψηλόμισθοι»*.[5]

Η απασχόληση με το διαδίκτυο ή μέσω διαδίκτυου, οι αλλαγές στη μορφή απασχόλησης, επικοινωνίας και οργάνωσης της εργασίας δεν αφαιρούν από τη μάζα των εργαζομένων ούτε τη συλλογικότητα, ούτε τις διεκδικήσεις, ούτε τη σημασία της συλλογικής δράσης και οργάνωσης μέσα από τα συνδικάτα, μέσα από απεργίες, καταλήψεις και διαδηλώσεις.

Οι θεωρίες ότι η εργατική τάξη εξαφανίζεται έρχεται στη μόδα κάθε φορά που τα κόμματα της ρεφορμιστικής αριστεράς βρίσκονται μπροστά στη διχάλα να πάρουν κρίσιμες αποφάσεις.

Ο ΣΥΡΙΖΑ στηρίχτηκε στη δύναμη των εργατικών αγώνων για να κερδίσει τις εκλογές του Γενάρη του 2015, αλλά βήμα-βήμα στην κυβέρνηση κάθε μέτρο, κάθε απόφαση, κάθε επιλογή ήταν το κτύπημα αυτής της τάξης.

Στον απολογισμό των 90 σελίδων αποδίδει την άνοδο της δύναμης του το 2012 αλλά και στη συνέχεια, στους «αγανακτισμένους», στις πλατείες, στα κινήματα. Αλλά χρειάζεται να ξεκαθαρίσουμε ότι μέσα σε όλα αυτά τα κινήματα κινείται ανοργάνωτα ή οργανωμένα μια τεράστια εργατική τάξη. Αυτό καθόρισε και τη συνέχεια των αγώνων. Η μεγάλη καμπή που τσάκισε την κυβέρνηση ΝΔ-ΠΑΣΟΚ-ΔΗΜΑΡ και άνοιξε το δρόμο για την εκλογική νίκη του ΣΥΡΙΖΑ το 2015 ήταν η κατάληψη της ΕΡΤ.

Η στρατηγική του ΣΥΡΙΖΑ τότε, και η αντιμετώπιση που είχε απέναντι στην εργατική τάξη από τότε, αντίληψη που μοιράζονταν στελέχη και οργανώσεις που οργανώναν όλοι όλο το εγχείρημα, καθόρισε και την αντιμετώπισή του αμέσως μετά τις εκλογές. Απέναντι σε μια κυρίαρχη τάξη στην Ελλάδα αλλά και στο επιτελείο της Ε.Ε., η αντιμετώπισή του ποτέ δεν ήταν στηρίζουμε τους εργατικούς αγώνες, τις διεκδικήσεις, τη μάχη για να καταργηθούν τα προηγούμενα μνημόνια που ήταν περιεχόμενο των μεγάλων πανεργατικών. Αυτές οι απεργίες είχαν αναγκάσει ακόμα και τις πιο συντηρητικές ηγεσίες των συνδικάτων να καλύψουν. Μια τέτοια στρατηγική θα έδινε φτερά στο εργατικό κίνη-

μα που έβγαινε γεμάτο ενθουσιασμό απ' αυτή τη νίκη και μπορούσε να μπει μπροστά παίζοντας καθοριστικό ρόλο στις κρίσιμες εξελίξεις.

Ένα δύσκολο συνέδριο

Οι αντιδράσεις για την προσαρμογή του ΣΥΡΙΖΑ, το στόχο να γίνει δεύτερη κυβέρνηση της κεντροαριστεράς, να πάρει και επίσημα τη θέση της δεξιάς σοσιαλδημοκρατίας είναι δύσκολο να περάσει. Δεν είναι μόνο η αλλαγή του ονόματος που θα ήθελε να κάνει, αλλά και η στροφή σε κόμμα του Κέντρου που έχει σημάνει ήδη να έχουν αναλάβει την ηγεσία του «νέου κόμματος» ένα μέρος της παλιάς ηγεσίας του ΣΥΡΙΖΑ σε συνεργασία με κεντρώους, Πασόκους και δεξιούς παράγοντες που θέλουν να παίξουν καθοριστικό ρόλο και στο συνέδριο, αλλά και στην πολιτική αυτού του καινούργιου κόμματος. Με το επιχείρημα «δε θέλουμε να γυρίσουμε στο κόμμα του 3%», στόχος είναι να γίνει το κόμμα του Σημίτη και του Γιώργου Παπανδρέου.

Το συνέδριο του ΣΥΡΙΖΑ δεν είναι μια εύκολη υπόθεση. Η στροφή σε μια δεξιά σοσιαλδημοκρατία με τον πρωταγωνιστικό ρόλο των συνεργατών, αλλά πάνω απ' όλα με την αλλαγή συμμαχιών, ονόματος, προγράμματος και λειτουργίας, έχει ήδη ξεσηκώσει μεγάλες αντιδράσεις στο εσωτερικό του. Στα μέλη του, στη νεολαία, ακόμα και σε άτομα της ηγεσίας.

Το ό,τι προηγείται το συνέδριο της Νεολαίας (το μεγάλο κόλπο για την ηγεσία που θέλει να μπετονάρει τη νεολαία στο να γίνει ΠΑΣΠ στη θέση της ΠΑΣΠ) θα μεγαλώσει τις διαφωνίες. Τα περισσότερα μέλη της νεολαίας προέρχονται από τις σχολές, η δύναμη και οι ιδέες της αριστεράς στους φοιτητές είναι μεγάλη, η χρονιά άνοιξε με μάχες, καταλήψεις και όλα αυτά μεγαλώνουν τις πιέσεις, και τις εσωτερικές συγκρούσεις.

«Κόμμα ανοιχτό στην ένταξη μελών, αλλά όχι στην ένταξη μηχανισμών... Πρόγραμμα ριζοσπαστικό για δεύτερη φορά αριστερά αλλά ο σκοπός δεν αγιάζει τα μέσα...» κλείνει την παρέμβαση του στην Αυγή (1/3) ο Αντώνης Παπαζαχαρίου.

Στην Ιταλία το Κ.Κ. άλλαξε το όνομα του, και από Κ.Κ. έγινε Δημοκρατικό Κόμμα και πέταξε τελείως τα παλιά απομεινάρια περί κυβέρνησης της αριστεράς. Έγινε ένα κόμμα του νεοφιλευθερισμού, με πρωθυπουργό τον Ρέντζι που εφάρμοσε σκληρό πρόγραμμα περικοπών, ανεργίας, κατάργησης συλλογικών συμβάσεων και αντιδημοκρατικών αλλαγών στο Σύνταγμα. Αυτές οι εξελίξεις άνοιξαν το δρόμο στη Λίγκα του Σαλβίνι να απλώσει την επιρροή της στα μεγάλα εργατικά κέντρα του Βορρά και στις πόλεις κάστρα του Κ.Κ.

Αυτή την εξέλιξη, αυτό το έγκλημα δεν πρέπει να αφήσουμε να γίνει και εδώ, και σ' αυτό ο ρόλος του επαναστατικού κόμματος είναι καθοριστικός. Η κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας περνάει τη μεγαλύτερη κρίση από την εκλογή της. Η προοπτική δεν είναι η σταθεροποίηση αλλά μεγαλύτερη κρίση, αστάθεια και αδιέξοδο.

Αυτά σημαίνουν τρία πράγματα. Το πρώτο ότι η αριστερά δεν μπορεί να λειτουργήσει σαν σανίδα σωτηρίας και να προδώσει, να πουλήσει τις μεγάλες μάχες που δίνει η εργατική τάξη και το κίνημα. Στηρίζουμε και οργανώνουμε όλες τις μάχες του εργατικού κινήματος συγκεκριμένα και ασταμάτητα. Το εργατικό κίνημα παλεύει για να τα πάρει όλα πίσω. Δουλειές, αυξήσεις, προσλήψεις, συνδικάτα, κρατικοποιήσεις, μέχρι το τέλος.

Η δύναμη του εργατικού κινήματος είναι η ενότητα και η συλλογικότητα. Αυτό σημαίνει χωρίς διακρίσεις, χρώμα, εθνικισμούς και πατριωτισμούς που χωρίζουν και δίνουν τη δύναμη στη δεξιά, ακροδεξιά και φασίστες. Η αριστερά είναι αντιρατσιστική και διεθνιστική και παλεύει όχι για να κερδίσει τις εκλογές, αλλά για να ανατρέψει αυτό το σύστημα, για τη δημοκρατική οργάνωση της κοινωνίας για τις ανάγκες των πολλών, για την απελευθέρωση των καταπιεσμένων για να έχουν τον έλεγχο οι παραγωγοί του πλούτου και όχι οι καπιταλιστές. Μόνο μια αριστερά που στηρίζει, παλεύει και κερδίζει στην επαναστατική προοπτική μπορεί να ανταποκριθεί στις σύγχρονες εξελίξεις, και τις ανάγκες των κοινωνιών έτσι όπως διαμορφώνονται σήμερα.

Πώς γίνεται να είναι η αριστερά σήμερα και επαναστατική και ανοιχτή; Μήπως αυτά τα δύο βρίσκονται σε αντίφαση μεταξύ τους; Όχι, εάν είναι ενιαιομετωπική. Εάν απευθύνεται και συνεργάζεται με όλη την αριστερά – απευθύνεται και παλεύει μαζί με τον κόσμο των ρεφορμιστικών κομμάτων, και του ΚΚΕ και του ΣΥΡΙΖΑ. Αυτή είναι η εμπειρία του ΣΕΚ και αυτό έχει σαν αποτέλεσμα και το δυνάμωμα των αγώνων, αλλά και των επαναστατικών ιδεών και της προοπτικής.

Αυτό σημαίνει συμμετοχή στη συζήτηση που αυτή την περίοδο γίνεται μέσα σε όλη την αριστερά και ιδιαίτερα στα ρεφορμιστικά κόμματα. Στη νεολαία του ΣΥΡΙΖΑ, στους συνδικαλιστές/τριες του ΣΥΡΙΖΑ, στις γυναίκες, στις γειτονιές. Το ίδιο ισχύει και για το ΚΚΕ. Η συζήτηση μέσα στο ΚΚΕ για τη σχέση του με τα άλλα κόμματα της αριστεράς, με τη νεολαία, με τα συνδικάτα έχει φουντώσει. Εάν μετά τις εκλογές του Ιούλη το ΣΑΚ κυκλοφόρησε με τον τίτλο *«Η Ν.Δ. "θέλει" αλλά δυσκολεύεται, και εμείς δεν θα τους αφήσουμε»*, τώρα μετράμε και πώς θα τους σταματήσουμε, και πώς θα τους ανατρέψουμε αλλά και πώς θα ανοιξουμε το δρόμο για την προοπτική της συνολικής απελευθέρωσης από τα δεσμά και εγκλήματα αυτού του σάπιου συστήματος. ■

Σημειώσεις

1. Σχέδιο απολογισμού ΣΥΡΙΖΑ 2012-2019 (εισήγηση), Φεβρουάριος 2020
2. Κυβέρνηση της Αριστεράς, συλλογικό, εκδόσεις Τόπος, 2013, σελ.34-35
3. Φαϊνάνσιαλ Τάιμς, Τρίτη 3 Μάρτη 2020
4. Δήλωση της Δώρας Αυγέρη, βουλευτή του ΣΥΡΙΖΑ σε άρθρο που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα των Συντακτών (29 Φλεβάρη 2020)
5. Φαϊνάνσιαλ Τάιμς, Δευτέρα 24 Φλεβάρη 2020

Ανοίξτε τα σύνορα

Ο Γιώργος Πίττας από τη Μυτιλήνη της εξέγερσης που έδιωξε τα ΜΑΤ γράφει για τη συνέχεια και τη σημασία αυτής της μάχης

"Η κυβέρνηση της ΝΔ έχει κηρύξει πόλεμο εναντίον των προσφύγων και των μεταναστών και αυτό δεν είναι λεκτική υπερβολή. Όπως όλοι οι πόλεμοι, ξεκίνησε με μια διακοπή διπλωματικών σχέσεων, την κατάργηση του υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής... Μέσα στο καλοκαίρι ξεκίνησαν οι «αποκλεισμοί» και οι «κυρώσεις»: σιωπηλή κλιμάκωση των push back στο Αιγαίο, αγρίεμα του ανθρωποκυνηγητού στον Έβρο και στην Εγνατία, ρατσιστικές εγκύκλιοι... Ακολούθησε η επίσημη κήρυξη από τον ίδιο τον Μητσοτάκη που συνέκρινε τον ερχομό των προσφύγων με την εισβολή των Περσών..."

Το απόσπασμα είναι από το άρθρο με τίτλο "Ο ρατσιστικός πόλεμος της κυβέρνησης Μητσοτάκη" στο προηγούμενο τεύχος του περιοδικού Σοσιαλισμός από τα Κάτω πριν από ακριβώς δύο μήνες. Ναι, δεν ήταν λεκτική υπερβολή.

Μέσα στο διάστημα 28 Φλεβάρη-3 Μάρτη, οπότε και γράφονται αυτές οι γραμμές, είδαμε στα σύνορα με τον Έβρο τον ελληνικό στρατό με τα όπλα στα χέρια να πυροβολεί (στον αέρα;) και μαζί με τα ΜΑΤ να επιτίθεται με ξύλο και δακρυγόνα σε χιλιάδες πρόσφυγες στα σύνορα με την Τουρκία στον Έβρο. Αφήνοντας πίσω τους εκατοντάδες τραυματίες – και με το πρακτορείο Ρόιτερς να μεταδίδει ότι ένας Σύριος πρόσφυγας σκοτώθηκε στη διάρκεια των συγκρούσεων 40 μέτρα από τα σύνορα. Είδαμε τον υφυπουργό Άμυνας Στεφανή να πηγαίνει στη Λέσβο και ακολούθως να διεξάγεται άσκηση βαρέων όπλων, δηλαδή κανονιών, με πεδίο βολής το τμήμα της θάλασσας που διασχίζουν οι πρόσφυγες. Είδαμε το Λιμενικό στην Κω να κάνει επικίνδυνους ελιγμούς πάνω σε ένα φουσκωτό και τους λιμενικούς να πυροβολούν στη θάλασσα ούτε δύο μέτρα από τους πρόσφυγες που ούρλιαζαν τρομαγμένοι, να τους χτυπάνε με κοντάρια. Μάθαμε ότι ένα μωρό πνίγηκε στα ανοιχτά της Λέσβου όταν σύμφωνα με το λιμενικό *"οι επιβαίνοντες ανέτρεψαν τη βάρκα προκειμένου να γίνει επιχείρηση διάσωσης"*.

Ακόμη και ο Γκαίμπελς θα ζήλευε τα ψέματα που προβάλει η Νέα Δημοκρατία για να δικαιολογήσει αυτήν τη βαρβαρότητα.

Ψέμα πρώτο, ο στρατός και η αστυνομία "υπεραμύνονται του πατρίου εδάφους" γιατί δέχονται "εισβολή".

Στο μυθιστόρημα του Θερβάντες, ο Δον Κιχώτης επιτίθονταν με μανία σε ανεμόμυλους που έβλεπε σαν γίγαντες. Ο Μητσοτάκης θέλει να μας πείσει ότι οι χιλιάδες πρόσφυγες με

τα παιδιά τους και τα μπογαλάκια στην πλάτη αποτελούν κάποιου είδους στρατό που διεξάγει πόλεμο. Η «παλικαριά» του θα γραφτεί στα μαύρα κατάστιχα της Ιστορίας. Το μόνο που θύμισε η επίθεση στρατού και ΜΑΤ σε αμάχους είναι οι δολοφονικές επιχειρήσεις του κράτους απαρτχάιντ του Ισραήλ απέναντι στους Παλαιστίνιους διαδηλωτές.

Ψέμα δεύτερο, οι πρόσφυγες είναι "πιόνια", ο "κρυφός στρατός" του Ερντογάν που έρχεται να καταλάβει την Ελλάδα για να την "ισλαμοποιήσει".

Πρόκειται για ανθρώπους που εγκαταλείπουν τις χώρες για να ζητήσουν άσυλο. Τις τελευταίες βδομάδες σχεδόν ένα εκατομμύριο πρόσφυγες έχουν ξεριζωθεί από την επαρχία Ιντλίμπ της Συρίας για να ξεφύγουν από τις φονικές συγκρούσεις ανάμεσα στο στρατό του Ερντογάν και τις δυνάμεις του καθεστώτος Άσαντ και της Ρωσίας. Αυτό το κύμα είναι που ξεσηκώνει και τους παλιότερους πρόσφυγες να τρέξουν μακρυά από την Τουρκία και από τη ρατσιστική μεταχείριση ενός καθεστώτος που χρηματοδοτείται εδώ και τέσσερα χρόνια από τις κυβερνήσεις της ΕΕ -και της ελληνικής- για να τους κρατάει επιτυχώς όπως αποδείχτηκε μακριά από τα σύνορα της Ευρώπης-Φρούριο.

Το έχουμε ξαναδεί αυτό να συμβαίνει. Το 2015 πάνω από 1 εκατομμύριο πρόσφυγες πέρασαν τα σύνορά της Ελλάδας και της ΕΕ ζητώντας άσυλο. Πλημμύρισαν οι δρόμοι της επαρχίας και των πόλεων από ανθρώπους που τη στοιχειώδη ανθρωπιά να είχε κανείς καταλάβαινε ότι θέλουν βοήθεια. Ο κόσμος τους στήριξε με όλη του τη δύναμη κόντρα στις ρατσιστικές κραυγές. Φυσικά κανένα από τα κράτη της ΕΕ των 500 εκατομμυρίων κατοίκων δεν έγινε "ισλαμικό".

Και ξανά το 2016. Δεκάδες χιλιάδες πρόσφυγες επιχειρούσαν να περάσουν τα βόρεια σύνορα της Ελλάδας από την Ειδομένη για να προχωρήσουν προς την κεντρική Ευρώπη - για να βρεθούν τότε αντιμέτωποι με τη Φρόντεξ και τα ΜΑΤ της Δημοκρατίας της Μακεδονίας. Να υποθέσουμε ότι και τότε έγινε ελληνική εισβολή, οι πρόσφυγες ήταν τότε τα "πιόνια" της Ελλάδας που "εισέβαλε" στη γειτονική χώρα;

Ψέμα τρίτο, η κυβέρνηση προστατεύει τη δημόσια υγεία κλείνοντας τα σύνορα και φτιάχνοντας κλειστά στρατόπεδα συγκέντρωσης -Σπιναλόγκες δηλαδή- γιατί τάχα οι πρόσφυγες από το Ιράν και το Αφγανιστάν φέρνουν τον νέο κορονοϊό.

Κι όμως το πρώτο κρούσμα στην Ελλάδα αφορούσε μια υποψήφια δημοτική σύμβουλο του νυν δημάρχου Θεσσαλονίκης και το τρίτο τη σύζυγο ενός έλληνα εφοπλιστή. Τα τέσσερα πρώτα κρούσματα ήλθαν από το Μιλάνο και τα πρώτα μέτρα απολύμανσης αφορούσαν στο Κολέγιο Αθηνών, μια ιδιωτική τράπεζα, τον δήμο Θεσσαλονίκης, τη Βουλή -και φυσικά τον Σκάι. Μήπως λοιπόν πρέπει να κλείσει η Ελλάδα και τα σύνορα με την Ιταλία; Μήπως πρέπει να φτιαχτεί μια "κλειστή δομή" σε ένα ξερονήσι για να κλείσουμε μέσα τους Πορτοσάλτε και την υπόλοιπη μηχανή αναπαραγωγής ψεμμάτων και ρατσιστικού δηλητήριου που αποτελεί το 90% των ελληνικών ΜΜΕ;

Πολιτική μεσαίωνα

Η πολιτική τους έρχεται από τα βάθη του μεσαίωνα. Η ιδέα ότι χρειάζεται έκτακτο κονδύλι για προσλήψεις στα νοσοκομεία και ενίσχυση της δημόσιας υγείας για να μπορέσει να αντιμετωπιστεί μια πιθανή επιδημία φαντάζει τόσο εξωπραγματική στον υπουργό Υγείας Κικίλια όσο εξωπραγματική φαντάζει στην υπουργό Παιδείας Κεραμέος οποιαδήποτε άλλη λύση από τα τρισάγια και τις λιτανείες.

Πώς ξεκίνησε όμως αυτό το ρατσιστικό κρεσέντο της κυβέρνησης;

Πέντε μόλις μέρες πριν την απόβαση των ΜΑΤ στα νησιά της Χίου και της Λέσβου, την Πέμπτη 20 Φεβρουαρίου υπήρχε ραντεβού του γερμανού υπουργού Εσωτερικών Ζεεχόφερ με τον υπουργό Μετανάστευσης Μηταράκη και τον αναπληρωτή υπουργό Κουμουτσάκο. Η συνάντηση ακυρώθηκε γιατί ο Ζεεχόφερ έπρεπε να αντιμετωπίσει τον ξεσηκωμό που έφερε στη Γερμανία η δολοφονική επίθεση με 9 νεκρούς που πραγματοποίησε το ίδιο απόγευμα ένας δηλωμένος φασίστας στην πόλη Χανάου πυροβολώντας αδιακρίτως σε στέκια μεταναστών σκοτώνοντας μέσα σε λίγα λεπτά όσους ανθρώπους είχε σκοτώσει η πρόσφατα καταδικασμένη φασιστική οργάνωση NSU σε 14 χρόνια. Το ίδιο βράδυ χιλιάδες κόσμου ξεχύθηκαν αυθόρμητα στο Χανάου και άλλες πόλεις της Γερμανίας για να βροντοφωνάξουν ποτέ ξανά φασισμός.

Ο Μηταράκης – στη συνάντηση που τελικά έγινε με τον υφυπουργό Εσωτερικών της Γερμανίας Τάιχμαν- ξεπερνώντας κάθε όριο κυνισμού δήλωσε ξεδιάντροπα ότι το τρομοκρατικό χτύπημα στο Χανάου *«καταδεικνύει τα θέματα ασφάλειας που συνδέονται με το μεταναστευτικό»*... Δεν συνδέεται με τους φασίστες δηλαδή, αλλά με τα θύματα, τους ίδιους τους μετανάστες που δολοφονήθηκαν! *«Πρέπει ως Ευρωπαϊκή Ένωση να προχωρήσουμε σε επιστροφές προς τις χώρες προέλευσης»* πρόσθεσε και ζήτησε την συνδρομή της Γερμανίας στη δημιουργία των νέων κλειστών κέντρων κράτησης στα νησιά.

Οι τέσσερις πυλώνες του σχεδίου της Γερμανίας που του παρουσίασε ο υφυπουργός Εσωτερικών της Γερμανίας ήταν η ισχυροποίηση της FRONTEX, η δημιουργία ελεγχόμενων κέντρων στα εξωτερικά σύνορα, όπου θα γίνεται μια προκαταρκτική εξέταση ασύλου, η κατανομή των προσφύγων σε όλα τα κράτη μέλη και η αποτροπή «δευτερογενούς μετανάστευσης» δηλαδή της μετανάστευσης των προσφύγων από την χώρα που έλαβαν το άσυλο σε κάποια άλλη.

Αυτό είναι το σχέδιο της επερχόμενης γερμανικής προεδρίας στην ΕΕ. Μέχρι βέβαια να γίνουν πράξη όλα αυτά τα σχέδια η ελληνική κυ-

Σύνταγμα 26 Φλεβάρη. Συλλαλητήριο αλληλεγγύης στην εξέγερση στη Λέσβο

βέρνηση θα πρέπει να υλοποιήσει το σχέδιο των κλειστών φυλακών και να απελαύνει τους πρόσφυγες στο σωρό.

Αυτό το σχέδιο πήγε να υλοποιήσει η ελληνική κυβέρνηση πέντε μέρες μετά, με την απόβαση στα νησιά θέλοντας να κάνει επίδειξη πυγμής και στο εσωτερικό στο κίνημα και στο εξωτερικό στους "εταίρους" της στην ΕΕ. Αλλά έκατσε στον άξονα. Αντί για ένα κεραυνοβόλο χτύπημα και μια επίδειξη πυγμής, η επιχείρηση της Νέας Δημοκρατίας στα νησιά μεταφράστηκε σε μια εξέγερση εναντίον της. Μιας εξέγερσης που σημαδεύτηκε από μια τριήμερη απεργία που παρέλυσε το νησί, ανέδειξε τη φύση και τα όρια των κατασταλτικών της μηχανισμών, δίνοντας το παράδειγμα για κάθε σύγκρουση που έχει να αντιμετωπίσει από εδώ και πέρα. Μιας εξέγερσης που ξέφυγε από τον έλεγχο του Περιφερειάρχη Αιγαίου και όλων των τοπικών παραγόντων της ΝΔ στα νησιά και πέρασε στον απλό κόσμο δημιουργώντας συγκρούσεις και αστάθεια στο εσωτερικό του κυβερνώντος κόμματος.

Αυτή η εξέγερση πέτυχε να ματαιώσει τα σχέδια της ΕΕ και του Μητσοτάκη να ξεκινήσουν οι εργασίες για τα κλειστά στρατόπεδα συγκέντρωσης που προβλέπει ο ρατσιστικός νόμος που ψήφισαν στα τέλη του 2019. Τα εκατοντάδες ΜΑΤ, οι Αύρες, καθώς και οι πλαστικές σφαίρες, τα ληγμένα δακρυγόνα, τα drones και τα ελικόπτερα που έφεραν μαζί τους ήλθαν, είδαν και απήλθαν ηττημένοι – ρημάζοντας βέβαια τα πάντα στο πέρασμά τους ακριβώς σαν δυνάμεις κατοχής – και έτσι τους εξέλαβαν οι πάντες.

Την ώρα που η κυβέρνηση έψαχνε τρόπο να βγει από το αδιέξοδο και να αφήσει πίσω τη ντροπιαστική της ήττα, ήρθε η κίνηση Ερντογάν να ανακοινώσει το άνοιγμα των συνόρων από την τουρκική πλευρά σαν ένα μέσο πίεσης στο παζάρι με την ΕΕ για μια νέα συμφωνία, την οποία φυσικά θα υπογράψει και η ελληνική κυβέρνηση.

Όλοι καταγγέλλουν τον Ερντογάν ότι εργαλειοποιεί τους πρόσφυγες σταματώντας τους περιορισμούς που τους κρατάνε μακριά από τα σύνορα αλλά ξεχνάνε ότι είναι η ίδια η ΕΕ και η ελληνική κυβέρνηση που του έχουν αναθέσει επί πληρωμή αυτό το καθήκον! Ακολουθώντας το παράδειγμα του Ερντογάν ο Μητσοτάκης τους εργαλειοποιεί με τη σειρά του για να καλύψει τα δικά του προβλήματα: Θέλουμε να ρεφάρουμε την ήττα στα νησιά; Θέλουμε να δείξουμε στους κάθε λογής Ζεεχόφερ ότι είμαστε τα «καλά παιδιά» που μπορούμε να φέρουμε σε πέρας τις αποστολές; Να περιμαζέψουμε τους «Μουτζούρηδες» και να επανασυσπειρώσουμε τους συντηρητικούς ψηφοφόρους μας; Θέλουμε να στρέψουμε αλλού την οργή για το ασφαλιστικό, τους αντεργατικούς νόμους, το νόμο Κεραμέως στις σχο-

λές; Να σταματήσουμε τις απεργίες και τις καταλήψεις που όλο και πληθαίνουν;

Η συνταγή είναι παλιά όσο ο καπιταλισμός: Βάζουμε μια γερή δόση ρατσισμού, προσθέτουμε αρκετό εθνικισμό, υιοθετούμε την πιο βρώμικη ακροδεξιά ρητορεία και αμολάμε τον στρατό και ΜΑΤ να λιανίσουν τους πρόσφυγες.

Αυτήν την ατζέντα, που θα έκανε ακόμη και τον Ορμπάν να ζηλέψει, υπηρετούν και τα πέντε σημεία της απόφασης του ΚΥΣΕΑ για *"στρατιωτικοποίηση της καταστολής ενάντια στους πρόσφυγες στα σύνορα, προσωρινή αναστολή, για ένα μήνα της υποβολής αιτήσεων ασύλου όσων εισέρχονται στη χώρα παράνομα, άμεση επιστροφή στη χώρα προέλευσης, χωρίς καταγραφή όσων εισέρχονται παράνομα σε ελληνικό έδαφος, υποβολή αιτήματος στην FRONTEX για ανάπτυξη της ομάδας RABIT, προσωρινά μέτρα υπέρ της Ελληνικής Δημοκρατίας, για την αντιμετώπιση επείγουσας κατάστασης λόγω αιφνίδιας εισροής υπηκόων τρίτων χωρών"*.

«Ασπίδα» της Ευρώπης

Η επικεφαλής της Κομισιόν Φον Ντερ Λάιεν ήρθε μαζί με τους ευρωπαίους εταίρους στον Έβρο για να συγχαρούν και να δηλώσουν την απόλυτη υποστήριξή τους στον ρατσιστικό πόλεμο της κυβέρνησης (ενώ φυσικά το ίδιο έκανε και ο Τραμπ). Δήλωσε ότι η Ελλάδα είναι η «ασπίδα» της Ευρώπης και υποσχέθηκε 700 εκατομμύρια ευρώ για να φτιάξουν περισσότερους φράχτες, 6 περιπολικά, 1 αεροπλάνο, 2 ελικόπτερα, αυτοκίνητα με θερμικές κάμερες και περισσότερους συνοριοφύλακες της Φρόντεξ - κάνοντας τον Μητσοτάκη να καμαρώνει.

Θα έπρεπε να το σκεφτεί καλύτερα. Η ασπίδα είναι αυτή που τρώει όλο το ξύλο για να προστατεύσει το υπόλοιπο σώμα. Η αποδοχή του ρόλου της «ασπίδας» από την ελληνική κυβέρνηση θα σημάνει ότι κόντρα στις υποσχέσεις για «αποσυμφόρηση» και «κανονικότητα», η ανθρωπιστική κρίση και η ζοφερή κατάσταση που επικρατεί σήμερα θα ενταθεί ακόμη περισσότερο. Και μάλιστα με τεράστιο κόστος όχι βέβαια για τον Μητσοτάκη και την Φαν Ντερ Λάιεν αλλά για τους πρόσφυγες και τους ντόπιους. Γιατί τα "πολιτισμένα σχέδια" των Ευρωπαίων για τους πρόσφυγες στα οποία πρωτοστατεί η ελληνική κυβέρνηση έχουν κοντά ποδάρια, πρώτα απ' όλα λόγω της συνεχιζόμενης οικονομικής και γεωπολιτικής αστάθειας και των ανταγωνισμών.

Η ιδέα για στρατόπεδα και διαλογή των προσφύγων στην Τουρκία και άλλες τρίτες εκτός της ΕΕ χώρες δεν είναι καινούργια. Βρίσκεται στο τραπέζι από το 2016 και επιχειρήθηκε στην πράξη στη Λιβύη. Εκεί, οι Ευρωπαίοι είχαν επενδύσει στους χειρότερους πολέμαρχους να τακτοποιήσουν τους πρόσφυγες – μόνο που αυτοί σήμερα είναι σε εμφύλιο πόλεμο μεταξύ τους. Επιπλέον, νέες εντάσεις και νέοι πόλεμοι σε όλη την περιοχή από την Ινδία μέχρι τη Μέση Ανατολή και την Αφρική δημιουργούν περισσότερους πρόσφυγες.

Τα ίδια προβλήματα αντιμετωπίζει το σχέδιο για μαζικές απελάσεις όσων είναι ήδη εδώ, που ονειρεύεται ο Μητσοτάκης προς τις χώρες εισόδου, δηλαδή την Τουρκία. Βρίσκονται συνεχώς υπό αίρεση και γι' αυτό έχουν κολλήσει τα προηγούμενα χρόνια. Το ίδιο συμβαίνει με τις επιστροφές στις χώρες καταγωγής των προσφύγων και μεταναστών οι οποίες δεν γίνονται δεκτές από μια σειρά κράτη. Έτσι το μόνο που απομένει σαν άμεση λύση μέχρι να υλοποιηθούν τα off shore σχέδια της ΕΕ είναι το χτίσιμο και το μάντρωμα των προσφύγων σε κλειστά στρατόπεδα στα νησιά. Το πόσο προχωράει και αυτή η «λύση» αποδείχθηκε στη Λέσβο και στη Χίο.

Τελικά το μόνο σίγουρο αποτέλεσμα αυτών των μεγαλεπήβολων σχεδίων της ΕΕ και του Μητσοτάκη είναι να δημιουργούν έδαφος για να αναπτυχθούν οι φασίστες και η ορίτζιναλ ακροδεξιά σε πανευρωπαϊκό επίπεδο. Η δολοφονική φασιστική επίθεση στην ίδια τη Γερμανία ήρθε να το επιβεβαιώσει αυτό με τον πιο τραγικό τρόπο. Πίσω από τα κροκοδείλια δάκρυα της Μέρκελ και άλλων αξιωματούχων της γερμανικής κυβέρνησης κρύβεται η ενοχή τους όχι μόνο γιατί τους στρώνουν το δρόμο αλλά και γιατί, ακόμη χειρότερα, οι μισοί από αυτούς φλερτάρουν πάνω στην ιδέα να τους νομιμοποιήσουν και πολιτικά. Στην Ελλάδα, ο ρατσιστικός πόλεμος που κήρυξε η ΝΔ στον Έβρο, μέσα σε μόλις τρεις μέρες πέτυχε να βγάλει από τους υπονόμους τα τάγματα εφόδου να χτυπάνε, να προκαλούν εμπρησμούς και να τρομοκρατούν στη Χίο, στη Λέσβο και στον Έβρο. Ό,τι ακροδεξιό βδέλυγμα έχει ξεράσει κατά καιρούς αυτή η χώρα περιφέρεται στα κανάλια παριστάνοντας τον αναλυτή.

Πρέπει να είναι απόλυτα καθαρό ότι αυτή είναι η αιτία για την επανεμφάνιση της φασιστικής απειλής και όχι οι αγώνες των κατοίκων στα νησιά ενάντια στα στρατόπεδα. Όπως και το 2011 η αριστερά πήρε πάνω της το κίνημα των πλατειών και πέταξε έξω τις ακροδεξιές και φασιστικές μειοψηφίες που έμπαιναν να το καθορίσουν έτσι και τώρα έχουμε το καθήκον να τους απομονώσουμε ξανά – κάθε φορά που επιχειρούν να κάνουν τα ίδια πατώντας πάνω στις ρατσιστικές ατζέντες και των τοπικών παραγόντων της ΝΔ που βλέπουμε να παίζουν το δικό τους παιχνίδι από τα νησιά μέχρι την Αλεξανδρούπολη. Πρόκειται για ένα κρίσιμο ανοιχτό μέτωπο που μπορεί να κερδηθεί με κοινές διαδηλώσεις προσφύγων και ντόπιων βάζοντας μπροστά τα συνδικάτα και το κίνημα αλληλεγγύης.

Μπορούμε να σταματήσουμε τα ρατσιστικά σχέδια ΕΕ-κυβέρνησης και την φασιστική απειλή! Το καλύτερο παράδειγμα ήρθε από τη Λέσβο και τη Χίο όπου μαθητές, εργάτες και αγρότες, είπαν αυτό που με δύο λόγια έγραψαν οι μαθητές του Μανταμάδου στο πανό της κατάληψής τους: Κανένας ελεύθερος άν-

Αυτόν τον κόσμο βαφτίζει ως «εισβολείς» ο Μητσοτάκης και τα επιτελεία της Ε.Ε.

θρωπος στη φυλακή. Το παράδειγμα μας δίνουν οι εργαζόμενοι στις υπηρεσίες ασύλου που οργανώνουν απεργία απαιτώντας την κατάργηση του νόμου που εξευτελίζει τη διαδικασία ασύλου, που έσπευσε παράνομα ακόμη και με το δικό τους διεθνές δίκαιο να παγώσει η κυβέρνηση.

Το παράδειγμα μας το δίνουν οι χιλιάδες πρόσφυγες, που παρά τις αντίξοες συνθήκες της ζωής τους, συνεχίζουν να διαδηλώνουν στα νησιά απαιτώντας την ελευθερία τους κόντρα στα μπλόκα της αστυνομίας, τα δακρυγόνα αλλά και τις επιθέσεις των φασιστών που βρήκαν την ευκαιρία να βγουν από τους υπονόμους τους. Είναι μια τεράστια δύναμη όχι μόνο γιατί είναι άνθρωποι που έχουν περάσει επαναστάσεις, πολέμους, πελάγη αλλά και γιατί με τον τρόπο που τους αντιμετωπίζει η «πολιτισμένη Ευρώπη», δεν έχουν πλέον τίποτε απολύτως να χάσουν.

Το παράδειγμα μας το δίνει το κίνημα αλληλεγγύης στην υπολοιπη Ευρώπη. Στη Γερμανία που ο κόσμος διαδήλωσε κατά χιλιάδες σε 30 πόλεις καταγγέλλοντας την ρατσιστική ντροπή στον Έβρο. Που απαίτησε και πέτυχε αποφάσεις δημοτικών συμβουλίων υπέρ της μετεγκατάστασης προσφύγων από τα ελληνικά νησιά σε δεκάδες πόλεις της Γερμανίας. Μας το δίνει η Ιταλία όπου το κίνημα αλληλεγγύης και οι Σαρδέλες πέτυχαν να ανακόψουν το σύμβολο της ακροδεξιάς Σαλβίνι. Η Γαλλία που με τις συνεχόμενες απεργίες και τα Κίτρινα Γιλέκα δείχνει ποια είναι η εναλλακτική απέναντι στα ρατσιστικά μέτρα του Μακρόν και την φασιστική απειλή της Λεπέν. Οι πρόσφυγες και το κίνημα αλληλεγγύης στην Ελλάδα δεν είμαστε μόνοι μας.

Κίνημα αλληλεγγύης

Αυτή είναι η κρίσιμη στιγμή, για ακόμη μια φορά όπως το 2015, σε όλη την Ευρώπη, το κίνημα αλληλεγγύης, τα συνδικάτα, το αντιρατσιστικό και αντιφασιστικό κίνημα να βάλουν φρένο στα σχέδια κυβέρνησης-ΕΕ από τη μια και στις ακροδεξιές κραυγές λέγοντας απλά και καθαρά: “Ανοίξτε τα σύνορα, αφήστε τους πρόσφυγες να περάσουν”. Απέναντι στην διπλή επίθεση λιτότητας και ρατσισμού της ΝΔ πρέπει να μπολιάσουμε κάθε αγώνα και κάθε απεργία με αυτό το αίτημα.

Να επιβάλουμε τα μόνα ρεαλιστικά αιτήματα για να σταματήσει η ανθρωπιστική κρίση στις Μόριες και να υπάρξει αποσυμφόρηση των νησιών: Άσυλο και χαρτιά τώρα σε όλους τους πρόσφυγες, κλείσιμο των στρατοπέδων και μεταφορά των προσφύγων στην ελληνική ενδοχώρα, πόλεις ανοιχτές σε πρόσφυγες και μετανάστες, ελευθερία μετακίνησης να πάνε σε άλλη χώρα αν αυτό επιθυμούν.

Δεν είναι όνειρο θερινής νυκτός αυτό. Είναι αυτό που ακριβώς συνέβη το 2015 όταν η μια μετά την άλλη οι κυβερνήσεις αναγκάστηκαν να ανοίξουν τα σύνορά τους και να αποδεχτούν τους πρόσφυγες με την στήριξη του πλατιού κινήματος αλληλεγγύης. Έτσι και τώρα με σύνθημα «σύνορα ανοιχτά, πόλεις ανοιχτές» μπορούμε να σπάσουμε τον αδιέξοδο ρατσιστικό φαύλο κύκλο στον οποίο προσπαθούν να μας εγκλωβίσουν.

Το ΣΕΚ, η ΚΕΕΡΦΑ, η ΑΝΤΑΡΣΥΑ μπαίνουν μπροστά σε αυτή

τη μάχη καλώντας σαν πρώτο βήμα διαδηλώσεις στην Αθήνα, στη Θεσσαλονίκη και άλλες πόλεις στις 5 Μάρτη. Αλλά δεν θα κερδίσουμε μόνοι μας αυτόν τον αγώνα. Αποτελεί επιτακτική ανάγκη να συσπειρώσουμε σε ένα ενιαίο μέτωπο όλο τον κόσμο της εργασίας και της αριστεράς.

Τον κόσμο του ΣΥΡΙΖΑ που βλέπει με ανοιχτό το στόμα τον Τσίπρα να μην τολμά ούτε και τώρα να συγκρουστεί με τον ρατσισμό των «εταίρων» και να δηλώνει έτοιμος «να βάλει πλάτη» στην κυβέρνηση και την ΕΕ σπέρνοντας αυταπάτες για μια ρατσιστική διαχείριση με «ανθρώπινο πρόσωπο». Τον κόσμο του ΚΚΕ, που στη Λέσβο και στη Χίο στήριξε τα μέτωπα της αντίστασης. Ανοίγοντας καθαρά τη συζήτηση ότι αποδείχτηκε πόσο λάθος ήταν η γραμμή της «πατριωτικής ευθυγράμμισης» που ακολούθησε το προηγούμενο διάστημα βάζοντας τα Εργατικά Κέντρα στα νησιά να πλαισιώνουν τα αντιδραστικά συλλαλητήρια των «Μουτζούρηδων». Να κερδίσουμε κάθε Εργατικό Κέντρο, σωματείο και συνδικάτο, σχολή και σχολείο σε αυτόν τον αγώνα.

Σε αυτές τις συνθήκες αποδεικνύεται δραματικά επίκαιρη η διοργάνωση της φετινής Διεθνούς Μέρας Δράσης ενάντια στον φασισμό και τον ρατσισμό στις 21 Μάρτη, μιας πρωτοβουλίας που τρέχει ταυτόχρονα με στόχο μαζικά συλλαλητήρια σε δεκάδες χώρες σε όλο τον κόσμο – και για ένα παραπάνω βασικό λόγο: Μέσα στις επόμενες βδομάδες αναμένεται η απόφαση του δικαστηρίου μετά την πρόταση ξέπλυμα της «εισαγγελέως υπεράσπισης» στη δίκη της Χρυσής Αυγής σε ένα κλίμα που η πολιτική της κυβέρνησης κινείται στην κατεύθυνση της υλοποίησης της γραμμής αυτών που πρότεινε η ίδια η Χρυσή Αυγή. Οι συνδέσεις και ο κίνδυνος είναι προφανείς.

Στις 21 Μάρτη, στην Αθήνα στην Ομόνοια και σε άλλες πόλεις σε όλη τη χώρα στις 3μμ, να είμαστε όλοι εκεί, να μη λείψει κανείς. ■

Η «ζούγκλα» της Μόριας

Η επίσκεψή μου στην Μόρια ήταν μια τραυματική εμπειρία. Περίμενα ότι τα πράγματα θα ήταν άσχημα αλλά όχι μέχρι αυτού του σημείου. Δεν γνώριζα και ούτε ήμουν προετοιμασμένος γι' αυτό που έζησα τρεις μέρες εκεί. Αυτό που βλέπουμε και διαβάζουμε στα ΜΜΕ για τη Λέσβο είναι ότι πρόκειται για ένα στρατόπεδο όπου παρέχονται υπηρεσίες που καλύπτουν τουλάχιστον τις βασικές ανάγκες. Αλλά αυτό δεν ισχύει.

Ο κόσμος ζει έξω, μέσα στη "ζούγκλα" χωρίς ιατρική περίθαλψη, πολλές φορές χωρίς πρόσβαση στο φαγητό και στο νερό, χωρίς ηλεκτρισμό, μέσα στο καταχείμωνο. Οι εικόνες ήταν πραγματικά σοκαριστικές. Το πρώτο βράδυ τριγύρισα στην περιοχή γύρω από το στρατόπεδο και μετά από λίγο κατάφερα να μπω και στο εσωτερικό. Από έξω, αυτό που έβλεπα ήταν μια κόλαση. Από μέσα είδα ένα μέρος που έχει κτιστεί για να "φιλοξενεί" το πολύ 500 άτομα -και όχι τους 3300 που υποστηρίζουν- εκτός και αν θεωρούν ικανοποιητικό οι άνθρωποι να στοιβάζονται σαν σαρδέλες.

Μίλησα με πολύ κόσμο και τα πιο σημαντικά θέματα που μου ανέδειξαν ήταν τα εξής: Δεν υπάρχει ιατρική κάλυψη. Προσπάθησα, έψαξα να βρω μια κλινική και δεν υπήρχε κάτι τέτοιο. Χωρίς γιατρούς εύχεσαι να μην αρρωστήσεις και αν αρρωστήσεις, αν καταφέρεις να σε δει ένας γιατρός, αυτό που σου δίνουν είναι παρασεταμόλη και μετά σου λένε πιες πολύ νερό. Το στρατόπεδο είναι μέσα στην βρώμα. Ο κόσμος ζει μέσα στα σκουπίδια, μέσα στα ποντίκια και τα έντομα. Αν ξεσπάσει κάποια επιδημία τα σκουπίδια και η έλλειψη ιατρικής φροντίδας θα είναι η αιτία. Υπάρχουν ελάχιστες τουαλέτες και ο κόσμος αναγκάζεται να πηγαίνει έξω στην ύπαιθρο. Οι γυναίκες το βράδυ αναγκάζονται να χρησιμοποιούν πάνες.

Είδα χιλιάδες ανθρώπους να περιμένουν σε μια και μόνο ουρά για να πάρουν ένα πιάτο φαϊ, μπορεί και για δύο ή τρεις ώρες στην αναμονή και πολλές φορές τους λένε ότι το φαγητό τελείωσε. Οπότε τότε αποδέχεσαι ότι θα πεινάσεις γιατί δεν υπάρχουν άλλες εναλλακτικές. Είναι ένα θαύ-

μα που αυτός ο κόσμος καταφέρνει να παραμένει ζωντανός, είναι κυριολεκτικά στο έλεος του Θεού. Το πρώτο βράδυ είδα εφιάλτες στον ύπνο μου γι' αυτό το μέρος. Και τη δεύτερη σκεφτόμουν τι μπορώ να κάνω γι' αυτούς.

Υπάρχουν άνθρωποι στη Μυτιλήνη, ντόπιοι, που θέλουν να βοηθήσουν, τους είδα να φέρνουν ξύλα και παλέτες και είδη πρώτης ανάγκης. Αλλά το όλο σύστημα είναι συνειδητά σκληρό ώστε να κάνει τη ζωή αφόρητη στους πρόσφυγες. Αυτοί οι άνθρωποι δεν αντιμετωπίζονται σαν πρόσφυγες αλλά σαν εγκληματίες. Και μετά χρησιμοποιούν κατηγοριοποιήσεις όπως οι "ευάλωτες ομάδες" για να τους διαιρέσουν. Οι ενήλικες θεωρούνται "μη ευάλωτοι" εκτός και αν είναι μεγάλες οικογένειες. Είναι εξοργιστικοί αυτοί οι διαχωρισμοί. Και όλοι όσοι ρισκάρουν τη ζωή τους για να περάσουν με μια βάρκα τη θάλασσα, τι είναι, αυτοί δεν είναι ευάλωτοι;

Σαν πρόσφυγας ο ίδιος έχω ζήσει κάτι σκληρότερο, ήμουν σε στρατόπεδο για 6 ολόκληρα χρόνια στο νησί Μάνους στον Ειρηνικό. Εκεί ήμασταν κλεισμένοι σε ένα κλειστό στρατόπεδο όπου δεν μας επέτρεπαν να βγούμε έξω. Αν προχωρήσουν στο σχέδιο να κλείσουν τη Μόρια και να ανοίξουν ένα κλειστό στρατόπεδο στο νησί, όπως εξήγγειλαν, τι θα συμβεί; Αν δεν μπορούν να φροντίσουν τόσους ανθρώπους στη Μόρια γιατί θα μπορέσουν σε ένα κλειστό στρατόπεδο;

Γιατί ξοδεύουν δισεκατομμύρια δολάρια για να χτίζουν τείχη και φράχτες και να φτιάχνουν στρατόπεδα; Αυτά τα λεφτά θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για να κάνουν τη ζωή τους καλύτερη και να επισπεύσουν τη διαδικασία χορήγησης ασύλου, να τους δώσουν στέγη και σιγά σιγά να συνεισφέρουν στις τοπικές κοινωνίες. Είκοσι χιλιάδες άνθρωποι είναι κολλημένοι στη Μόρια χωρίς να τους δίνεται η δυνατότητα να συνεισφέρουν στις τοπικές κοινωνίες και ετοιμάζονται να ξοδέψουν ξανά δισεκατομμύρια ευρώ

Αμπντούλ Αζίζ Μουχάμαντ

για να τους κρατάνε φυλακισμένους και να τους κρύβουν.

Συμμετείχα στη μεγάλη διαδήλωση που έκαναν οι πρόσφυγες στις 3/1. Ήθελα να δω πως οι αρχές και η αστυνομία αντιμετωπίζουν τους πρόσφυγες όταν αυτοί διεκδικούν τα δικαιώματά τους. Συμμετείχαν ολόκληρες οικογένειες με τα παιδιά τους, περίπου 3000 κόσμος. Τα αιτήματά τους ήταν βασικά πράγματα: Πρόσβαση σε νερό, ηλεκτρισμό, φαγητό, στέγη, υγειονομική περίθαλψη. Η αστυνομία τους σταμάτησε απαγορεύοντάς τους να διαμαρτυρηθούν για αυτά τα βασικά δικαιώματα. Άρχισαν να ρίχνουν ασταμάτητα δακρυγόνα μέσα στο πλήθος πάνω σε μικρά παιδιά. Δεν περίμενα ότι οι πρόσφυγες θα απαντήσουν σε αυτήν την επίθεση με τόσο ειρηνικό τρόπο. Οι αρχές ήθελαν να προβοκάρουν τους διαδηλωτές για να αντιδράσουν βίαια και μετά να το χρησιμοποιήσουν εναντίον τους. Και μαζί με τα δακρυγόνα άρχισαν να σπρώχνουν και να χτυπάνε με στόχο να διαλύσουν μια ειρηνική διαδήλωση

Αλλά μια δεύτερη ομάδα από πρόσφυγες μπόρεσε να φτάσει στη Μυτιλήνη και έκανε καθιστική διαμαρτυρία ενάντια στο νέο νόμο της ελληνικής κυβέρνησης που περιορίζει το δικαίωμα στο άσυλο. Ο κόσμος δεν ξέρει τίποτε για το νέο νόμο, ποια θα είναι η διαδικασία. Κανείς δεν τους έχει ενημερώσει -δεν υπάρχει κανείς να τους ενημερώσει- στη Μόρια, μόνο αστυνομία και προσωπικό ασφαλείας. Επιπλέον υπάρχει και το πρόβλημα της γλώσσας, θέλουν ανθρώπους που να μπορούν να μιλάνε μια γλώσσα που καταλαβαίνουν. Αλλά ανάμεσα στους χιλιάδες πρόσφυγες, οι μόνοι που μπορείς να διακρίνεις από άποψη υπηρεσιών είναι η G4S, δηλαδή μια εταιρία security. Αλλά δεν ξέρω και αυτοί τι κάνουν εκεί καθώς ο κόσμος κάθε άλλο παρά ασφαλής αισθάνεται.

Τα ΜΜΕ αρέσκονται να κάνουν λόγο για τις "συμμορίες" αλλά το πρόβλημα είναι αλλού. Όταν υπάρχουν τεράστιες ελλείψεις από το φαγητό ως το νερό, δεν υπάρχουν τουαλέτες και στέκεσαι για ώρες στις ουρές, όποιους και να βάλεις, Έλληνες, Ευρωπαίους στο τέλος θα καταλήξει σε ανταγωνισμό και αυτός θα φέρει τη βία. Αυτό συμβαίνει όταν υπάρχει έλλειψη βασικών αγαθών. 22.000 άνθρωποι σε αυτό το σκατομέρος έχουν να παλέψουν κάθε μέρα για τα στοιχειώδη.

Έχουμε να κάνουμε με μια μεγάλη ανθρωπιστική κρίση που έχει να κάνει συνολικά με την Ευρωπαϊκή Ένωση, αλλά στο τέλος της μέρας είναι η ελληνική κυβέρνηση που εφαρμόζει τα μέτρα και διαχειρίζεται αυτήν την κατάσταση. Και δεν είναι η ελληνική κυβέρνηση που πληρώνει το τίμημα, είναι οι πρόσφυγες που το πληρώνουν.

Δεν υπάρχουν "υποκινητές". Υποκινητές είναι αυτοί που αφήνουν τον κόσμο να ζει σε αυτήν την κατάσταση. Στη διαδήλωση οι μόνοι άνθρωποι που συμμετείχαν και ήταν μη πρόσφυγες ήταν η ιατρική ομάδα που έδινε πρώτες βοήθειες στον κόσμο που χτυπήθηκε από τα δακρυγόνα. Ο κόσμος διαδηλώνει επειδή δεν καλύπτονται οι βασικές του ανάγκες, όταν δεν φροντίζεις να του δώσεις νερό και φαγητό πως να κρατήσει το στόμα του κλειστό;

Με εντυπωσίασε ότι παρά αυτήν την τρομακτική κατάσταση, ο κόσμος καταφέρνει να ενώνεται και να διεκδικεί τα δικαιώματά του με μια φωνή. Διαδήλωναν μαζί Ασιάτες, κόσμος από την Αφρική, από τη Μέση Ανατολή. Οι κινητοποιήσεις γίνονται και οργανώνονται από τους ίδιους τους πρόσφυγες.

Δεν είναι τυχαίο ότι οι γυναίκες και τα παιδιά διαδήλωσαν πρώτες. Δεν υπάρχουν πάνες για τα μωρά, δεν υπάρχει αρκετό φαγητό για τα παιδιά και τις έγκυες γυναίκες. Αυτό που με συγκλόνισε στη Μόρια είναι τα χιλιάδες μικρά παιδιά. Συνάντησα εκατοντάδες παιδιά και τα ρώτησα τι όνειρα έχεις, σε τι ελπίζεις, και δεν έχουν όνειρα, δεν έχουν ελπίδα. Είναι αθώα παιδιά, τι έγκλημα μπορεί να έχουν κάνει; Δεν υπάρχει καν σχολείο γι' αυτά, βασανίζονται κάθε μέρα βλέποντας τους γονείς τους να διαλύονται από αυτήν την κατάσταση.

Το μήνυμα που θέλω να στείλω στην ΕΕ και την ελληνική κυβέρνηση είναι το εξής. Τα προηγούμενα χρόνια στην Ελλάδα έγινε κάτι πολύ μεγάλο, ότι υποδέχτηκε και βοήθησε τους πρόσφυγες να περάσουν τα σύνορα για να πάνε εκεί που θέλουν. Τώρα εφαρμόζουν μια πολιτική που τους είπαν, να κλείσουν σε ένα νησί με πληθυσμό 40.000 κατοίκων 20.000 πρόσφυγες, να κάνουν όλο το νησί μια φυλακή -τώρα και με κλειστά στρατόπεδα.

Πρόκειται για μια εντελώς απαράδεκτη κατάσταση. Αυτό που κάνουν είναι ότι σκάβουν μια βαθιά τρύπα για τους πρόσφυγες και τους ντόπιους, αλλά στην πραγματικότητα φτιάχνουν μια τρύπα για τους ίδιους. Γιατί όταν όλο αυτό καταρρεύσει, που θα καταρρεύσει, θα τους πάρει και αυτούς μαζί.

Η Ευρώπη είναι μια τεράστια και πλούσια ήπειρος και έχει τη δυνατότητα να φιλοξενήσει εκατομμύρια ανθρώπους. Και όλοι αυτοί δεν βρίσκονται στην Ευρώπη για να πάρουν αλλά για να δώσουν, να συνεισφέρουν, είναι πλούτος για τις χώρες που τους φιλοξενούν. Οι περισσότεροι από όσους έχουν κολλήσει στη Μόρια, ήταν άνθρωποι που στις χώρες τους είχαν μια δουλειά, ήξεραν μια τέχνη, είχαν σπουδάσει. Άνθρωποι που οι χώρες τους καταστράφηκαν ή είχαν διεφθαρμένες κυβερνήσεις, πολλές φορές υπό την προστασία ευρωπαϊκών στρατευμάτων που βρίσκονται εκεί υποτίθεται για να τους προστατεύουν.

Η Διεθνής Μέρας Δράσης στις 21 Μάρτη είναι μια φοβερή πρωτοβουλία, την υποστηρίζω με όλες μου τις δυνάμεις και καλώ τους πάντες να την στηρίξουν. Το φαινόμενο της στοχοποίησης των προσφύγων το βλέπουμε παντού σε όλο τον κόσμο με αποτέλεσμα ο ρατσισμός και ο φασισμός να ενισχύονται. Αλλά δεν μπορεί να υπάρχει χώρος για αυτά τα πράγματα σήμερα μέσα σε μια κοινωνία. Δεν είναι καιροί αυτοί για μίσος και ρατσισμό, για μαύρους και άσπρους, για ντόπιους και ξένους. Είναι καιροί για αγάπη και αγώνα για να κάνουμε την κοινωνία ένα καλύτερο μέρος για όλους μας.

Αυτός ο κόσμος χτίστηκε από μαύρους και άσπρους, χριστιανούς και μουσουλμάνους, ευρωπαίους, αφρικανούς και ασιάτες, τον χτίσαμε όλοι μαζί. Ας τον κάνουμε καλύτερο, χωρίς ρατσισμό και φασισμό. ■

Αμπντούλ Αζίζ Μουχάμαντ

Η φωνή των γυναικών

Χαιρετισμούς σε όλο τον κόσμο. Είμαι η Α.Μ. Είμαι 19 ετών. Είμαι από το Αφγανιστάν. Γεννήθηκα στην Χεράτ του Αφγανιστάν. Τώρα ζω με την οικογένειά μου στο καμπ της Μόριας, ως πρόσφυγας. Είμαι καθηγήτρια αγγλικών στο καμπ της Μόριας. Διδάσκω αγγλικά σε ανθρώπους στο καμπ της Μόριας. Επιλέγω να είμαι καθηγήτρια στη Μόρια γιατί ξέρω ότι διδάσκοντας αγγλικά σε ανθρώπους, μπορώ να τους βοηθήσω.

Γράφω αυτό το γράμμα μια χειμωνιάτικη μέρα στη Μόρια. Θέλω

να ξέρετε για τη φρικτή και αγχωτική κατάσταση του καμπ της Μόριας. Ένας άνθρωπος δε μπορεί να αντέξει αυτή την κατάσταση, και δε μπορεί να ζήσει σε ένα μέρος σαν αυτό, αλλά όλοι οι πρόσφυγες (είναι) αναγκασμένοι να ζουν σε αυτές τις φριχτές και αγχωτικές συνθήκες. Είμαστε άνθρωποι, δεν είμαστε; Αλλά γιατί δε ζούμε σαν άνθρωποι σε αυτό τον κόσμο;

Πιστεύω ότι ένα σημαντικό πράγμα που χάθηκε από αυτό τον κόσμο είναι η ανθρωπιά. Πού είναι η ανθρωπιά; Δε βλέπω ανθρωπιά σε αυτό τον κόσμο. Πιστεύω ότι ανθρωπιά σημαίνει πρώτα να σκέφτεσαι τους άλλους και μετά τον εαυτό σου. Οι περισσότεροι από εσάς, σε όλο τον κόσμο, ξέρετε για την κατάσταση στη Μόρια και τους πρόσφυγες, αλλά δε λέτε τίποτα, και απλά βλέπετε την κατάσταση, και παραμένετε σιωπηλοί. Γιατί παραμένετε σιωπηλοί; Και δεν θέλετε να μιλήσετε. Γιατί;

Αυτή την ερώτηση είχα στο μυαλό μου. Μέχρι τώρα δεν έβρισκα απάντηση. Θα εξηγήσω την κατάσταση στη Μόρια. Μετά από αυτό, θα καταλάβετε γιατί σας τα λέω όλα αυτά. Η κατάσταση στη Μόρια είναι πολύ δύσκολη για όλους τους πρόσφυγες, ειδικά για τα παιδιά και τις γυναίκες. Η Μόρια είναι πολύ συνωστισμένη. Είναι ένα μικρό μέρος, αλλά πολύ συνωστισμένο. Όταν το δείτε, δε θα το πιστεύετε. “Πώς ζουν τόσοι άνθρωποι σε έναν τόσο μικρό χώρο;” θα αναρωτηθείτε.

Οι πρόσφυγες αναγκάζονται να ζουν σε έναν μικρό χώρο, μέσα στην σκηνή, σε διάφορα μέρη της Μόρια, που είναι σαν ζούγκλα. Αναγκάζονται να χρησιμοποιούν δημόσια λουτρά και τουαλέτες, αντί να χρησιμοποιούν προσωπικά. Τώρα, αυτή τη χειμωνιάτικη μέρα στη Μόρια, κανείς δε μπορεί να βρει λουτρό με ζεστό νερό πουθενά. Τις περισσότερες φορές, οι πρόσφυγες αναγκάζονται να κάνουν μπάνιο με κρύο νερό. Μετά από αυτό αρρωσταίνουν.

Οι πρόσφυγες αναγκάζονται να αφήνουν τα μωρά και τα παιδιά τους μόνα στη σκηνή, απλά για να πάνε στην ουρά του συσσιτίου, και αφού περιμένουν για τρεις ή τέσσερις ώρες στην ουρά, οι μητέρες μπορούν να πάρουν το φαγητό και το νερό τους. Το μωρό κλαίει για 3-4 ώρες, γιατί η μητέρα του δεν είναι στη σκηνή. Οι πρόσφυγες (συμπεριλαμβανομένων των μανάδων) πρέπει να πάνε στην ουρά του συσσιτίου τρεις φορές τη μέρα – πρωί, μεσημέρι, απόγευμα. Τι πιστεύετε; Τι θα συμβεί σε αυτά τα μωρά ή τα παιδιά, αφού κλάψουν για 3-4 ώρες;

Όταν ένας πρόσφυγας αρρωσταίνει, αναγκάζεται να περιμένει στην ουρά για πολλή ώρα, περιμένοντας να πάει σε γιατρό. Οι περισσότεροι ασθενείς δε θα δουν ποτέ τους φάρμακα, επειδή τα φάρμακα είναι πολύ λίγα, για να δοθούν σε όλους τους ασθενείς. Τι θα απογίνουν αυτοί οι ασθενείς; Και κάποιες φορές, γυναίκες αναγκάζονται να χρησιμοποιήσουν άντρα μεταφραστή, για να εξηγήσουν το πρόβλημά τους στον γιατρό.

Ένα άλλο πράγμα που με ενοχλεί στη Μόρια είναι το εξής: Το ταλέντο παιδιών και εφήβων που χάνεται, επειδή δεν υπάρχουν αρκετά σχολεία για όλους. Τα παιδιά παίζουν όλη μέρα, αντί να είναι στο σχολείο, να μελετούν και να βελτιώνουν τις γνώσεις τους. Όχι μόνο παιδιά, αλλά και έφηβοι. Εννοώ πως έφηβοι δε μπορούν να πάνε σχολείο, δε μπορούν να μελετήσουν, δε μπορούν να βελτιώσουν τις γνώσεις τους, όπως και τα παιδιά. Ομοίως μερικές μητέρες θέλουν να σπουδάσουν, αλλά δε μπορούν.

Όλοι οι πρόσφυγες, όπως εγώ και τα αδέρφια μου, θέλουμε να σπουδάσουμε (να συνεχίσουμε την εκπαίδευσή μας), αλλά δε μπορούμε να σπουδάσουμε στη Μόρια. Όλοι οι γονείς, όπως και οι δικοί μου γονείς, ανησυχούν συνεχώς για την μόρφωση των παιδιών τους. Πιστεύω ότι η μόρφωση είναι πολύ σημαντική γιατί το μυαλό μας ανοίγει, σαν μια πόρτα σε έναν καινούριο κόσμο.

Θέλω να γίνω γιατρός στο μέλλον. Τώρα είναι αδύνατο, αλλά ίσως στο μέλλον.... Δεν ξέρω... Ίσως...

Τον περισσότερο καιρό δεν έχουμε ηλεκτρικό ρεύμα. Η σκηνή μας είναι πολύ κρύα, γιατί εμείς (όλοι οι πρόσφυγες) δε μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε σόμπες χωρίς ρεύμα. Και δε μπορούμε να φτιάξουμε φαγητό χωρίς ρεύμα. Οι πρόσφυγες αναγκάζονται να ανάβουν φωτιές για να κρατήσουν τη σκηνή ζεστή και για να μαγειρέψουν. Μερικές φορές και το να βρεις νερό στη Μόρια είναι πολύ δύσκολο.

Πόσο δύσκολο είναι για αυτούς που απορρίφθηκαν;

Ο Θεός μας βοήθησε και μας προστάτευσε (όλους τους πρόσφυγες) στη βάρκα, στην επικίνδυνη θάλασσα. Επιβιώσαμε μόνο χάρη στον Θεό. Αλλά αφού περάσεις αυτή την επικίνδυνη κατάσταση, και αντέξεις τις φριχτές συνθήκες της Μόριας, το να σε απορρίψουν είναι πολύ κακό.

Η τελευταία μου πρόταση:

Παρακαλώ Ευρωπαϊκές χώρες, βάλτε τους εαυτούς σας στη θέση των προσφύγων, και μέσα από τα μάτια των προσφύγων δείτε τη ζωή. Παρακαλώ δεχτείτε μας, όλους τους πρόσφυγες. Ξέρω ότι η επιστολή μου θα αναγνωσθεί την Ημέρα της Γυναίκας. Γι’ αυτό εύχομαι μια μέρα όλες οι γυναίκες της Μόριας να ζήσουν σε ένα άνετο μέρος, με ήρεμο μυαλό.

Ελπίζω η επιστολή μου να αλλάξει κάτι στη ζωή όλων των προσφύγων. Είμαι αισιόδοξο άτομο. Πιστεύω ότι κάποια μέρα στο μέλλον, καλά πράγματα θα συμβούν στις ζωές μας, στις ζωές όλων των προσφύγων.

Ελπίζω. Ελπίζω...

Καλούμε όλους και όλες ανά τον κόσμο να δείξουν την αλληλεγγύη τους στις 8 Μάρτη, ημέρα των γυναικών και στις 21 Μάρτη, διεθνή ημέρα ενάντια στο ρατσισμό. Για έναν πλανήτη χωρίς σύνορα και φυλακές προσφύγων.

Α.Μ. ■

Απεργιακό συλλαλητήριο των εργαζόμενων στα νοσοκομεία

Κορονοϊός αρρώστεια του καπιταλισμού

Ο Κώστας Πολύδωρος γράφει για τις αιτίες της επιδημίας αλλά και τις εργατικές απαντήσεις

Η "Χρονιά του Χοίρου" εξελίχθηκε από το κακό στο χειρότερο για το Κινέζικο καθεστώς και τον πρόεδρο Σι Τζινπίνγκ. Το κύμα των διαδηλώσεων στο Χόνγκ Κόνγκ και την όξυνση των διπλωματικών σχέσεων Πεκίνου και Ταιβάν, στο μαλακό υπογάστριο της Κίνας, διαδέχθηκε το ξέσπασμα της επιδημίας του κορονοϊού. Οι εξελίξεις και η διαρκής ροή από πληροφορίες που αφορούν την νόσο πνευμονίας που προκαλεί ο ιός Covid-19 κυριάρχησαν στα ειδησεογραφικά πρακτορεία επισκιάζοντας γεγονότα με μεγάλη σημασία διεθνώς.

Ο αριθμός των επιβεβαιωμένων περιστατικών που έχει μολυνθεί την ώρα που γράφονται αυτές οι γραμμές είναι υψηλότερος από 75 χιλιάδες, ενώ τα θανάσιμα κρούσματα λόγω του συγκεκριμένου ιού έχουν ξεπεράσει τα 2.000. Παράλληλα, 16.155 ασθενείς αποθεραπεύθηκαν και έλαβαν εξιτήριο από τα νοσοκομεία όπου νοσηλεύονταν. Τα θύματα είναι περισσότερα από αυτά που προκάλεσε ο ιός SARS το 2003. Κάθε χρόνο διαπιστώνονται παγκοσμίως 290.000 έως 650.000 θάνατοι από επιπλοκές του ιού της γρίπης. Αξίζει να σημειωθεί ότι η θνησιμότητα από τον ιό SARS ήταν περίπου 10%, ενώ η θνησιμότητα από τον νέο κορονοϊό είναι πολύ μικρότερη, κάτω από 2%. Ο επικεφαλής της Εθνικής Επιτροπής Υγείας της Κίνας σε μία προσπάθεια να εμφανιστεί καθησυχαστικός δήλωσε ότι σύμφωνα με τους υπολογισμούς του γύρω στα μέσα Απρίλη η επιδημία θα έχει τεθεί υπό έλεγχο.

Παρά τις διαβεβαιώσεις περί ψυχραιμίας και ετοιμότητα, ο κοινός παρονομαστής για τις επίσημες αρχές παντού είναι ο πανικός, ο ρα-

τσισμός και η διάλυση του δημόσιου συστήματος υγείας.

Ενδεικτικό της ρατσιστικής αντιμετώπισης είναι ότι έσπευσαν να βαφτίσουν τον ιό «κινέζικο». Ο Covid-19 προέρχεται από τα ζώα και κανένας πληθυσμός πάνω στην Γη δεν έχει ανοσία. Ο κορονοϊός είναι μέλος της ίδιας μεγάλης οικογένειας με τους προηγούμενους ιούς SARS και MERS. Σύμφωνα με μία γενετική ανάλυση που δημοσιεύθηκε στο ιατρικό περιοδικό «Journal of Medical Virology»[1], σημειώνεται ότι ο νέος κορονοϊός μοιάζει με άλλους συγγενικούς ιούς που μολύνουν φίδια και νυχτερίδες. Μια πιθανότητα είναι να προέκυψε από το συνδυασμό ξεχωριστών ιών που μολύνουν αυτά τα δύο είδη ζώων. Αυτό μπορεί να συνέβη στη φύση ή στην αγορά της Γουχάν, όπου τα ζώα διατηρούνταν το ένα κοντά στο άλλο.

Εξάλλου οι μεγάλες πόλεις που γιγαντώθηκαν στην Κίνα τις τελευταίες δεκαετίες αποτελούν ιδανικούς ξενιστές για τις νέες ασθένειες. Εκατομμύρια φτωχοί άνθρωποι έσπευσαν σε αυτές για να αναζητήσουν εργασία και στοιβάζονται σε τρώγλες για την κάλυψη των αναγκών στέγασης τους.

Βιομηχανική κτηνοτροφία

Ο μαρξιστής blogger Michael Roberts αναδεικνύει μία άλλη πτυχή του ζητήματος[2], εκείνη της βιομηχανικής κτηνοτροφίας. Όπως υπογραμμίζει *"εκτός από χοίρους ακόμα και τα πιο άγρια είδη ζώων εμπλέκονται σε αλυσίδες προστιθέμενης αξίας ειδών διατροφής: ανάμεσά τους στρουθοκάμηλοι, σκαντζόχοιροι, κροκόδειλοι, νυχτερίδες. Κάποια είδη καταλήγουν στα πιάτα πριν καν αναγνωριστούν επιστημονικά, συμπεριλαμβανομένου ενός νέου είδους σκυλόψαρου που βρέθηκε σε αγορά της Ταιβάν. Όλα αυτά τα ζώα αντιμετωπίζονται ως διατροφικά εμπορεύματα. Καθώς η φύση λεηλατείται περιοχή την περιοχή, είδος το είδος, αυτά που απομένουν αποκτούν υψηλότερη αξία. Οι βιομηχανικές φάρμες εντωμεταξύ ενθαρρύνουν τις εταιρίες άγριων τροφών να βάζουν δολώματα βαθύτερα στα δάση, αυξάνοντας την πιθανότητα να πιάσουν ένα νέο παθογόνο, περιορίζοντας ταυτόχρονα την περιβαλλοντική πολυπλοκότητα με την οποία το δάσος ανακόπτει τις αλυσίδες μετάδοσης"*. Η δίψα για το κέρδος ωφελεί την μετάδοση της ασθένειας. Η φύση εκδικείται με θανάσιμα αποτελέσματα.

Ο ιός πιθανώς ανέπτυξε την ικανότητα να μεταπηδά από τα ζώα στους ανθρώπους χάρη σε μια συγκεκριμένη μετάλλαξη. Όπως σε όλες τις επιδημίες ιστορικά, η ανοσία θα αναπτυχθεί όταν ο ιός ολοκληρώσει τον κύκλο του. Ο διάσημος βιολόγος Τζάρεντ Ντάιαμοντ στο πολύτιμο βιβλίο του "Όπλα, μικρόβια και ατσάλι"[3] προσφέρει επιστημονικές απαντήσεις γύρω από το ζήτημα των επιδημιών. Στην ευρύτερη περίοδο της αποικιοποίησης της Αμερικής από τους Ευρωπαίους, ένα πολύ μεγάλο ποσοστό του εγχώριου πληθυσμού θεωρείται ότι βρήκε τον θάνατο από ασθένειες που τους μετέδωσαν οι Ευρωπαίοι. Πολλοί σκοτώθηκαν από νοσήματα όπως η ευλογιά και η ιλαρά. Σχεδόν μέσα σε έναν αιώνα, από το 1520 έως το 1618, η ευλογιά που είχε έρθει μαζί με τους Ισπανούς του στρατηγού Cortes είχε αφήσει μόνο 1,6 εκατομμύρια Αζτέκους στο Μεξικό, από έναν πληθυσμό 20 εκατομμυρίων.

Πως ήταν δυνατόν όμως οι ασθένειες που προϋπήρχαν στην Αμερικάνικη Ήπειρο να μην προκαλέσουν τον θάνατο στους Ευρωπαίους; Ο Τζάρεντ Ντάιαμοντ στο έργο του σημειώνει ότι οι περισσότερες από αυτές τις ασθένειες αναπτύχθηκαν και συντηρήθηκαν σε μεγάλους, πυκνούς πληθυσμούς σε χωριά και πόλεις. Υπογραμμίζει ότι οι περισσότερες επιδημίες εξελίχθηκαν από εφάμιλλες ασθένειες οικόσιτων ζώων. Το συνδυαστικό αποτέλεσμα της υψηλής πληθυσμιακής πυκνότητας που στηρίζεται στην γεωργία και της στενής εγγύτητας με οικόσιτα ζώα που οδηγεί σε ασθένειες ζώων οι οποίες μεταδίδονται στους ανθρώπους, είχε ως αποτέλεσμα οι Ευρωπαϊκές κοινωνίες να αποκτήσουν μία πλουσιότερη συλλογή από επικίνδυνα παθογόνα στα οποία οι Ευρωπαίοι είχαν αποκτήσει ανοσία μέσω της φυσικής επιλογής. Η περίοδος αυτή ήταν μακρύτερη για τους Ευρωπαίους από την αντίστοιχη για τους ιθαγενείς Αμερικάνους τροφοσυλλέκτες, κυνηγούς και αγρότες.

Το επίκεντρο της επιδημίας είναι η πόλη Γουχάν η μεγαλύτερη πόλη της επαρχίας Χουμπέι στην κεντρική Κίνα. Ο πληθυσμός της Γουχάν, αυξήθηκε από τα 3 στα 11 εκατομμύρια τα τελευταία 30 χρόνια! Τον γύρο του διαδικτύου έκαναν οι εικόνες από την κατασκευή ενός νοσοκομείου σε 12 ημέρες, καθώς και οι μαζικοί ψεκασμοί με απολυμαντικά στους κεντρικούς δρόμους πόλεων με πυροσβεστικά οχήματα και drones. Μεγάλες πόλεις τέθηκαν σε καραντίνα, διακόπηκε η κυκλοφορία και η κίνηση σιδηροδρομικών γραμμών και λεωφορείων. Αυτό δεν απαλλάσσει το κινεζικό κράτος από τις ευθύνες. Οι κατηγορίες για ανικανότητα και συγκάλυψη προκάλεσαν πολιτική κρίση στο καθεστώς. Ο δήμαρχος της Γουχάν δήλωσε στην κρατική τηλεόραση ότι δεν υπήρξε "επαρκής ενημέρωση" επειδή υπήρχε προσπάθεια να αποφευχθεί η ακύρωση του εορτασμού της πρωτοχρονιάς. Σαν συνέπεια ενώ είχαν ήδη καταγραφεί τα πρώτα κρούσματα πνευμονίας έλαβε χώρα κανονικά ένα τεράστιο γεύμα οργανωμένο από τον δήμο στο οποίο συμμετείχαν περισσότερες από 40.000 οικογένειες. Ο επικεφαλής της τοπικής οργάνωσης του Κομμουνιστικού Κόμματος της Κίνας στην κεντρική επαρχία Χουμπέι "απαλλάχθηκε" από τα καθήκοντά του και ο δήμαρχος της Σαγκάης, ο Γινγκ Γιονγκ, ορίστηκε νέος γραμματέας της επαρχιακής επιτροπής του ΚΚ Κίνας στη Χουμπέι, αντικαθιστώντας τον Τζιανγκ Τσαολιάνγκ. Στις 30 Δεκέμβρη ο Λι Ουενλιάνγκ γιατρός στην Γουχάν ενημέρωσε

κάποιους συναδέλφους του μέσω ενός ομαδικού chat για την εμφάνιση ενός νέου είδους πνευμονίας. Οι αρχές της Γουχάν απαγόρευσαν από τους γιατρούς να δημοσιοποιήσουν τα στοιχεία, ο Λι τιμωρήθηκε από την αστυνομία και πέθανε αργότερα και ο ίδιος από τον κορονοϊό.

Η Deutsche Welle φιλοξένησε μαρτυρία από έναν νοσηλευτή σε νοσοκομείο της Γουχάν[4] *«Ασθενείς που παρουσιάζουν συμπτώματα περιμένουν συχνά ώρες μέχρι να εξεταστούν. Οι αίθουσες αναμονής είναι γεμάτες κόσμο που βήχει. Ακόμη και υγιείς άνθρωποι που μένουν για μεγάλο χρονικό διάστημα σε τέτοιους χώρους κινδυνεύουν να μολυνθούν. Το τηλεφωνικό κέντρο άμεσης δράσης έχει καταρρεύσει. Ακόμη και όταν η αξονική δείξει πνευμονία, δεν ακολουθούνται οι προβλεπόμενες διαδικασίες προκειμένου να εξακριβωθεί εάν πρόκειται για την ιογενή τύπου. Γιατί; Διότι οι λίστες αναμονής είναι πολύ μακρές. Όποιος όμως πεθαίνει χωρίς να έχει κάνει τις σχετικές εξετάσεις δεν καταγράφεται ως θύμα του κορονοϊού»*. Όσον αφορά την κατασκευή του νέου νοσοκομείου στη Γουχάν σε χρόνο ρεκόρ, ο ίδιος κάνει λόγο για σταγόνα στον ωκεανό: *«Δεν φτάνουν 2.000 νέες κλίνες. Εξάλλου λείπει και το εξειδικευμένο προσωπικό. Γιατροί και νοσηλευτές φτάνουν στα όριά τους, οι βάρδιες δεν βγαίνουν. Για να αντιμετωπίσεις μια πνευμονία απαιτείται μακρά νοσοκομειακή περίθαλψη»*. Η Εθνική Επιτροπή Υγείας της Κίνας εξάλλου σε μία νεότερη αναφορά της επιβεβαίωσε ότι περισσότεροι απο 1.700 ιατροί και νοσηλευτές έχουν προσβληθεί από τον κορονοϊό. Σύμφωνα με μία έρευνα που δημοσιεύτηκε στο περιοδικό «Journal of American Medical Association»[5] τα 2/3 του προσωπικού σε ένα από τα νοσοκομεία της Γουχάν έχει μολυνθεί από τον ιό λόγω της έλλειψης σε βασικό προστατευτικό εξοπλισμό όπως μάσκες, γάντια και στολές. Ο ίδιος ο πρόεδρος Σι σε μία από τις

Τα χρηματιστήρια «υποδέχτηκαν» τον κορονοϊό με πανικό και βουτιά

σπάνιες εμφανίσεις του σε δημόσιο νοσοκομείο ζήτησε να ληφθούν πιο «αποφασιστικά μέτρα» για την αντιμετώπιση της επιδημίας.

Προκειμένου να αποφευχθεί μία μετάδοση της «μόλυνσης» στην οικονομία, η κυβέρνηση του Πεκίνου διοχέτευσε ρευστότητα μαμούθ ύψους $174 δις. Με αυτό τον τρόπο το καθεστώς θέλησε να δείξει την αποφασιστικότητά του ώστε να μετριάσει τις αρνητικές επιπτώσεις στον τουρισμό, την βιομηχανική παραγωγή, το εμπόριο και τις μεταφορές. Τα χρηματιστήρια και πολλά εργοστάσια παραγωγής αυτοκινήτων και προϊόντων υψηλής τεχνολογίας διέκοψαν την λειτουργία τους για ημέρες. Το Χρηματιστήριο της Σαγκάης έκλεισε με την μεγαλύτερη βουτιά μετά το 2015 με τον δείκτη να υποχωρεί 8%.

Αναταραχή

Η Apple ανακοίνωσε ότι τα έσοδα της εταιρείας θα επηρεαστούν από την προσωρινή περιορισμένη προμήθεια smartphones από τα εργοστάσια της Foxconn, ενώ η εταιρεία ηλεκτροκίνητων αυτοκινήτων Tesla ενημέρωσε ότι η παραγωγή του νέου Model 3 θα καθυστερήσει λόγω του κλεισίματος της μονάδας παραγωγής στην Σαγκάη. Το φτάρνισμα της κινέζικης οικονομίας προκάλεσε αναταραχή στις αγορές του πλανήτη. Αναλυτές προειδοποιούν ότι ο αντίκτυπος σε ΑΕΠ και αγορές θα είναι ισχυρότερος από εκείνον του SARS το 2003, αφού τότε η Κίνα ήταν η έβδομη μεγαλύτερη οικονομία και σήμερα η δεύτερη. Το μερίδιό της στο παγκόσμιο ΑΕΠ έχει τετραπλασιαστεί από το 4% στο 16%, ενώ από αυτήν εξαρτάται το 1/3 του ρυθμού ανάπτυξης. Αυτό που μοιάζει να ανησυχεί τους καπιταλιστές, είναι το ενδεχόμενο κόστος στην παραγωγικότητα. Η υγεία των εργαζόμενων μπαίνει σε δεύτερη μοίρα.

Όπως γράφει ο Σωτήρης Κοντογιάννης στην Εργατική Αλληλεγγύη[6]:

"Τα οικονομικά επιτελεία φοβούνται ότι ο κορονοϊός μπορεί να αποδειχτεί "μαύρος κύκνος" για την παγκόσμια οικονομία. Παλιά οι βιολόγοι πίστευαν ότι οι κύκνοι ήταν κατάλευκοι. Το 1697 όμως, εξερευνητές εντόπισαν μαύρους κύκνους στην Αυστραλία. Για τους επιστήμονες και την ανθρωπότητα συνολικά ήταν μια σημαντική ανακάλυψη. Για την οικονομική "επιστήμη" αντίθετα, ο "μαύρος κύκνος" έγινε συνώνυμο της καταστροφής: ένα νέο, αναπάντεχο δεδομένο που μπορεί να ανατρέψει τις προβλέψεις, να διαταράξει τα χρηματιστήρια και τις

χρηματαγορές, να τινάξει στον αέρα τις προβλέψεις για τα “κέρδη και τις ζημίες” και να κλονίσει την ίδια την πραγματική οικονομία”.

Ο κορονοϊός δεν έχει διαταράξει μόνο τις αγορές. Η Ρωσία αρχικά έκλεισε τα σύνορα με την Κίνα και στην συνέχεια ανακοίνωσε την απαγόρευση εισόδου Κινέζων πολιτών στην χώρα. Στην Αγγλία παρά τα ελάχιστα καταγεγραμμένα περιστατικά εμφάνισης της νόσου αναφέρθηκαν ρατσιστικά κρούσματα και επιθέσεις. Το Πανεπιστήμιο του York στο οποίο φοιτούν περισσότεροι από 2.000 κινέζοι φοιτητές προχώρησε σε ανακοίνωση που καταδικάζει τις ρατσιστικές συμπεριφορές που παρατηρήθηκαν και συνδέονται με την επιδημία του κορονοϊού. Σε ένα μυθιστορηματικού τύπου περιστατικό το κρουαζιερόπλοιο Diamond Princess με 3.700 επιβάτες ανάμεσά τους Αμερικάνοι, Καναδοί, Αυστραλοί και Ευρωπαίοι πολίτες παρέμεινε για δύο εβδομάδες αγκυροβολημένο σε καραντίνα στην Γιοκοχάμα της Ιαπωνίας. Μεταξύ των επιβατών ήταν και ένας Κινέζος που στη συνέχεια διαπιστώθηκε ότι είχε μολυνθεί από τον κορονοϊό.

Στο μεταξύ η ΕΕ προχώρησε σε έκτακτη σύσκεψη των Υπουργών Υγείας για να σχεδιάσουν μέτρα κατά της διάδοσης του νέου κορονοϊού. Εκ μέρους της κυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας ο Κικίλιας δήλωσε ότι η χώρα είναι προετοιμασμένη και θωρακισμένη. Μπορούν όμως να μας προστατέψουν αυτοί που διαλύουν την Υγεία; ΄Ενα ισχυρό Εθνικό Σύστημα Υγείας θα μπορούσε να αποδειχθεί ασπίδα προστασίας. Δυστυχώς οι περικοπές στις δαπάνες και τα δώρα στους ιδιώτες έχουν φέρει το σύστημα υγείας να αδυνατεί να λειτουργήσει σε συνθήκες ρουτίνας, πόσο μάλλον στις έκτακτες.

Η δημόσια Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας είναι σχεδόν διαλυμένη. Η ΠΟΕΔΗΝ σε ανακοίνωσή της αναφέρει ότι τα νοσοκομεία που έχουν οριστεί τόσο στην Αττική το Αττικό και το Σωτηρία, όσο και στη Μακεδονία το ΑΧΕΠΑ, δεν είναι σε θέση να ανταπεξέλθουν στην πρόκληση μιας υγειονομικής κρίσης, λόγω υποστελέχωσης και επισημαίνει ότι για την κάλυψη των αυξημένων αναγκών θα έπρεπε το Υπουργείο Υγείας να προχωρήσει σε 2.000 προσλήψεις ως κατεπείγουσες. Συνολικά απαιτούνται 30.000 προσλήψεις ιατρικού, νοσηλευτικού και διοικητικού προσωπικού για να καλυφθούν οι κενές θέσεις στα νοσοκομεία. Το Υπουργείο Υγείας έκανε γνωστό ότι μετά από συμφωνία με τον Σύνδεσμο Ελληνικών Κλινικών, οι ιδιωτικές κλινικές θα διαθέσουν στους ασφαλισμένους του ΕΟΠΥΥ 43 κρεβάτια ΜΕΘ.

Ιδιωτικοποίηση

Πρόθεση της κυβέρνησης είναι να φέρει από την πίσω πόρτα την ιδιωτικοποίηση της Υγείας και του συστήματος ασφάλισης. Στο Αττικό, εντελώς συμπτωματικά, ανακοινώθηκε από την κυβέρνηση ότι θα προχωρήσει το πρώτο έργο ΣΔΙΤ στην Υγεία. Στην πραγματικότητα δικλείδα ασφαλείας για τα δημόσια νοσοκομεία είναι οι αγώνες των εργαζομένων για προσλήψεις, μονιμοποιήσεις και ενάντια στις ιδιωτικοποιήσεις. Τα συνδικάτα κλιμακώνουν αυτήν την μάχη με νέα 24ωρη πανυγειονομική απεργία στις 5 Μάρτη.

Δύσκολα μπορεί να σκεφτεί κάποιος πιο ευάλωτο πληθυσμό στις ιογενείς λοιμώξεις από τους πρόσφυγες. Τον Ιούλιο του 2019, η ΝΔ στέρησε τον ΑΜΚΑ και μαζί την παροχή υγειονομικής περίθαλψης στους αιτούντες άσυλο. Στις αρχές του 2020 περισσότεροι από 40.000 άνδρες, γυναίκες και παιδιά διαμένουν κάτω από άθλιες συνθήκες στα hot spot της ντροπής στα ελληνικά νησιά. Μόνο στην «ζούγκλα» της Μόρια στην Μυτιλήνη, 20.000 άνθρωποι στοιβάζονται χωρίς την στοιχειώδη ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, ζεστό νερό, καθαρά ρούχα και εκτεθειμένοι στις καιρικές συνθήκες, τα σκουπίδια και το σάπιο φαγητό. Στα τέλη του Γενάρη πραγματοποιήθηκε διαδήλωση γυναικών αιτούντων άσυλο, με σύνθημα «η Μόρια είναι κόλαση»

Προτεραιότητα για τον Μητσοτάκη είναι να φτιάξει νέες κλειστού τύπου φυλακές για τους πρόσφυγες και «πλωτό φράχτη» στα ανοιχτά της Λέσβου, λες και θα ανακόψει τον κορονοϊό με την Φρόντεξ και τους συνοριοφύλακες. Η μάχη είναι να κλείσουν όλα τα στρατόπεδα συγκέντρωσης, να αποδοθεί άσυλο και στέγη στους πρόσφυγες, με πρόσβαση στα νοσοκομεία και τα σχολεία. Αντί να σπαταλάνε δισεκατομμύρια για κυνηγητό των προσφυγόπουλων, ας τα δώσουν για να φτιαχτούν δημόσιες δομές φροντίδας εδώ και τώρα με προσλήψεις προσωπικού σε Δήμους και νοσοκομεία.

Ο κορονοϊός αποκάλυψε ότι ο καπιταλισμός είναι ένα άρρωστο σύστημα. Η ασθένειά του αντανακλάται στην οικονομική κρίση, τις επιδημίες, την καταστροφή της φύσης, τον ρατσισμό και την πολεμική απειλή. Η εργατική τάξη είναι η κοινωνική δύναμη που μπορεί να χρησιμοποιήσει τις επιστήμες, την τεχνολογία και τα παραγωγικά μέσα για να δώσει ένα τέλος σε αυτό το τρελοκομείο. ■

Σημειώσεις

1. Genomic variance of the 2019 nCoV coronavirus https://onlinelibrary.wiley.com/action/showCitFormats?doi=10.1002%2Fjmv.25700
2. Coronavirus: nature fights back, https://thenextrecession.wordpress.com/2020/01/31/corinavirus-nature-fights-back/
3. Τζάρεντ Ντάιαμοντ Όπλα, Μικρόβια και Ατσάλι, Εκδόσεις Κάτοπτρο
4. https://p.dw.com/p/3XL0W?maca=el-EMail-sharing
5. Clinical Characteristics of 138 Hospitalized Patients With 2019 Novel Coronavirus–Infected Pneumonia in Wuhan, China, https://jamanetwork.com/journals/jama/fullarticle/2761044,
6. Ο Κορονοϊός και η παγκόσμια οικονομία: Βάζουν τα κέρδη πάνω απ' τους ανθρώπους, https://ergatiki.gr/article.php?id=21802&issue=1409

8 Μάρτη 2019

Εκτρώσεις!

Ελεύθερες και δωρεάν

Η Κατερίνα Θωίδου ξεσκεπάζει τις υποκρισίες των «προστατών του αγέννητου παιδιού» και τις σεξιστικές «λύσεις για το πρόβλημα της υπογεννητικότητας»

Η αφίσα ενάντια στις εκτρώσεις που αναρτήθηκε σε σταθμούς του Μετρό, από την οργάνωση «Αφήστε με να ζήσω», καθώς και το πρωτοσέλιδο του Sportime λίγες μέρες νωρίτερα, που αποφάσισε –ελλείψει ποδοσφαιρικών αγώνων– «να τιμήσει την ημέρα του αγέννητου παιδιού», αποτελούν μία ευθεία σεξιστική επίθεση ενάντια στις κατακτήσεις και το δικαίωμα της αυτοδιάθεσης του σώματος της κάθε γυναίκας. Μετά την κατακραυγή που προκάλεσε η εν λόγω αφίσα, το υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών, με παρέμβασή του, κάλεσε τη διοίκηση της ΣΤΑΣΥ να κατέβουν το συντομότερο οι αφίσες από τους χώρους του Μετρό.

Όμως δεν πρόκειται για ένα μεμονωμένο περιστατικό. Αυτή η επίθεση είναι καρπός της πολιτικής της ΝΔ, η οποία ποτέ δεν έκρυψε ότι είναι το κόμμα του «πατρίς, θρησκεία, οικογένεια». Γι’ αυτόν ακριβώς το λόγο, ένα από τα πρώτα μέτρα της ΝΔ ήταν να καταργήσει τη Γενική Γραμματεία Ισότητας Φύλων και να την αντικαταστήσει με τη Γενική Γραμματεία Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας Φύλων, υπονοώντας πως η διεκδίκηση της ισότητας είναι παρέκκλιση από τον φυσιολογικό προορισμό της γυναίκας που είναι η δημιουργία οικογένειας.

Στις αρχές Φλεβάρη η οργάνωση Πανελλήνιος Ένωσης Γονέων «Η Χριστιανική Αγωγή» (που στηρίζει το «Αφήστε με να ζήσω») μαζί με διάφορες θρησκευτικές οργανώσεις, διοργάνωσαν ημερίδα ενάντια στη σεξουαλική διαπαιδαγώγηση στα σχολεία. Η Κεραμέως κάλεσε αρχικά τα 15μελή Μαθητικά Συμβούλια Λυκείων και εκπαιδευτικούς Π.Ε. και Δ.Ε της Περιφέρειας Αττικής να συμμετάσχουν στην ημερίδα. Τελικά μετά από διαμαρτυρίες, η υπουργός απέσυρε με άλλη εγκύκλιό της το κάλεσμα αυτό.

Λίγες μέρες νωρίτερα για μία ακόμη φορά η Διαρκής Ιερά Σύνοδος επαναδιατύπωσε τη θέση της για τις εκτρώσεις, σημειώνοντας μεταξύ άλλων ότι θεωρεί την εκούσια έκτρωση ως «φόνο», τονίζοντας πως «το έμβρυο είναι ακέραιος άνθρωπος από τη στιγμή της σύλληψής του». Μάλιστα από τον Ιούλη του 2019 η Ιερά Σύνοδος καθιέρωσε ως ημέρα «Αγέννητου παιδιού»- μέρα κατά των εκτρώσεων δηλαδή- κάθε πρώτη Κυριακή μετά τα Χριστούγεννα. Στο πλαίσιο της ημέρας αυτής αναρτήθηκαν και οι σχετικές αφίσες στο ΜΕΤΡΟ, καθώς και το πρωτοσέλιδο της Sportime.

Η οργάνωση που πλήρωσε για την εν λόγω αφίσα, είναι η Πανελλήνια Ένωση Φίλων των Πολυτέκνων που συστεγάζεται και συνεργάζεται με τον «Πανελλήνιο Σύνδεσμο Προστασίας Αγέννητου Παιδιού» (ΠΑ.ΣΥ.Π.Α.Π.) και την οργάνωση «Αφήστε με να ζήσω». Το «Αφήστε με να ζήσω» στηρίζεται επίσης από 19 Ορθόδοξα Χριστιανικά Σωματεία Αθηνών, ανάμεσά τους και η Ανώτατη Συνομοσπονδία Πολυτέκνων Ελλάδος, με Γενική Γραμ-

ματέα την δημοτική σύμβουλο του Μπακογιάννη και γνωστή για τη συμμετοχή της στα χρυσαυγίτικα πογκρόμ του 2011 Ινές Λυκούδη. Η κίνηση «Αφήστε με να ζήσω» κάνει διάφορες σεξιστικές και εθνικιστές δράσεις, διοργανώνοντας συνέδρια δήθεν επιστημονικού χαρακτήρα, που επιβεβαίωναν μέσα από ένα μεταφυσικό πρίσμα πως οι γυναίκες που κάνουν άμβλωση είναι φόνισσες και βάλλονται για τη δήθεν εξόντωση του έθνους!

Με μια επίσκεψη στην ιστοσελίδα της οργάνωσης ΠΑ.ΣΥ.Π.Α.Π. μπορεί κανείς να ενημερωθεί για το «θεάρεστο» έργο της που είναι να: «ΕΝΗΜΕΡΩΝΕΙ σωστά τις ΓΥΝΑΙΚΕΣ και της εφηβικής και προεφηβικής ηλικίας νέες, αλλά και γενικά τούς ΝΕΟΥΣ, ώστε να μην καταλήξουν ΠΟΤΕ στην τραγική ΕΚΤΡΩΣΗ, ούτε τη χειρουργική ούτε τη φαρμακευτική, έστω κάποιων ωρών και ημερών (με οποιαδήποτε μορφή αντισυλληπτικών: «χάπι επόμενης ημέρας» κ.λπ..» και επίσης συμβουλεύει τις γυναίκες: «ΠΡΟΣΟΧΗ επίσης και αποφυγή από τα Κέντρα «Οικογενειακού ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ», πού συνιστούν αντισύλληψη».

Η καμπάνια για τα αγέννητα παιδιά χρησιμοποιούσε πάντα ασύστολα ψέματα για να δικαιολογήσει την επίθεση στο δικαίωμα της γυναίκας να ελέγχει την αναπαραγωγική της ικανότητα. Σήμερα ο πρωτοσέλιδος τίτλος του Sportime υποστηρίζει ότι: «Πάνω από 350.000 εκτρώσεις κάθε χρόνο στην Ελλάδα. Θανατώνεται πληθυσμός ίσος με το άθροισμα των κατοίκων της Πάτρας και του Ηρακλείου Κρήτης. Χωρίς αμβλώσεις, σε τέσσερα μόνο χρόνια ο πληθυσμός της χώρας μας θα ήταν κατά 1 εκατ. μεγαλύτερος». Μόνο που ακόμη κι αν γίνονταν 350.000 αμβλώσεις ετησίως, το άθροισμα των κατοίκων της Πάτρας και του Ηρακλείου Κρήτης είναι 472.000, σύμφωνα με την απογραφή του 2011.

Επιστρατεύουν από συναισθηματικούς εκβιασμούς, μέχρι ιατρικά ψέματα με μπόλικη εθνικιστική υστερία για το «ελληνικό έθνος που χάνεται». Οι εκτρώσεις παρομοιάζονται με «θανάτωση πληθυσμών», ενώ η απαγόρευσή τους θεωρείται ως μια πιθανή στρατηγική καταπολέμησης της υπογεννητικότητας. Παρόμοια θέση παίρνει και ο αντιπρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας Άδωνις Γεωργιάδης, υποστηρίζοντας πως οι εκτρώσεις εγείρουν ζητήματα που αφορούν την επιβίωση του έθνους.

Βέβαια τέτοιου είδους συσχετισμοί παραπέμπουν στη ναζιστική Γερμανία, όπου απαγορεύονταν σε λευκές γυναίκες να προβούν σε έκτρωση ώστε να μην τεθεί σε κίνδυνο η επιβίωση της «Άριας φυλής». Για τους ναζί οι γυναίκες είναι μόνο εν δυνάμει μητέρες/μηχανές παραγωγής υποταγμένες στο εθνικό καθήκον της αντιμετώπισης της υπογεννητικότητας. Το «Αφήστε με να ζήσω» και η στήριξη που απολαμβάνει από στελέχη της ΝΔ αναπαράγει στην ουσία την ναζιστική ιδεολογία, για το ρόλο της γυναίκας ως «παιδοποιητικής μηχανής».

Καταρχήν όλα τα στατιστικά στοιχεία για τις εκτρώσεις δεν έχουν καμία επιστημονική υπόσταση. *«Δεν υπάρχει καμία στατιστική καταγραφή των εκτρώσεων στη χώρα μας»* ξεκαθαρίζει στο ΒΗΜAgazino (Μάρτης 2018) ο Γιώργος Κρεατσάς, ομότιμος καθηγητής Μαιευτικής-Γυναικολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και τέως αντιπρύτανης του Πανεπιστημίου Αθηνών. *«Επιπλέον, τα τελευταία χρόνια η διακοπή μιας ανεπιθύμητης εγκυμοσύνης στις πρώτες εβδομάδες της κύησης μπορεί να γίνει με χορήγηση χαπιών, τα οποία συνταγογραφούνται, χωρίς να χρειαστεί χειρουργική επέμβαση σε κλινική. Δηλαδή μια γυναίκα μπορεί να προμηθευτεί τα χάπια αυτά από το φαρμακείο και να διακόψει την εγκυμοσύνη στο σπίτι της. Πώς είναι δυνατόν λοιπόν να καταγράψεις στατιστικά τη συγκεκριμένη κατηγορία;»*

Στην Ελλάδα ο νόμος για τη νομιμοποίηση των εκτρώσεων (Νόμος

1609/1986), τέθηκε σε ισχύ από τον Ιούλιο του 1986, και καθιέρωσε ως μη άδικη πράξη την διακοπή κύησης ως τις 12 εβδομάδες. Έτσι ο Ποινικός Κώδικας στο άρθρο 304 επιτρέπει την έκτρωση (τεχνητή διακοπή της κύησης) μόνο με τη συναίνεση της εγκύου και μόνο από γιατρό μαιευτήρα - γυναικολόγο, με τη συμμετοχή αναισθησιολόγου σε οργανωμένη νοσηλευτική μονάδα. Ωστόσο ο νόμος δεν προστατεύει τις γυναίκες που θέλουν να κάνουν έκτρωση από την ιδεολογική αντίθεση ορισμένων γιατρών και τους δίνει το περιθώριο να αρνηθούν να την εκτελέσουν. Έτσι οι κωδικοί που δικαιολογούν τη διαδικασία της έκτρωσης στον ΕΟΠΥΥ συμπεριλαμβάνουν μόνο παθογόνους παράγοντες, παρά το γεγονός ότι σύμφωνα με τον νόμο η έκτρωση είναι επιλογή. Έτσι ένα 80% των εκτρώσεων γίνονται σε ιδιωτικά μαιευτήρια και το κόστος κυμαίνεται από 300-400 ευρώ.

Όπως καταγγέλθηκε πρόσφατα από την Μαιευτήρα Γυναικολόγο, Ελένη Τζαχρήστα στους κωδικούς του ΕΟΠΥΥ *«δεν περιλαμβάνεται διακοπή κύησης λόγω επιθυμίας της μητέρας. Υπάρχουν μόνο κωδικοί για απόξεση λόγω α) παθολογικού εμβρύου, β) παλίνδρομου κυήσεως και γ) λόγω ατελούς αποβολής. Αυτό κατά τη γνώμη μου έχει δύο παραμέτρους: 1) Οι θεράποντες υπογρά-*

φουμε ψευδείς γνωματεύσεις, στις περιπτώσεις εκείνες όπου η διακοπή γίνεται λόγω της επιθυμίας της γυναίκας. 2) Στην ηλεκτρονική καρτέλα της γυναίκας καταγράφεται ψευδώς παθολογία της κύησης, και μπορεί αυτό το επιβαρυμένο ιατρικό ιστορικό της να έχει συνέπειες σε μελλοντικό έλεγχο από ασφαλιστικές εταιρείες κ.λ.π.»

Η δυνατότητα της έκτρωσης ήταν ίσως η σπουδαιότερη κατάκτηση των τελευταίων δεκαετιών στο φεμινιστικό κίνημα, παρά τις σκοταδιστικές αντιδράσεις, κυρίως από εκκλησιαστικές και παραεκκλησιαστικές οργανώσεις. Δεν ήταν ένας νόμος που χαρίστηκε αλλά κατακτήθηκε κάτω από την πίεση των αγώνων για ισότητα, μέσα από τα κινήματα του Μάη του '68. Το 1983, στην Ελλάδα πραγματοποιείται μια δυναμική εκστρατεία και ένας εντυπωσιακός αγώνας για τη νομιμοποίηση των αμβλώσεων στη χώρα, με πρωτοβουλία της Αυτόνομης Κίνησης Γυναικών. Μια ομάδα 500 γυναικών υπέγραψαν ότι είχαν κάνει μία ή περισσότερες εκτρώσεις, παρά την αντίθετη νομοθεσία. Από αυτές, 7 κλήθηκαν σε ανάκριση, γεγονός που οδήγησε σε διαμαρτυρία στα Προπύλαια, με τα χαρακτηριστικά συνθήματα «Έξω οι νόμοι από το κορμί μας» και «Όλες είμαστε παράνομες».

Σήμερα η σεξιστική προπαγάνδα κατά των εκτρώσεων βασίζεται κυρίως πάνω σε ένα πραγματικό στοιχείο, αυτό της υπογεννητικότητας. Μια σειρά δημοσιεύματα το τελευταίο διάστημα, εγχώρια και διεθνή, συνοδευόμενα από τις αντίστοιχες έρευνες κρούουν τον κώδωνα του κινδύνου, γιατί ο πληθυσμός της Ευρώπης και ιδιαίτερα της Ελλάδας, γερνάει. Σύμφωνα με την Ελληνική Στατιστική Αρχή, η αναλογία των παιδιών ηλικίας 0-14 ετών προβλέπεται να μειωθεί από 14,4% το 2011 (15,3% το 2000) σε 13% το 2050, της ομάδας 65 ετών και άνω να αυξηθεί από 18,1% (16,6% το 2000) σε 32,1% το 2050, ενώ των οικονομικά ενεργών 15-64 ετών να περιοριστεί κατά πολύ και από 67,71% το 2011 (68,1% το 2000) να φτάσει στο 54,9% το 2050.

Μέχρι το 2008 οι γεννήσεις στην Ε. Ε. και τις ΗΠΑ σημείωναν μικρή ή μεγαλύτερη αύξηση. Το 2008 έμειναν στάσιμες και στη συνέχεια άρχισε η μείωση σε 17 από 27 κράτη της Ε.Ε. Οι παλαιότερες κρίσεις ήταν αρκετά σύντομες για να φρενάρουν τις γεννήσεις, όμως η τελευταία άρχισε να έχει σοβαρές επιπτώσεις που θα επιδεινωθούν, με αποτέλεσμα ενδεχομένως να σημειωθεί μια σοβαρή δημογραφική κρίση, ένα φαινόμενο αντίθετο του μπέιμπι-μπουμ, όπου μετά τον Β' ΠΠ σημειώθηκε παγκόσμια μια έκρηξη γεννήσεων.

Υπογεννητικότητα

Σύμφωνα με τα στοιχεία από τα ληξιαρχεία της χώρας, τα οποία επεξεργάστηκε και δημοσίευσε τον Δεκέμβρη του 2019 η Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), στην Ελλάδα το 2018 οι θάνατοι ήταν 33.857 περισσότεροι από τις γεννήσεις, ένα φαινόμενο που πλέον αποκτά χαρακτηριστικά μονιμότητας, καθώς καταγράφεται αδιαλείπτως από το 2011, με την «ψαλίδα», ειδικά την τελευταία τετραετία, να κυμαίνεται μεταξύ 25.894 (περισσότεροι θάνατοι από γεννήσεις) το 2016 και 35.948 το 2017.

Έτσι με βάση αυτά τα στατιστικά δεδομένα η πρόβλεψη κάνει λόγο για μία μείωση τουλάχιστον 2 εκατομμυρίων στον πληθυσμό της Ελλάδας το 2050.

Αν είναι κάτι στο οποίο συμφωνούν όλοι οι αναλυτές είναι ότι η υπογεννητικότητα είναι αποτέλεσμα της οικονομικής κρίσης, της αύξησης της ανεργίας και της φτώχειας. Αυτή όμως είναι η μισή αλήθεια. Το φαινόμενο είναι αντιφατικό γιατί αυτή τη στιγμή στον πλανήτη συνυπάρχουν δύο αντιθετικές τάσεις, που είναι ο υπερπληθυσμός στις φτωχές αγροτικές οικονομίες και υπογεννητικότητα στις λεγόμενες πιο αναπτυγμένες. Άλλωστε η τάση διαφαίνονταν και πριν την επιδείνωση της οικονομικής κρίσης στα χρόνια των μνημονίων, με το ποσοστό γεννήσεων να πέφτει από 2,2 παιδιά ανά γυναίκα το 1980 σε 1,4 το 1990 και μόλις 1,2 το 1999.

Η αλήθεια είναι ότι όλο και περισσότερες γυναίκες σήμερα αρνούνται να υποκύψουν στις πιέσεις, τους ρόλους και τα κυρίαρχα στερεότυπα της κοινωνίας, δεν επιλέγουν το γάμο και την οικογένεια ή επιλέγουν να παραμείνουν ανύπαντρες ακόμα και αν κάνουν παιδί. Αυτή η επιλογή είναι αποτέλεσμα της γυναικείας χειραφέτησης και των κατακτήσεων των τελευταίων χρόνων αλλά και της γενικότερης ριζοσπαστικοποίησης που έφεραν οι αγώνες και τα κινήματα που ξέσπασαν μέσα στην περίοδο της κρίσης, που φτάνουν να γεννούν και νέες μορφές ανυπακοής απέναντι στα κυρίαρχα ιδεολογήματα του καπιταλισμού. Ένα από αυτά είναι και ο γάμος, η πυρηνική οικογένεια και ο μύθος της μητρότητας ως κοινωνική αποστολή της γυναίκας.

Όμως ζούμε μέσα σε ένα σύστημα του κέρδους, που όσο και αν δήθεν υπερασπίζεται την ελευθερία της επιλογής του κάθε ατόμου, η πραγματικότητα είναι ότι μέσα από τους θεσμούς (Εκκλησία, Σχολείο, ΜΜΕ) προσπαθεί να επιβάλλει τις κυρίαρχες ιδέες, που θα εξασφαλίσουν την υποταγή στον τρόπο ζωής που εξασφαλίζει την κερδοφορία για τη μειοψηφία. Ένας θεσμός που εξασφαλίζει αυτή την κερδοφορία είναι η οικογένεια, αφού η απλήρωτη οικιακή εργασία είναι η οικονομικότερη επιλογή του καπιταλισμού για την αναπαραγωγή της εργατικής τάξης. Όσο μεγαλύτερο μέρος αυτής της φροντίδας αναλαμβάνουν τα νοικοκυριά, τόσο μικρότερο μέρος είναι υποχρεωμένο να αναλάβει το κοινωνικό κράτος.

Γι' αυτό και τα αφεντικά δεν αφήνουν στο τυχαίο τον τρόπο που επιλέγουμε να ζούμε και να διαμορφώνουμε τις σεξουαλικές μας επιλογές. Ο καπιταλισμός φροντίζει να δηλητηριάζει καθημερινά τις σχέσεις του καθενός και καθεμιάς με το κοινω-

νικό του περιβάλλον και εν τέλει τον τρόπο που αντιμετωπίζουμε τον ίδιο μας τον εαυτό και τις επιλογές μας. Ιδιαίτερα στον καιρό της κρίσης, που οι από πάνω διαλύουν όλο και περισσότερο τις κοινωνικές παροχές και υπηρεσίες πρόνοιας, προχωρούν σε απολύσεις και ιδιωτικοποιήσεις, επιστρέφει μια ολόκληρη ρητορική, αυτή της γυναικείας φύσης, που βρίσκει την έκφρασή της στο σπίτι, στη φροντίδα και στην ανατροφή των παιδιών. Έτσι μπαίνει στο στόχαστρο η έκτρωση, γιατί στην ουσία θεωρείται παρέκκλιση από τον βιολογικό ρόλο της γυναίκας, γεγονός που σημαίνει ότι μπαίνει σε αμφισβήτηση η αυτοδιάθεση του γυναικείου σώματος. Στη ουσία η ιδεολογική επίθεση απέναντι στο δικαίωμα της έκτρωσης, είναι κομμάτι της επίθεσης που κάνει η κυρίαρχη τάξη με στόχο να φορτώσει περισσότερα βάρη στη γυναίκα, βαθαίνοντας την καταπίεσή της.

Η απάντηση λοιπόν στην υπογεννητικότητα δεν είναι η απαγόρευση των εκτρώσεων και οι σεξιστικές επιθέσεις σε βάρος των δικαιωμάτων των γυναικών. Είναι καταρχήν η πάλη ενάντια στο ρατσισμό και το άνοιγμα των συνόρων στους πρόσφυγες και τους μετανάστες που αναζητούν μία καλύτερη ζωή. Είναι τεράστια υποκρισία του ελληνικού κράτους και της ΕΕ, τη στιγμή που αναγνωρίζει το πρόβλημα της μείωσης του πληθυσμού, να κλείνει τα σύνορα καταδικάζοντας εκατοντάδες χιλιάδες σε πνιγμό ή απάνθρωπες συνθήκες διαβίωσης τύπου Μόριας. Τη στιγμή που κόπτονται για τα "αγέννητα παιδιά" δολοφονούν τα χιλιάδες γεννημένα στα Hot Spot, μόνο και μόνο για να αναπαράγουν μία άλλη ιδεολογία, το ρατσισμό και την ισλαμοφοβία, περί αλλοίωσης του πληθυσμού, της «ισλαμοποίησης» της Ευρώπης και της Ελλάδας. Αντί για εγκλεισμό σε στρατόπεδα φυλακές όλος αυτός ο κόσμος θα μπορούσε να δώσει άμεσα την ένεση νέου σε ηλικία πληθυσμού που χρειάζονται όλα τα κράτη της ΕΕ. Θα μπορούσε να ενταχθεί και να ζήσει αξιοπρεπώς στις πόλεις και έτσι να ζήσουμε μαζί και να παράξουμε όσα η κοινωνία μας χρειάζεται για να καλυφθούν όλες οι ανάγκες. Άλλωστε ακόμα και με καθαρά οικονομικούς όρους, κάθε ποσοστό αύξησης του πληθυσμού ισοδυναμεί με διπλάσιο ποσοστό αύξησης του ΑΕΠ.

Η απάντηση στην υπογεννητικότητα είναι η πάλη για συλλογικές συμβάσεις, ενάντια στις απολύσεις και η μονιμοποίηση των συμβασιούχων. Είναι πρόκληση όλοι αυτοί που κόπτονται για τη «γήρανση του πληθυσμού», να απολύσουν έγκυες γυναίκες γιατί δεν είναι παραγωγικές. Είναι χαρακτηριστική η υπόθεση της εταιρείας Γιώτης, που απέλυσε έγκυο, επειδή, σύμφωνα με καταγγελίες συνδικαλιστών, η εταιρεία ισχυρίστηκε πως ως μητέρα θα έχει πολλές υποχρεώσεις, που θα την οδηγήσουν σε πιθανές απουσίες από την εργασία. Την ίδια περίοδο η επιχείρηση, που δραστηριοποιείται και στον τομέα των βρεφικών τροφών, διαφήμιζε πρωτοβουλία «εταιρικής κοινωνικής ευθύνης», στην οποία, σε συνεργασία με ΜΚΟ στηρίζει νέες μητέρες σε 86 απομακρυσμένα χωριά, καλύπτοντας τα ιατρικά έξοδα την περίοδο της εγκυμοσύνης και του τοκετού, όπως και τις βρεφικές τροφές κατά την πρώτη διετία του μωρού.

Οι καπιταλιστές και οι κυβερνήσεις τους νοιάζονται μόνο για τα αγέννητα παιδιά. Για τα γεννημένα διαλύουν το δημόσιο σχολείο, το δημόσιο νοσοκομείο, την κοινωνική πρόνοια, τις δημόσιες κοινωνικές δομές που έχει κατακτήσει η εργατική τάξη με τους αγώνες της από τη Ρώσικη Επανάσταση μέχρι σήμερα. 110 χρόνια μετά την καθιέρωση της Παγκόσμιας Ημέρας της Γυναίκας, συνεχίζουμε αυτούς τους αγώνες στο δρόμο της σύγκρουσης με το σύστημα που κερδίζει από την καταπίεση των γυναικών, για να μεγαλώνει την εκμετάλλευση της εργατικής τάξης και τα κέρδη του.

Κόντρα στα αφεντικά παλεύουμε για μαζικές προσλήψεις μόνιμου προσωπικού σε όλες τις υπηρεσίες, ενάντια στις ιδιωτικοποιήσεις της ενέργειας, των Πανεπιστημίων, των υπηρεσιών καθαριότητας των Δήμων, για παιδικούς σταθμούς 24ωρης λειτουργίας στους χώρους εργασίας, ΚΑΠΗ σε κάθε γειτονιά, επέκταση του Βοήθεια στο Σπίτι, μόνιμη και σταθερή εργασία για όλες και όλους, ίσες αποδοχές, πρόσβαση στην αντισύλληψη και σε ασφαλείς εκτρώσεις, στήριξη των μονογονεϊκών οικογενειών, σεξουαλική διαπαιδαγώγηση στα σχολεία.

Αυτή είναι η δύναμη που μπορεί να τσακίσει τις σεξιστικές επιθέσεις και να ανοίξει το δρόμο για μία κοινωνία, όπου οι γυναίκες και τα παιδιά που έχουν γεννηθεί όπου γης, θα μπορούν να ζουν σύμφωνα με τις δικές τους ανάγκες και όχι για τα κέρδη. ■

Στην Ιρλανδία κερδήθηκε το δημοψήφισμα υπέρ των εκτρώσεων

Συλλαλητήριο φίλων του ΠΑΟΚ στη Θεσσαλονίκη

Το Ποδόσφαιρο πέρα από το αυτογκόλ του Μητσοτάκη

Ο Γιώργος Ράγκος ξετυλίγει το κουβάρι των σκανδάλων αλλά και των κοινωνικών αντιφάσεων που χαρακτηρίζουν τη βιομηχανία της μπάλας.

«Όταν απειλείται με διχασμό η ελληνική κοινωνία, η οποία είναι τραυματισμένη από το πρόσφατο παρελθόν, η ανάληψη νομοθετικής πρωτοβουλίας από την κυβέρνηση, είναι στάση ευθύνης. Η ενότητα είναι αναγκαίος όρος προόδου όχι μόνο στον αθλητισμό αλλά και ευρύτερα. Η κυβέρνηση οφείλει να διασφαλίσει τη συνοχή της κοινωνίας, να μην επιτρέψει ένα νέο κοινωνικό διχασμό, με αφορμή το συγκεκριμένο θέμα του ποδοσφαίρου. Αυτό είναι το πρώτιστο μέλημά μας».

Λίνα Μενδώνη,
Υπουργός Πολιτισμού και Αθλητισμού

Η παράπανω δήλωση της Μενδώνη έγινε για την ανάγκη της, άρον - άρον, τροπολογίας που κατέθεσε η κυβέρνηση που προέβλεπε αφαίρεση βαθμών, και όχι υποβιβασμό που ίσχυε ως σήμερα, ύστερα από την αποκάλυψη του «σκανδάλου πολυϊδιοκτησίας» ανάμεσα στον ΠΑΟΚ του Σαββίδη και τη Ξάνθη. Σύμφωνα με την υπουργό, οι αντιδράσεις των οπαδών του ΠΑΟΚ απειλούν με διχασμό την ελληνική κοινωνία και η κυβέρνηση πρέπει να διασφαλίσει την συνοχή της.

Αυτή η κυβέρνηση έχει κάνει επιστήμη τη γελοιότητα.

Κατ' αρχάς, ο τρόπος που η ΠΑΕ ΠΑΟΚ αποκτά «ιδιοκτησία» στην ΠΑΕ Ξάνθη είναι ενδεικτικός για το πως γίνονται οι δουλειές (και) στο ποδόσφαιρο. Σύμφωνα με τις εφημερίδες, ένα συγγενικό πρόσωπο του Ιβάν Σαββίδη (που τυπικά δεν έχει καμία σχέση με τον ΠΑΟΚ αλλά ουσιαστικά είναι ο πραγματικός ιδιοκτήτης), κάποιος Ιωάννης Καλπαζίδης, που συνδέεται με την ΠΑΕ ΠΑΟΚ μέσω ομολογιακού δανείου, αγόρασε την εταιρία Vialand, που έχει το σαλέ και τις προπονητικές εγκαταστάσεις της ΠΑΕ Ξάνθης. Ταυτόχρονα οι Πανόπουλος και Συγγελίδης κάνουν αίτηση ώστε να μεταβιβασθεί η ΠΑΕ ΞΑΝΘΗ από την ΒΙΑΜΑΡ ΑΕ στην INSPORTS IKE (και οι δύο αυτές εταιρείες είναι ιδιοκτησίας των Πανόπουλου και Συγγελίδη) με την μοναδική διαφορά ότι στην INSPORTS IKE μοναδικός διαχειριστής τέθηκε ο κ. Χαλαβαζής, ο

οποίος τυγχάνει και πρόεδρος και νόμιμος εκπρόσωπος της Vialand, η οποία όμως τώρα, ανήκει πλέον στον Καλπαζίδη και συγχρόνως είναι μέλος και του ΔΣ της ΠΑΕ ΞΑΝΘΗ.

Ύστερα από αυτή την αποκάλυψη και τον κίνδυνο υποβιβασμού, ο Σαββίδης κατηγόρησε την κυβέρνηση για πόλεμο εναντίον του ΠΑΟΚ και τον υφυπυργό αθλητισμού Αυγενάκη για «εντολοδόχο» του Ολυμπιακού και του (υπόδικου και κουμπάρου του Μητσοτάκη) Μαρινάκη. Οπαδοί του ΠΑΟΚ κατέβηκαν στο δρόμο και επιτέθηκαν στα τοπικά γραφεία της ΝΔ στη Θεσσαλονίκη. Από την άλλη πλευρά ο Μαρινάκης κατηγόρησε τη κυβέρνηση για «τροπολογία χάδι» προς τον ΠΑΟΚ και απειλεί με συνέχεια αν δεν υποβιβαστεί ο ΠΑΟΚ. Την ίδια στιγμή ο Μητσοτάκης στέλνει τον υπουργό Επικρατείας, Γεραπετρίτη, στην UEFA για να συνάψει «ποδοσφαιρικό μνημόνιο» και αξιωματούχοι της UEFA μπαινοβγαίνουν στο Μαξίμου.

Πρόκειται για ρεσιτάλ υποκρισίας από την κυβέρνηση και από τους ιδιοκτήτες των ομάδων.

Ο κόσμος που πηγαίνει στο γήπεδο είναι αυτός που απεργεί, διαδηλώνει, δίνει μάχες ενάντια στα μνημόνια, την ανεργία, τη φτώχεια, το πετσόκομα των μισθών και των συντάξεων, το νέο ασφαλιστικό, τις ιδιωτικοποιήσεις, τη διάλυση του κοινωνικού κράτους, το ρατσισμό, τον εθνικισμό, την καταπάτηση των πολιτικών δικαιωμάτων. Γιατί αυτά είναι που διαλύουν την κοινωνία και τις ζωές μας και αυτά δεν τα νομοθέτησαν οι οπαδοί των ομάδων αλλά η τωρινή και οι προηγούμενες κυβερνήσεις.

Οι Μαρινάκης και Σαββίδης, αλλά και οι ιδιοκτήτες των άλλων ΠΑΕ (Μελισσανίδης, Αλαφούζος κλπ), βρέθηκαν να έχουν στη κατοχή τους εφημερίδες (Εθνος, ΝΕΑ, Βήμα), κανάλια (MEGA, OPEN, ΣΚΑΙ), λιμάνια (Πειραιάς, Θεσσαλονίκη), καράβια, πετρέλαια, τον πρώην κρατικό ΟΠΑΠ, εργοστάσια που ιδιωτικοποιήθηκαν (ΣΕΚΑΠ), γήπεδα ποδοσφαίρου (Καραϊσκάκη, Φιλαδέλφεια), τεράστια οικονομική και πολιτική δύναμη επειδή είχαν τις πλάτες των κυβερνήσεων που νομοθετούσαν για τα συμφέροντα και τα κέρδη τους.

Είναι ανέκδοτο ότι δήθεν υπάρχουν πρόεδροι ΠΑΕ που κόπτονται για την τήρηση των νόμων και την αξιοπιστία του ελληνικού ποδοσφαίρου. Από την εποχή του Γουλανδρή και του Μαντζαβελάκη (όταν το ποδόσφαιρο ήταν ακόμα «ερασιτεχνικό»), μέχρι του Νταϊφά, του Κοσκωτά, του Σαλιαρέλη, του Κόκκαλη, του Βαρδινογιάννη και των σημερινών ιδιοκτητών, όλοι οι αθλητικοί νόμοι και οι αποφάσεις ήταν πάντα «κομμένες και ραμένες» στα μέτρα του εκάστοτε δυνατού. Όλος αυτός ο συρφετός, προσπαθούσε και προσπαθεί να χρησιμοποιήσει τις ομάδες και τους οπαδούς των ομάδων «τους» για διαφήμιση, για προστασία και για βοήθεια για να «κλείνουν δουλειές» με τις κυβερνήσεις και για προώθηση της κάθε λογής επιχειρηματικής τους δραστηριότητας.

Τα λεφτά από το ποδόσφαιρο είναι πολλά, η διαπλοκή των ιδιοκτητών των ΠΑΕ έχει γιγαντωθεί και ο Μητσοτάκης προσπαθεί να κάνει τον διαιτητή στις ενδοκαπιταλιστικές συγκρούσεις των (φίλων του) Σαββίδη, Μαρινάκη για να μην στεναχωρήσει κανέναν αλλά αυτό είναι (πολύ) πάνω από τις δυνατότητες του.

Διεθνή σκάνδαλα

Τα σκάνδαλα στο ποδόσφαιρο δεν είναι ούτε τωρινό, ούτε μόνο ελληνικό φαινόμενο. Η αιτία είναι τα τεράστια ποσά που διακινούνται στο ποδόσφαιρο είτε νόμιμα είτε, κυρίως, παράνομα. Ο κατάλογος των (γνωστών) σκανδάλων είναι τεράστιος και αφορά πολλές μεγάλες ομάδες αλλά και την ίδια τη FIFA και την UEFA.

Πρόσφατα, η UEFA επέβαλε ποινή αποκλεισμού από την Ευρώπη και πρόστιμο 30 εκατ. ευρώ στη Μάντσεστερ Σίτι για παραβίαση των κανόνων του Financial Fair Play. Η Μάντσεστερ Σίτι είναι η ποδοσφαιρική ομάδα με την μεγαλύτερη χρηματιστηριακή αξία στον κόσμο με 3,74 δις λίρες. Το Der Spiegel απέδειξε ότι ο ιδιοκτήτης της Σίτι, Σεΐχης Μανσούρ μπιν Ζαγέν αλ-Ναχίαν, την χρηματοδοτούσε με 81,2 εκατ. ευρώ ετησίως, με χορηγία στη φανέλα και στο όνομα του γηπέδου, μέσω της δικής του αεροπορικής εταιρίας, της Έτιχαντ.

Μέχρι τώρα, το μεγαλύτερο σκάνδαλο ήταν το «Calciopolis» και αποκαλύφθηκε τον Μάιο του 2006 από την ιταλική αστυνομία. Ενέπλεξε την πρωταθλήτρια Γιουβέντους και τις Μίλαν, Φιορεντίνα, Λάτσιο και Ρετζίνα. Οι κατηγορίες βασίστηκαν σε τηλεφωνικές συνομιλίες που καταγράφηκαν από τις Αρχές και μέσω των οποίων αποκαλύφθηκε το κύκλωμα που περιελάμβανε ορισμούς και παρακολουθήσεις διαιτητών, πλαστούς λογαριασμούς, φοροδιαφυγή, παράνομο στοιχηματισμό παικτών και άλλα ποινικά αδικήματα. Από την Γιουβέντους, που υποβιβάστηκε, αφαιρέθηκαν τα πρωτάθλημα της σεζόν 2004-2005 και 2005-2006.

Εμπνευσμένο από το ιταλικό «Calciopolis», ήταν το όνομα του ελληνικού σκανδάλου στημένων αγώνων, που αποκαλύφθηκε το 2011 και πήρε την επωνυμία «Koriopolis». Οι κοριοί της Εθνικής Υπηρεσίας Πληροφοριών, εντόπισαν 68 ύπόπτους, ανάμεσα στους οποίους ποδοσφαιρικοί παράγοντες, διαιτητές, παίκτες και αστυνομικοί υπάλληλοι. Στις απομαγνητοφωνημένες συνομιλίες επιβεβαιώθηκαν αδικήματα δωροδοκίας, εξαγοράς, νόθευσης ανταγωνισμού, καθώς και απειλής χρήσης βίας. Εδώ, σε αντίθεση με την Ιταλία, όλοι πέσανε στα μαλακά.

Ο κατάλογος σκανδάλων περιλαμβάνει και την ίδια την κεφαλή του παγκόσμιου ποδοσφαίρου, τη FIFA αλλά και τις Ομοσπονδίες (UEFA - Ευρώπη, CONCACAF - Βόρεια, Κεντρική Αμερική & Κα-

Πλατινί και Μπλάτερ. Η ηγεσία της FIFA βουτήχτηκε στα σκάνδαλα

ραϊβική και CONMEBOL - Νότια Αμερική). Το 2015 το FBI κάνει έφοδο στην έδρα της CONCACAF στο Μαϊάμι και ταυτόχρονα, σε συνεργασία με την Ιντερπόλ, συλλαμβάνει επτά υψηλόβαθμους παράγοντες της FIFA στη Ζυρίχη. Σύσταση εγκληματικής οργάνωσης, απάτη, ξέπλυμα μαύρου χρήματος, δωροδοκίες και εκβιασμοί είναι, μεταξύ άλλων, οι κατηγορίες που αντιμετωπίζουν οι συλληφθέντες. Οι κατηγορούμενοι είχαν δημιουργήσει ένα σύστημα το οποίο την τελευταία 25ετία είχε αντλήσει περισσότερα από 200 εκατ. ευρώ σε δωροδοκίες που σχετίζονται με το διεθνές ποδόσφαιρο. Το FIFA-gate συμπαρασύρει και τους δύο τότε ισχυρούς άνδρες του παγκόσμιου ποδοσφαίρου Μπλάτερ και Πλατινί.

Αλλά τα πολλά λεφτά, άρα και τα μεγάλα σκάνδαλα, είναι γύρω από τα Μουντιάλ. Έτσι, το 2015, το «Spiegel» αποκαλύπτει ότι η Γερμανία αγόρασε τη διοργάνωση του Μουντιάλ του 2006, δωροδοκώντας μέλη της επιτροπής ανάθεσης. Σύμφωνα με το γερμανικό περιοδικό, πίσω από αυτό βρίσκεται ο πρώην ιδιοκτήτης της Adidas Ρόμπερτ-Λουί Ντρεϊφίς. Από την ημέρα που το Κατάρ πήρε το χρίσμα για το επόμενο Μουντιάλ άρχισαν οι καταγγελίες για δωροδοκίες και άλλες παράτυπες συναλλαγές με μέλη της FIFA ώστε οι Καταριανοί να αναλάβουν τη διοργάνωση. Καθώς συνεχίζονται οι σχετικές έρευνες γίνονται γνωστά «σημεία και τέρατα» για τη διαφθορά στη FIFA. Σύμφωνα με τη γαλλική Le Monde, ο Πλατινί είχε προσκληθεί, εννέα μέρες πριν την ψηφοφορία, από τον τότε Πρόεδρο Σαρκοζί σε γεύμα στο μέγαρο των Ιλισίων, όπου βρισκόταν και ο γιος του τότε Εμίρη του Κατάρ αλλά και ο πρωθυπουργός της χώρας. Ο Πλατινί είπε πως ο Σαρκοζί ήθελε δύο πράγματα: Να αγοράσει το Κατάρ την ομάδα Παρί Σεν Ζερμέν και να ψηφίσει ο Πλατινί για να πάρει το Κατάρ το Παγκόσμιο Κύπελλο. Έξι μήνες μετά την ψηφοφορία και την ανάθεση των Αγώνων στο Κατάρ, ένα από τα πιο πλούσια funds του κρατιδίου, το Qatar Sports Investments, πήρε πράγματι την Παρί Σεν Ζερμέν, η οποία πνιγόταν στα χρέη. Το τηλεοπτικό δίκτυο beIN του Κατάρ αγόρασε αμέσως τα τηλεοπτικά δικαιώματα για το γαλλικό πρωτάθλημα ποδοσφαίρου. Ο Πρόεδρος του beIN, Νάσερ αλ-Κελαϊφι, τυγχάνει να είναι και Πρόεδρος του QSI και φυσικά και της Παρί Σεν Ζερμέν. Για να κλείσει αυτή η αλυσίδα, το Κατάρ αγόρασε από τη Γαλλία και 150 Airbus για το στόλο της Qatar Airways.

Τα χρήματα που κερδίζουν οι μεγάλες ομάδες του ευρωπαϊκού ποδοσφαίρου προκαλούν σοκ. Είναι χαρακτηριστικό ότι, σύμφωνα με στοιχεία της Deloitte, τα τηλεοπτικά δικαιώματα αντιστοιχούν στο 45% των εσόδων, τα εμπορικά δικαιώματα στο 38% και τα εισιτήρια των αγώνων μόλις στο 17%.

Μόνο για τα τηλεοπτικά δικαιώματα, η διοργανώτρια αρχή του αγγλικού πρωταθλήματος (Πρέμιερ Λιγκ) καταβάλλει από 100 εκατ. ευρώ ετησίως σε Άρσεναλ, Τσέλσι, Λίβερπουλ, Μάντσεστερ Σίτι, Μάντσεστερ Γιουνάιτεντ και Τότεναμ. Αντίστοιχα, η Μπάγερν Μονάχου εισέπραξε 63,2 εκατ. ευρώ, η Παρί Σεν Ζερμέν 60 εκατ. ευρώ, η Γιουβέντους 90 εκατ. ευρώ, η Μπαρτσελόνα 154 εκατ. ευρώ και οι δύο μεγάλες ομάδες της Μαδρίτης (Ρεάλ και Ατλέτικο), από 148 και 110,6 εκατ. ευρώ αντίστοιχα. Από τους χορηγούς (σε φανέλα, όνομα γηπέδου κλπ) τα έσοδά των ομάδων της Πρέμιερ Λιγκ ανέρχονται σε πάνω από 1,2 δισ ευρώ, των ομάδων της Μπουντεσλίγκα στα 734,7 εκατ. ευρώ, της ισπανικής LaLiga στα 678,5 εκατ. ευρώ. Η UEFA αυξάνει συνεχώς και τα ποσά που παίρνουν οι ομάδες από τη συμμετοχή τους στο Champions League, τόσο για την είσοδο στους Ομίλους, όσο και για κάθε πρόκριση στον επόμενο γύρο. Ο νικητής του φετινού Champions League μπορεί να κερδίσει περισσότερα από 80 εκατ. ευρώ. Μόνο η είσοδος στους Ομίλους φέρνει 15 εκατ. ευρώ.

Η παγκόσμια αγορά του ποδοσφαίρου προσφέρει ανάπτυξη και στην παγκόσμια αγορά στοιχημάτων. Μία εξαιρετικά προσοδοφόρα αγορά και ο καλύτερος τρόπος για «ξέπλυμα μαύρου χρήματος». Σε όλο τον κόσμο, περίπου 700 δις ευρώ στοιχημάτων τοποθετούνται ετησίως σε ποδοσφαιρικούς αγώνες και, από αυτό, τουλάχιστον το 80% υπολογίζεται ότι αφορά «ξέπλυμα χρήματος».

Με όλη την παραπάνω εικόνα είναι τουλάχιστον αφέλεια να πιστεύει κάποιος ότι μπορεί να υπάρχει κάποια εξυγίανση στο επαγγελματικό (ελληνικό και παγκόσμιο) ποδόσφαιρο. Και μεγαλύτερη αφέλεια ότι αυτή την εξυγίανση θα την κάνουν οι κυβερνήσεις ή η FIFA, η

UEFA κ.ο.κ.

Το επαγγελματικό ποδόσφαιρο ήταν και είναι ένα μαζικό καταναλωτικό προϊόν που αναζητά όλο και περισσότερο κέρδος αδιαφορώντας ακόμα και για την ποιότητα του ίδιου του προϊόντος. Περισσότερες διοργανώσεις και αγώνες σε κάθε ώρα και μέρα της εβδομάδας για χάρη των τηλεοπτικών εταιρειών που έχουν τα τηλεοπτικά δικαιώματα των αγώνων και των στοιχηματικών εταιριών. Περιοδείες των ομάδων για αγώνες σε όλο τον πλανήτη για άνοιγμα σε νέες αγορές. Μάνατζερ που οργανώνουν σκλαβοπάζαρα ποδοσφαιριστών από τις φτωχογειτονιές της Λατινικής Αμερικής και της Αφρικής για να πουλήσουν κάποιους ακριβά σε μεγάλες ομάδες. Αντιμετώπιση των οπαδών ως πελάτες με πανάκριβα εισιτήρια.

Όμως, όλη αυτή η εμπορευματοποίηση αρχίζει να «αλλοιώνει» το προϊόν και τη σχέση του με τον κόσμο. Τα ακριβά εισιτήρια διώχνουν τους παραδοσιακούς οπαδούς, ο τηλεοπτικός βομβαρδισμός ποδοσφαιρικών αγώνων δημιουργεί κορεσμό και μειώνεται η τηλεθέαση, τα συχνά σκάνδαλα στα ψηλά κλιμάκια των Ομοσπονδιών και της FIFA και η γιγάντωση του στοιχηματισμού έχουν κάνει βεβαιότητα το στήσιμο των αγώνων και την εύνοια προς τις «μεγάλες» και εμπορικές ομάδες με αποτέλεσμα την απαξίωση.

Το ταλέντο των ποδοσφαιριστών θυσιάζεται σε συστήματα που βασίζονται στην ταχύτητα και στη δύναμη.

Το «μοντέρνο ποδόσφαιρο» δημιουργεί ήδη αντιδράσεις. Πρώτα και κύρια από τους οπαδούς, που βλέπουν ότι η ομάδα που παραδοσιακά υποστηρίζουν δεν είναι πια «η ομάδα τους» αλλά κάποιων πλούσιων και συχνά άγνωστων «ιδιοκτητών» που χρησιμοποιούν την ομάδα για δικούς τους σκοπούς. Όλο και πιο συχνά βλέπουμε διαμαρτυρίες για τα ακριβά εισιτήρια, για τους «περίεργους» χορηγούς, για την αδιαφάνεια των διοικήσεων, για το πρόγραμμα των αγώνων, για τη διαιτησία κλπ.

Μέχρι σήμερα η Βρετανική αριστοκρατία «επενδύει» στο ποδόσφαιρο στην Αφρική

Το "όπιο" και το "άθλημα"

Και αυτό μας πάει στο ερώτημα, γιατί υπάρχουν εκατομμύρια απλού κόσμου που πάνε στα γήπεδα για να παρακολουθήσουν την ομάδα «τους», αφιερώνουν χρόνο και χρήμα γι' αυτήν, χαίρονται για τις νίκες, στεναχωριούνται για τις ήττες ενώ και οι ίδιοι γνωρίζουν ότι το ποδόσφαιρο είναι ένα πάρτυ χρήματος και διαφθοράς;

Η αριστερά έχει δύο κυρίαρχες αλλά αντιπαραθετικές μεταξύ τους απαντήσεις. Κατά τη γνώμη μου και οι δύο προσπαθούν να απαντήσουν με λάθος τρόπο. Η μία είναι, παραφράζοντας τον Μαρξ, ότι το ποδόσφαιρο είναι το «όπιο» του λαού. Αναπληρώνει την χαμένη κοινωνικότητα και συλλογικότητα, την αλλοτρίωση και την μοναξιά του σύγχρονου κόσμου. Η δεύτερη, που κατηγορεί την πρώτη για «ελιτισμό», υποστηρίζει ότι το ποδόσφαιρο, παρά την εμπορευματοποίηση που το καταστρέφει, παραμένει να είναι το «άθλημα» του λαού.

Προφανώς οι καπιταλιστές και οι κυβερνήσεις προσπαθούν να χρησιμοποιήσουν το ποδόσφαιρο για να αποπροσανατολίσουν τον κόσμο από τα πραγματικά προβλήματα. Δεν είναι τυχαίο ότι π.χ. κάθε χουντικό καθεστώς επένδυε στο ποδόσφαιρο. Επίσης, κάθε κυβέρνηση χρησιμοποιεί τις «επιτυχίες» της εθνικής ομάδας της χώρας της για προπαγάνδα (ποιος ξεχνάει τις ελληνικές φιέστες μετά την κατάκτηση του Euro 2004). Όμως, όσο και αν το επιδιώκει η άρχουσα τάξη, το ποδόσφαιρο δεν έχει κάποια «μαγική» δύναμη που αλλοιώνει τις συνειδήσεις του απλού κόσμου και τον κάνει να ξεχνά τα «πραγματικά προβλήματα» του. Η χούντα στην Ελλάδα «έδωσε τα ρέστα της» για να πάει το 1971 ο Παναθηναϊκός στο Γουέμπλεϊ και διευκόλυνε με κάθε τρόπο όλες τις ποδοσφαιρικές ομάδες. Η κυρίαρχη άποψη στην αριστερά της εποχής ήταν ότι ο κόσμος δεν μπορεί να παλέψει τη Χούντα γιατί τον έχει «κοιμήσει» με το ποδόσφαιρο. Όμως, δύο χρόνια μετά, αυτός ο κόσμος έκανε την εξέγερση του Πολυτεχνείου και υπήρχαν πολλοί «οπαδοί» μέσα και έξω από το Πολυτεχνείο.

Στην πρόσφατη εξέγερση στη Χιλή, στις διαδηλώσεις στους δρόμους του Σαντιάγκου πρωταγωνιστούν ενωμένοι οι οπαδοί των τριών μεγαλύτερων ομάδων, της Κόλο Κόλο, της Ουνιβερσιδάδ ντε Τσίλε και της Ουνιβερσιδάδ Κατόλικα (ύστερα από κάλεσμα των συνδέσμων τους που καλούσαν τα μέλη τους να λάβουν μέρος στον αγώνα) όταν το «οπαδικό μίσος» αναμετάξυ τους εί-

ναι από τα μεγαλύτερα του πλανήτη,

Το ποδόσφαιρο ως «άθλημα του λαού που το έχουν σφετεριστεί οι μεγιστάνες του χρήματος» υποστηρίζεται από διάφορους διανοούμενους και ποδοσφαιρόφιλους της αριστεράς και στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Από τον Εντουάρντο Γκαλεάνο («Τα χίλια πρόσωπα του ποδοσφαίρου») και τον Μανουέλ Βάθκεθ Μονταλμπάν ("Ποδόσφαιρο: Μία θρησκεία σε αναζήτηση Θεού") μέχρι τους Νίκο Μπογιόπουλο και Δημήτρη Μηλάκα («Μια θρησκεία χωρίς άπιστους - ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟ») που γράφουν ότι *«ναι το ποδόσφαιρο είναι "θρησκεία", αλλά ο "Θεός" της δεν είναι ο πρόεδρος της εκάστοτε ΠΑΕ...το έχουν σφετεριστεί οι μεγιστάνες του χρήματος, αλλά το ποδόσφαιρο θα παραμένει πάντα το άθλημα του λαού...»* και τον Θανάση Κάππο («Αριστερά, πολιτική και ποδόσφαιρο») που χαρακτηρίζει το ποδόσφαιρο ως *«μπαλέτο των φτωχών»*, επισημαίνοντας όμως ότι «το ποδόσφαιρο έχει γίνει ένα αντικείμενο κερδοσκοπίας και κερδοφορίας και έχει ξεφύγει από την παραδοσιακή διασκέδαση που ήταν σημαντική για τους ανθρώπους τη δεκαετία του '80 και του '90» αναζητώντας το *«τι θα ήταν αυτό που θα μπορούσε να βοηθήσει, ώστε το ποδόσφαιρο να μπει σε εκείνη τη παλιά ρότα»*.

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι αρχικά στην Ευρώπη, και στη συνέχεια στη Λατινική Αμερική, στην Αφρική και αλλού, το ποδόσφαιρο, για πάνω από έναν αιώνα, αποτελεί το πιο μαζικό άθλημα. Από το ποδόσφαιρο – παιχνίδι των παιδιών στις αλάνες, τη δημιουργία εκατομμυρίων ποδοσφαιρικών συλλόγων (με μία μικρή μειοψηφία από αυτούς να είναι επαγγελματικοί) σε όλο τον κόσμο, ως την μαζική παρακολούθηση αγώνων και την οπαδική ταύτιση με τους συλλόγους.

Πολλοί ποδοσφαιρικοί σύλλογοι δημιουργήθηκαν από κομμάτια της εργατικής τάξης, από μειονότητες, από πρόσφυγες. Κάθε μεγάλη βιομηχανική πόλη της Αγγλίας είχε δύο αντίπαλες ποδοσφαιρικές ομάδες, την «κόκκινη» (π.χ. Μάντσεστερ Γιουνάιντεντ, Λίβερπουλ) που την υποστήριζε η αριστερά και η εργατική τάξη και την «μπλε» (αντίστοιχα Μάντσεστερ Σίτυ, Έβερτον) που την υποστήριζαν, και την χρηματοδοτούσαν, τα εύπορα κομμάτια της κάθε πόλης.

Στην Ελλάδα, ομάδες όπως η ΑΕΚ, ο ΠΑΟΚ, ο Πανιώνιος, ο Απόλλων δημιουργηθήκαν από τους πρόσφυγες μετά την μικρασιατική καταστροφή. Ο κατάλογος είναι πολύ μεγάλος. Και επειδή η δημιουργία και η ανάπτυξη του ποδοσφαίρου είχε μέσα της όλη αυτή τη λαϊκή και ταξική εμπλοκή δημιουργήσε ποδοσφαιρικούς συλλόγους που ξεπερνούσαν την αυστηρή έννοια του όρου (για να χρησιμοποιήσω το μότο της Μπαρτσελόνα, ήταν «πολύ περισσότερο από έναν σύλλογο»). Ακόμα και αν αυτοί οι σύλλογοι έχουν γίνει σήμερα εμπορικά μεγαθήρια, συνεχίζουν να συντήρουν και να αναπαράγουν συλλογική μνήμη, θρύλους, οπαδική ταύτιση και οπαδικά στρατόπεδα. Αξίζει κανείς να διαβάσει (αν και περιορίζεται μόνο στην Ελλάδα) το βιβλίο του Νάσου Μπράτσου: ΣΠΟΡ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΑΝΤΙΣΤΑΣΕΙΣ ή να περιδιαβεί το site sombrero.gr για να διαβάσει πολλές τέτοιες ιστορίες παλιές και σύγχρονες από όλο τον κόσμο.

Το ότι το ποδόσφαιρο «διαδόθηκε» τόσο γρήγορα και τόσο πλατιά δεν έχει να κάνει με κάποια ιδιαιτερότητά του αλλά με την οικονομική και ιμπεριαλιστική επέκταση της χώρας που γέννησε το ποδόσφαιρο, της Βρετανικής Αυτοκρατορίας.

Σε συνέντευξη στο περιοδικό Books, με αφορμή τη διεξαγωγή του Μουντιάλ στην Νότια Αφρική, ο κοινωνικός ιστορικός Peter Alegi (ειδικός σε θέματα ποδοσφαίρου και συγγραφέας του «African Soccerscapes» και του «Laduma! Soccer, Politics and Society in South Africa») εξηγεί πως έφτασε το ποδόσφαιρο στην Αφρική: *«Σε γενικές γραμμές, οι παράγοντες του ευρωπαϊκού ιμπεριαλισμού αθλούνταν για να διασκεδάσουν, αλλά χρησιμοποιούσαν τα όποια αθλήματα ως εργαλεία πολιτισμού... Το ποδόσφαιρο είναι εύκολο να το μάθει κανείς, είναι διασκεδαστικό και φτηνό. Οι Ευρωπαίοι εκπαιδευτές και ιεραπόστολοι το χρησιμοποίησαν για να διδάξουν στους νεοφώτιστους Αφρικανούς τις αρετές του χριστιανισμού, του καπιταλισμού και του δυτικού πολιτισμού... Το ποδόσφαιρο είχε ενθαρρυνθεί από τις πρώτες σιδηροδρομικές εταιρείες.... Οι υπεύθυνοι ορυχείων μάλιστα θεωρούσαν πως μέσα από το ποδόσφαιρο μπορούσαν να ασκήσουν ένα είδος κοινωνικού ελέγχου, προτρέποντας τους Αφρικανούς υπαλλήλους τους να σχηματίζουν ομάδες βασισμένες σε εθνική βάση, που ήταν ένας τρόπος να διαιρείς για να βασιλεύεις. Τέλος, οι άποικοι νόμιζαν επίσης πως το ποδόσφαιρο ήταν ένας υγιής τρόπος για την εκτόνωση των υποτιθέμενων άγριων ενστίκτων των Αφρικανών»*.

Το ποδόσφαιρο, όπως και κάθε ομαδικό άθλημα που γέννησε ο καπιταλισμός, εμπεριέχει και αναπαράγει τον ανταγωνισμό και τη σύγκρουση όπως αυτά υπάρχουν στην ταξική κοινωνία που ζούμε. Είναι ένα άθλημα με εκατομμύρια πιστούς (ανάμεσα τους και εμένα), με εκατομμύρια οπαδούς ομάδων (πιο εύκολα αλλάζεις ομάδα αίματος παρά ομάδα στο ποδόσφαιρο) αλλά ταυτόχρονα είναι και τόσο αντιδραστικό στη δομή του όσο αντιδραστική είναι και η κοινωνία που ζούμε. Γι' αυτό η άποψη, των Μπογιόπουλου – Μηλάκα, *«την μπάλα που εμείς ψάχνουμε, εκεί θα τη βρούμε να γκελάρει, στα γήπεδα μιας άλλης, πιο δίκαιης, δημοκρατικής και ανθρώπινης κοινωνίας»* θέλει πολύ συζήτηση.

Εγώ πιστεύω ότι σε μία δίκαιη, δημοκρατική και ανθρώπινη κοινωνία δεν θα έχει θέση το ποδόσφαιρο (όπως και κανένα σημερινό ομαδικό άθλημα) γιατί τα παιχνίδια μας και ο αθλητισμός δεν θα έχουν λόγο να έχουν κανέναν ανταγωνισμό. ■

Συλλαλητήριο στο Δουβλίνο για το δικαίωμα στην κατοικία

Ιρλανδία: Εκλογική ανταρσία

Ο Κώστας Πίττας αναλύει τα αποτελέσματα των εκλογών στην Ιρλανδία και προβάλλει τις προοπτικές για την επαναστατική αριστερά.

Ένα ηχηρό χαστούκι στη συντονισμένη προσπάθεια των κυρίαρχων τάξεων να θάψουν την Αριστερά ήταν τα αποτελέσματα των πρόσφατων εκλογών στην Ιρλανδία. Όλους τους τελευταίους μήνες βομβαρδιζόμαστε από μια συστηματική ιδεολογική επίθεση που σαν μοναδικό στόχο έχει να εξοβελίσει στο πυρ το εξώτερον κάθε πιθανότητα ύπαρξης αριστερής εναλλακτικής πρότασης αναμασώντας χρεοκοπημένα κλισέ του τύπου «Όποιος το παίζει πολύ αριστερός αποτυχαίνει, όπως ο Κόρμπιν στη Βρετανία».

Όμως ήρθαν οι εκλογές στην Ιρλανδία –στη χώρα-παράδειγμα της ‘πιο πετυχημένης ανάκαμψης από την κρίση’ μέσα στην ΕΕ– για να δείξουν ότι, κόντρα στις φιλολογίες για άνοδο της ‘λαϊκιστικής δεξιάς’, η αριστερή στροφή του κόσμου συνεχίζεται!

Οι ιρλανδικές εκλογές της 8ης Φεβρουαρίου ήταν ένας πολιτικός σεισμός. Τα δυο δεξιά κόμματα, το Fiana Fail και το Fine Gael, που μονοπωλούσαν (ειδικά το πρώτο) την εξουσία έναν ολόκληρο αιώνα από την ανεξαρτησία της χώρας μέχρι σήμερα, είδαν την εκλογική τους δύναμη να καταρρέει. Το ποσοστό τους έπεσε αθροιστικά στο 43%. Το 2007, λίγο πριν από την οικονομική κρίση συγκέντρωναν μαζί 70%. Το τρίτο παραδοσιακό κόμμα της ιρλανδικής πολιτικής σκηνής, το Labour Party, ένα κόμμα της δεξιάς σοσιαλδημοκρατίας, έπεσε από το 10% το 2007 στο 4,4%.

Στροφή αριστερά

Αντίθετα, το Sinn Fein, η παλιά πολιτική πτέρυγα του IRA –της οργάνωσης-θρύλος του εθνικοαπελευθερωτικού αγώνα ενάντια στο βρετανικό ιμπεριαλισμό– που σήμερα είναι ένα αριστερό ρεφορμιστικό κόμμα, βγήκε πρώτο με 24,5% των ψήφων. Ανέβηκε σχεδόν 11 μονάδες πάνω από το αποτέλεσμα των εκλογών του 2016. Από 295 χιλιάδες ψήφους έφτασε τις 535 χιλιάδες. Ούτε καν η ηγεσία του κόμματος δεν περίμενε τέτοια άνοδο: κατέβασε μόνο 42 υποψήφιους και πήρε 37 έδρες σε σύνολο 160 που έχει το Dail, η Βουλή της Ιρλανδίας. Αν είχε κατεβάσει περισσότερους θα είχε κερδίσει πολλούς ακόμη βουλευτές, αλλά δεν προέβλεπε τέτοια επιτυχία.

Το Green Party, που στην Ιρλανδία πρόσκειται στην αριστερή τά-

ση των οικολόγων Πράσινων, πήρε 7% και έβγαλε 12 βουλευτές. Άλλους 5 βουλευτές εξέλεξε η συμμαχία της αντικαπιταλιστικής αριστεράς Solidarity-People Before Profit (Αλληλεγγύη - Οι άνθρωποι πάνω από τα κέρδη, όπου συμμετέχει το Socialist Workers Network, η αδελφή οργάνωση του ΣΕΚ στην Ιρλανδία), με 2,6% των ψήφων. Η νεολαία ψήφισε μαζικά την Αριστερά: στις ηλικίες 18-34 χρόνων τα δυο δεξιά κόμματα δεν κατάφεραν να πάρουν πάνω από 15%, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό για το Sinn Fein ήταν 32% και για το S-PBP 7%.

Η αριστερή στροφή αποτυπώνεται ακόμα περισσότερο αν δούμε το πώς αξιοποίησε ένα μεγάλο κομμάτι του κόσμου τη δυνατότητα 'δεύτερης προτίμησης' που δίνει το ιρλανδικό εκλογικό σύστημα. Οι ψηφοφόροι στην Ιρλανδία έχουν τη δυνατότητα να ψηφίσουν όλες τις επιλογές τους κατά προτεραιότητες, έτσι ώστε αν δεν εκλεγεί ο βουλευτής που θέλουν, η ψήφος τους περνάει στη 'δεύτερη προτίμηση'. Στην ιρλανδική επαρχία το 30% των 'δεύτερων προτιμήσεων' των ψηφοφόρων του Sinn Fein πήγαν στο S-PBP, στο Δουβλίνο το ποσοστό πλησίασε το 50%. Είναι χαρακτηριστικό ότι σύντροφοι της αντικαπιταλιστικής αριστεράς κατάφεραν να εκλεγούν, παρά την εκλογική πίεση που δέχθηκαν από την άνοδο του Sinn Fein, χάρη σε τέτοιες ψήφους.

Η αποσιώπηση και οι αμήχανοι σχολιασμοί των καθεστωτικών ΜΜΕ δεν μπορούν να κρύψουν το πραγματικό γεγονός πίσω από τα αποτελέσματα των εκλογών στην Ιρλανδία: η εργατική τάξη και η νεολαία άρπαξαν την ευκαιρία να αποδοκιμάσουν μαζικά με την αριστερή ψήφο τους τα κόμματα που διαχειρίστηκαν τα τελευταία δέκα χρόνια τόσο τη λιτότητα των Τροϊκανών μνημονίων, όσο και τη λιτότητα της μετα-μνημονιακής 'ανάκαμψης'.

Το Fiana Fail, το κόμμα που κυβερνούσε τη χώρα από το 1932 (!), ήταν το πρώτο που πλήρωσε ακριβά την εφαρμογή του Μνημόνιου ΕΕ-ΔΝΤ-ΕΚΤ στις εκλογές του 2011. Η 'ρεζέρβα' για το ξεπέρασμα της πολιτικής κρίσης και τη συνέχιση της επιβολής της 'μεταμνημονιακής' λιτότητας ήταν ένας κυβερνητικός συνασπισμός του άλλου δεξιού κόμματος Fine Gael με το σοσιαλδημοκρατικό Labour Party. Στις εκλογές του 2016 ήταν η σειρά αυτών των δυο κομμάτων να πληρώσουν. Το Labour Party αποδεκατίστηκε και σχηματίστηκε ένας νέος κυβερνητικός συνασπισμός στηριγμένος στην 'άσπονδη φιλία' του Fine Gael με το Fiana Fail. Στις 8 Φλεβάρη το τσεκούρι έπεσε πάνω σε όλους μαζί: μόλις τρεις δεκαετίες πριν και τα τρία αυτά κόμματα συγκέντρωναν το 94% των ψήφων, τώρα μόλις το μισό!

'Ανάπτυξη' με λιτότητα

Η Ιρλανδία ήταν η τρίτη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μαζί με την Πορτογαλία και την Ελλάδα, που έκανε βουτιά στην κρίση και στράφηκε για βοήθεια στην Τρόικα το 2010 για ένα δάνειο 85 δισεκατομμυρίων ευρώ τα επόμενα χρόνια. Μετά από μια περίοδο σκληρής λιτότητας, παρουσιαζόταν σαν η καλύτερη μαθήτρια, επιβάλλοντας όσα διέταζε το μνημόνιο κι έτσι στα τέλη του 2013 η κυβέρνηση διαφήμισε ότι πλέον βγαίνει από το μνημόνιο και επιστρέφει στις 'αγορές'. Από το 2014 άρχισε και επίσημα η 'ανάκαμψη', το ΑΕΠ ανέβηκε, το χρέος σαν ποσοστό του ΑΕΠ έπεφτε, η ανεργία μειώθηκε. Αλλά, η λιτότητα συνεχίστηκε και χωρίς το μνημόνιο.

Η Ιρλανδία είναι υποτίθεται το πιο σημαντικό παράδειγμα ανάκαμψης μετά την κρίση. Όμως, όπως περιγράφει ο Νίκος Λούντος στην Εργατική Αλληλεγγύη (12/2/2020):

«Η ανάκαμψη δεν άλλαξε τις ζωές των απλών ανθρώπων. Με την κρίση στον τομέα της υψηλής τεχνολογίας χάθηκαν πολλές δουλειές με σχετικά καλούς μισθούς, ενώ η μείωση της ανεργίας που προβάλλουν οι θιασώτες της λιτότητας έγινε με δουλειές κακοπληρωμένες και με χειρότερους όρους. Πολύ λιγότερος κόσμος τώρα έχει δυνατότητα για ιδιόκτητο σπίτι, αλλά το μπουμ στα ακίνητα τα τελευταία χρόνια σημαίνει ότι έχουν εκτοξευθεί οι τιμές των ενοικίων. Στο κέντρο του Δουβλίνου, τα νοίκια κατά μέσο όρο έφτασαν τα 2000 ευρώ το μήνα, ενώ όταν έσκασε η τελευταία φούσκα ήταν 1500. Αυτές οι συνθήκες τριπλασίασαν τους άστεγους μέσα στα τελευταία 5 χρόνια, όχι στα χρόνια της κρίσης, αλλά της 'ανάκαμψης'. Ένα άλλο κομμάτι του ψέματος της ανάκαμψης είναι στους ίδιους τους αριθμούς. Ο ιρλανδικός καπιταλισμός συνεχίζει την στρατηγική της 'ανάπτυξης' κάνοντας τον μαγνήτη για τις πολυεθνικές με τις συνθήκες φορολογικού παράδεισου που τους προσφέρει. Έτσι, το ΑΕΠ εκτινάσσεται γιατί οι πολυεθνικές δηλώνουν την Ιρλανδία σαν έδρα, ενώ στην πραγματικότητα πολλές φορές δεν επενδύουν το παραμικρό, ούτε προσλαμβάνουν κόσμο».

Μέσα σε αυτές τις συνθήκες χειροτέρευσης της ζωής των απλών ανθρώπων κυριάρχησε η ταξική ψήφος. Η εργατική τάξη και η νεολαία αγνόησαν και τις μεγαλοστομίες για 'ανάπτυξη' και 'επενδύσεις', αλλά και τις θριαμβολογίες του δεξιού κυβερνητικού συνασπισμού για την πρόσφατη 'πετυχημένη του διαπραγμάτευση' σε σχέση με το Brexit και το τελωνιακό καθεστώς στα σύνορα με τη Βόρεια Ιρλανδία (που αποτελεί τμήμα της Ηνωμένου Βασίλειου). Ακόμα και το Sinn Fein αναγκάστηκε να βάλει κεντρικό προεκλογικό σύνθημα στο πρόγραμμά του «Σταματήστε τις επιθέσεις στους εργάτες και τις οικογένειές τους» και σε δεύτερο πλάνο την «Ενιαία Ιρλανδία» (το πάγιο αίτημα του κόμματος για ένωση με το κατεχόμενο από τη Βρετανία βόρειο τμήμα του νησιού).

Είναι αλήθεια ότι στην Ιρλανδία δεν είχαμε όλα τα προηγούμενα χρόνια μεγάλες απεργιακές κινητοποιήσεις των εργατικών συνδικάτων ή 'κινήματα των πλατειών' όπως στην Ελλάδα –χωρίς αυτό να σημαίνει ότι έλειψαν εντελώς οι απεργί-

ες, σαν αυτή που καθήλωσε τα αεροπλάνα της Ryanair το 2019. Αυτό δεν σήμαινε, όμως, ότι στους 'από κάτω' επικράτησε μια κατάσταση παθητικής αποδοχής των επιθέσεων. Η οργή του κόσμου εκφράστηκε μέσα από πολλούς άλλους δρόμους. Κάποιοι από αυτούς είχαν άμεσα να κάνουν με τις επιταγές του 'προγράμματος διάσωσης' της ΕΕ, όπως η ιδιωτικοποίηση του νερού με ταυτόχρονη αύξηση της τιμής του. Οι μικρές διαμαρτυρίες που ξεκίνησαν στο Κορκ το Γενάρη του 2014, εξελίχθηκαν σε τεράστια συλλαλητήρια της πρωτοβουλίας Right2water (150.000 το Φλεβάρη του 2015 και ξανά 80.000 το Μάη στους δρόμους του Δουβλίνου) και μαζική ανυπακοή εγγραφής στους καταλόγους μετρητών του νερού στα σπίτια. Οι κινητοποιήσεις ανάγκασαν τόσο την κυβέρνηση, όσο και την ΕΕ να υποχωρήσουν.

Ακόμα μεγαλύτερη διάσταση πήραν οι πολιτικές μάχες που πέτυχαν νίκες. Το 2015 το 62% του κόσμου ψήφισε σε δημοψήφισμα υπέρ του δικαιώματος του γάμου των ομόφυλων ζευγαριών που πλέον μετατράπηκε σε νόμο. Το 2018, το 66% ψήφισε υπέρ του δικαιώματος στην έκτρωση, σπάζοντας την πιο αντιδραστική απαγόρευση και τα μούτρα της 'παντοδύναμης' Καθολικής εκκλησίας. Ήταν μια από τις μεγαλύτερες μάχες που συμμετείχαν ενεργά δεκάδες χιλιάδες γυναίκες και άνδρες με διαδηλώσεις, καταλήψεις δημαρχείων, μαζικές αφισοκολλήσεις και μοίρασμα προκηρύξεων σε χώρους δουλειάς και σε γειτονιές. Η αντικαπιταλιστική αριστερά, το S-PBP, έπαιξε πρωταγωνιστικό ρόλο στην οργάνωση των κινητοποιήσεων στους δρόμους, αλλά και μέσα στο κοινοβούλιο με ψηφίσματα που κατέθεσαν οι εκλεγμένοι βουλευτές της, σε αντιπαράθεση ακόμα και με το συντηρητισμό του Sinn Fein στα ζητήματα σεξισμού. Το Μάη του 2019, σε ένα επόμενο δημοψήφισμα, 82% ψήφισαν υπέρ του δικαιώματος στο διαζύγιο χωρίς τους περιορισμούς που επέβαλε ως τότε το Σύνταγμα. Μέσα από αυτή την πορεία φτάσαμε στο αποτέλεσμα των εκλογών της 8ης Φεβρουαρίου.

Τι είναι το Sinn Fein;

Το Sinn Fein, ο μεγάλος νικητής των εκλογών, για πάνω από έναν αιώνα ήταν ο μπαμπούλας για το Βρετανικό –και σε μεγάλο βαθμό και για το Ιρλανδικό– κράτος. Ιδρύθηκε το 1905 σαν εθνικοαπελευθερωτική οργάνωση ενάντια στην αποικιοκρατική κατοχή της Ιρλανδίας από τη Βρετανία, αλλά απόκτησε μαζική επιρροή μετά την καταστολή που ακολούθησε την εξέγερση των εργατών του Δουβλίνου ενάντια στο βρετανικό ζυγό το Πάσχα του 1916 (στην οποία, όμως, το ίδιο το Sinn Fein δεν συμμετείχε).

Το 1917 το Sinn Fein απόκτησε μια στρατιωτική πτέρυγα, τον IRA (Ιρλανδικό Δημοκρατικό Στρατό). Ακολούθησε μια περίοδος πολεμικής σύγκρουσης με τη Βρετανία που κατέληξε σε μια συνθήκη το 1921 που αναγνώριζε την ανεξαρτησία της Ιρλανδίας, αλλά διατηρούσε κάτω από βρετανικό έλεγχο ένα τμήμα της χώρας στο Βορρά.

Στην καρδιά της στρατηγικής και του Sinn Fein και του IRA ήταν η πολιτική μιας διαταξικής εθνικής ενότητας. Όμως, στο εσωτερικό του αναπτύχθηκαν διαφορετικές τάσεις: ένα κομμάτι συμβιβάστηκε με τη διχοτόμηση της Ιρλανδίας το 1922 και έφτιαξε ένα καινούργιο κόμμα που αργότερα ονομάστηκε Fine Gael. Μια δεύτερη διάσπαση το 1926, επίσης σε συμβιβαστική κατεύθυνση, δημιούργησε το Fiana Fail. Αυτή ήταν η αφετηρία για τα δυο δεξιά κόμματα που κυβέρνησαν την Ιρλανδία για έναν αιώνα.

Το Sinn Fein συνέχισε στη γραμμή της σύγκρουσης με το βρετανικό ιμπεριαλισμό, με το βάρος της δράσης να πέφτει όλο και περισσότερο στην ένοπλη πτέρυγα –τον IRA. Όμως, η αποτυχία της ένοπλης δράσης σε συνδυασμό με τις επιθέσεις της αντίδρασης και στις δυο πλευρές των συνόρων οδήγησε για πολλά χρόνια το Sinn Fein στο περιθώριο.

Αυτή η κατάσταση άρχισε ν' αλλάζει στα τέλη της δεκαετίας του '60, εξαιτίας της αντίστασης απέναντι στην εντεινόμενη καταστολή του βρετανικού κράτος στη Βόρεια Ιρλανδία. Τον Οκτώβρη του 1968 η αστυνομία χτύπησε βάρβαρα μια ειρηνική πορεία στο Ντέρι. Ήταν το ξεκίνημα του μαζικού Δημοκρατικού Κινήματος για τα Πολιτικά Δικαιώματα. Από το 1969 η λαϊκή αντίσταση δυνάμωσε τόσο που η Βρετανία έστειλε στρατό για να στηρίξει το τοπικό καθεστώς –και ακολούθησαν μαζικές δολοφονίες Καθολικών και Δημοκρατικών. Ο IRA διασπάστηκε σε δυο πτέρυγες: τον πιο συμβιβαστικό 'Επίσημο IRA', που αφού φλερτάρισε για λίγο με το σταλινισμό απορροφήθηκε από το ιρλανδικό Labour Party, και τον πιο μαχητικό και στρατιωτικοποιημένο 'Προσωρινό IRA', που συνέχισε να εκπροσωπείται πολιτικά από το Sinn Fein. Το όργιο της βρετανικής καταστολής απέναντι σε κάθε μαζική δράση ενίσχυσε την επιρροή τόσο του Προσωρινού IRA, όσο και της πολιτικής του πτέρυγας. Τις δεκαετίες του 1970 και του 1980 το Sinn Fein άρχισε να μιλά «για μια ενιαία σοσιαλιστική Ιρλανδία», υιοθέτησε τη στρατηγική του «μακροχρόνιου αγώνα», αλλά ταυτόχρονα με την αριστερή φρασεολογία απευθυνόταν ακόμα και σε δεξιούς αμερικάνους πολιτικούς ιρλανδικής καταγωγής για να συγκεντρώσει χρήματα για τον «εθνικό σκοπό».

Με γοργά βήματα οι παλιοί επαναστάτες εθνικιστές μετατράπηκαν σε ένα κόμμα της ρεφορμιστικής κοινοβουλευτικής αριστεράς. Μετά από μια τελευταία μαχητική αναλαμπή στη διάρκεια των θρυλικών απεργιών πείνας του Μπόμπι Σαντς και των άλλων πολιτικών κρατούμενων του IRA, το Sinn Fein το 1986 εγκατέλειψε την πολιτική της αποχής από τα κοινοβούλια τόσο στο Νότο όσο και στο Βορρά της Ιρλανδίας.

Στο σύνθημα του Sinn Fein, «ένα

τουφέκι και μια κάλπη», σύντομα η 'κάλπη' απόκτησε τον πρωτεύοντα ρόλο. Πιο πριν, για την ηγεσία του Sinn Fein ο φορέας της αλλαγής ήταν ο οπλισμένος εθελοντής του IRA. Όταν αυτός ο 'φορέας' απέτυχε, η ίδια ηγεσία αναζήτησε υποστήριξη στο μαζικό κίνημα, μόνο για να το χρησιμοποιήσει, όμως, σαν εφαλτήριο για διπλωματικούς ελιγμούς και συνεργασίες με τους ιμπεριαλιστές.

Αυτή η στροφή σήμαινε ότι ο στόχος του Sinn Fein σήμερα είναι να μπορέσει να βρεθεί στις κυβερνήσεις και του Νότου και του Βορρά ταυτόχρονα, ελπίζοντας ότι έτσι θα ανοίξει ένα δρόμο για την πολυπόθητη ένωση της χώρας μέσα από συμβιβασμούς. Το σύνθημα που είχε τη δεκαετία του '70 για «ενιαία και σοσιαλιστική Ιρλανδία» έχει αντικατασταθεί με το σύνθημα «ενιαία οικονομία για όλο το νησί». Στο Βορρά ήδη συμμετέχει με υπουργούς στην τοπική κυβέρνηση που εφαρμόζει τα μέτρα λιτότητας των βρετανικών κυβερνήσεων. Για παράδειγμα, εκεί συμφώνησε με την αύξηση του ορίου συνταξιοδότησης στα 67 χρόνια, την ώρα που στο Νότο υποστηρίζει (έστω στα λόγια) το αίτημα των συνδικάτων για επιστροφή του ορίου στα 65.

Στην πραγματικότητα, το Sinn Fein είναι ένα ρεφορμιστικό αριστερό κόμμα, όπως ο ΣΥΡΙΖΑ εδώ ή το Podemos στην Ισπανία. Το ότι ο ΣΥΡΙΖΑ έλκει την καταγωγή του από την παραδοσιακή κομμουνιστική αριστερά και το Podemos από το 'κίνημα των πλατειών', ενώ το Sinn Fein από τον αριστερό εθνικισμό, δεν αναιρεί το γεγονός ότι όλοι μοιράζονται τα ίδια ρεφορμιστικά χαρακτηριστικά.

Προοπτικές

Όλα τα παραπάνω δεν σημαίνουν ότι θα πρέπει να προδικάζουμε για το ποια θα είναι η συνέχεια του εκλογικού σεισμού που προκάλεσε ο κόσμος με την ψήφο του στις εκλογές στην Ιρλανδία. Η άρχουσα τάξη για πρώτη φορά από την ανεξαρτησία της χώρας βρίσκεται αντιμέτωπη με την πιθανότητα να μην έχει κανένα από τα παραδοσιακά κόμματά της τον πρώτο λόγο στην κυβέρνηση για να εφαρμόσει τις επιθέσεις της στην εργατική τάξη, σε μια πολύ κρίσιμη στιγμή για τον ιρλανδικό καπιταλισμό. Και αυτό γίνεται μέσα σε συνθήκες που τα αφεντικά έχουν να αντιμετωπίσουν τις απρόβλεπτες συνέπειες του Brexit. Οι 'επενδυτές' θέλουν ήρεμο κλίμα και κάτι τέτοιο δεν εξασφαλίζεται όταν ο κόσμος δηλώνει με όλους τους τρόπους ότι δεν είναι διατεθειμένος να συνεχίσει να πληρώνει τις επιπτώσεις της κρίσης και της 'ανάκαμψης'. Αυτό εξάλλου ψήφισε και αυτό προσδοκά από το Sinn Fein.

Το People Before Profit κατηγορήθηκε για 'υπεραισιοδοξία' όταν πρώτο έριξε το σύνθημα «Ώρα να σπάσουμε τον κύκλο εναλλαγής Fiana Fail/Fine Gael». Η ηγεσία του Sinn Fein είχε τα αντανακλαστικά να ακολουθήσει, προσαρμόζοντας την εκλογική της εκστρατεία στην αριστερή διάθεση του κόσμου και αφήνοντας ελπίδες για «αριστερή κυβέρνηση μειοψηφίας». Μετά τις εκλογές, όμως, είναι πρόθυμη να δείξει στην άρχουσα τάξη ότι δεν πρέπει να φοβάται. Κάποια στελέχη του Sinn Fein ήδη άρχισαν δειλά να λένε ότι «δεν μπορούμε να κυβερνήσουμε χωρίς τη συνεργασία κάποιου από τα δεξιά κόμματα». Αλλά η πραγματικότητα είναι ότι το πολιτικό κατεστημένο απεχθάνεται το Sinn Fein, δεν είναι σίγουρο για τη 'νομιμοφροσύνη' του στους θεσμούς του Ιρλανδικού κράτους και ανησυχεί για την ενίσχυση του κύματος ριζοσπαστικοποίησης που μπορεί να προκαλέσει ακόμα και η συζήτηση για την πιθανότητα μιας κυβέρνησης χωρίς τα δεξιά κόμματα.

Είναι αξιοσημείωτο ότι το χρηματιστήριο του Δουβλίνου άρχισε να παραπαίει μόλις άνοιξε μια τέτοια συζήτηση. Και σίγουρα η άρχουσα τάξη δεν θα ήθελε να διακινδυνεύσει νέες εκλογές που κατά πάσα πιθανότητα θα έβγαζαν ένα Sinn Fein ακόμα περισσότερο ενισχυμένο. Αυτοί οι φόβοι ίσως να βάλουν τις πιέσεις για μια νέα συνεργασία Fiana Fail και Fine Gael (που και πάλι θα ήταν κυβέρνηση μειοψηφίας), η οποία όμως θα συναντούσε την οργή του κόσμου να ξεσπάει αυτή τη φορά όχι στις κάλπες, αλλά στους δρόμους.

Οι σύντροφοι του People Before Profit (που εξέλεξε τους τρεις από τους πέντε βουλευτές της αντικαπιταλιστικής αριστεράς) σε ανακοίνωσή τους καλούν το Sinn Fein να μην ψάξει συμμαχίες με το δεξιό δικομματισμό: *«Η Δεξιά τα έχει βρει πολύ δύσκολα μπροστά της. Η έκφραση του θυμού στην κάλπη είναι σημαντική, αλλά για να τον μετατρέψουμε σε πράξη χρειαζόμαστε κινητοποιήσεις. Χρειαζόμαστε ένα μεγάλο κίνημα για το στεγαστικό, για την υγεία, για τις συντάξεις. Το μέλλον ξημερώνει καλά για την Αριστερά. Αλλά θα παραμείνουμε σταθεροί στην υπόσχεσή μας, ούτε σπιθαμή γης στο Fiana Fail και το Fine Gael»*.

Η περίοδος 'σταθερότητας' για τον ιρλανδικό καπιταλισμό ανήκει στο παρελθόν. Ανεξάρτητα από την άμεση έκβαση της πολιτικής κρίσης που έφερε η αριστερή στροφή στις εκλογές, ανοίγει μια νέα περίοδος που θα είναι γεμάτη συγκρούσεις. Αυτές τις μάχες η εργατική τάξη, η νεολαία, οι γυναίκες στην Ιρλανδία θα χρειαστεί να τις δώσουν ξεπερνώντας τους συμβιβασμούς των ηγεσιών των ρεφορμιστικών κομμάτων. Οι σύντροφοι του Socialist Workers Network και του People Before Profit στήριξαν και βοήθησαν στην οργάνωση των μαχών –πολιτικών και οικονομικών– των προηγούμενων χρόνων δίπλα και μαζί με όλον αυτόν τον κόσμο που ψήφισε σαν 'πρώτη προτίμηση' το Sinn Fein, χωρίς ίχνος σεχταρισμού. Όπως στην Ελλάδα, έτσι και στην Ιρλανδία η νίκη των αγώνων και της εργατικής εναλλακτικής πρότασης στην κρίση του καπιταλισμού θα κριθεί από το δυνάμωμα της επαναστατικής αριστεράς. ■

Βιβλιοκριτική

Οικογένεια και σεξουαλικότητα. Μεταξύ παράδοσης και νεωτερικότητας

(ελληνικές μαρτυρίες 17ος - αρχές 19ου αιώνα)

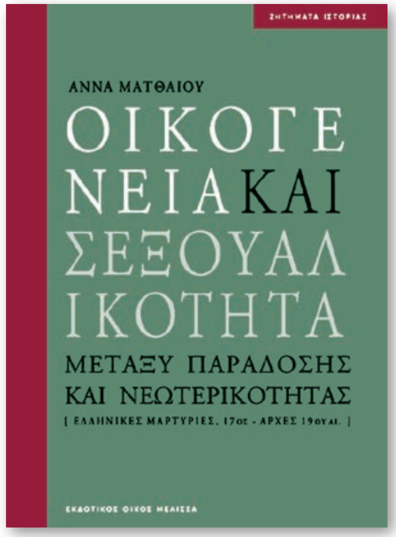
Άννα Ματθαίου

Σελίδες 276, 17 ευρώ

Εκδόσεις Μέλισσα, 2019

Στο «Οικογένεια και σεξουαλικότητα - Μεταξύ παράδοσης και νεωτερικότητας» της ιστορικού Άννας Ματθαίου, ξεκινάμε διακόσια χρόνια πριν τη δημιουργία του ελληνικού κράτους και φτάνουμε ως τις απαρχές του. Την περίοδο αυτή -περισσότερο κι από το βυζαντινό μεσαίωνα- η ορθόδοξη Εκκλησία (σε συνεργασία με τους κοινοτικούς άρχοντες, τους ντόπιους προεστούς) αποτελεί το βασικό ελεγκτικό μηχανισμό για την εύρυθμη λειτουργία της χριστιανικής οικογένειας. Οι κοινοτικές και εκκλησιαστικές αρχές δεν περιορίζονται μόνον σε προτροπές ηθικολογικού περιεχομένου, αλλά είναι εξουσιοδοτημένες από το οθωμανικό κράτος να ρυθμίζουν έμπρακτα τις οικογενειακές υποθέσεις των χριστιανών υπηκόων (διαζύγια, εξωσυζυγικές σχέσεις, συγκατοίκηση δύο γυναικών με τον ίδιο άντρα, εγκατάλειψη συζύγου και παιδιών), όπως και τις ατομικές σεξουαλικές συμπεριφορές, όσων, γυναικών και ανδρών της κοινότητας, παρεκκλίνουν από τα καθορισμένα από αυτές πρότυπα.

Το άτομο ενσωματώνεται

στην ορθόδοξη χριστιανική κοινότητα, άρα ελέγχεται από τις αρχές αυτής της κοινότητας, με την έγγαμη κατάσταση και ως βασικό καθήκον της οικογένειας ορίζεται η αναπαραγωγή της, δηλαδή η τεκνοποιία. Όλες οι ρυθμίσεις της οικογενειακής και σεξουαλικής ζωής περιστρέφονται γύρω από το στόχο του να μη διαλυθεί η αγροτική οικογένεια, γιατί *«(σ)το οικονομικό επίπεδο, η διάλυση της αγροτικής οικογένειας, της βασικής παραγωγικής και συγχρόνως φορολογικής μονάδας στην περίοδο που μας απασχολεί, συνιστά όντως άμεσο κίνδυνο αποδιάρθρωσης της ίδιας της κοινότητας και των μηχανισμών συντήρησής της»*.

Η αλήθεια είναι ότι άντρες και γυναίκες «παρέκκλιναν» πολύ. *«(Ο)ύτε οι κοινοτικοί άρχοντες ούτε οι εκκλησιαστικές αρχές έχουν τη δύναμη να επιβάλουν πλήρη έλεγχο στις ερωτικές σχέσεις των υπηκόων τους»*. Μέσα από μια πληθώρα θρησκευτικών κειμένων που παραθέτει η ιστορικός, κειμένων που λειτουργούν ως κανονιστικός λόγος της σεξουαλικής συμπεριφοράς, που ορίζουν και τιμωρούν την «ακάθαρτη» σεξουαλικότητα -οποιαδήποτε, δηλαδή, μορφή σεξουαλικής συνεύρεσης δεν έχει σαν μοναδικό στόχο την τεκνοποιία, εντός, φυσικά, του γάμου- καταρρέει η αντίληψη για κοινωνίες βουτηγμένες στη θρησκοληψία και στο φόβο της θεϊκής τιμωρίας.

Τα φόβητρα της χαμένης ουράνιας βασιλείας ή της θεϊκής τιμωρίας με τη μορφή φρικτών αρρωστιών φαίνεται ότι λίγο επηρέαζαν τις ποικίλες μορφές της σεξουαλικής ζωής των ανθρώπων, οι παράνομες σχέσεις αφθονούσαν, παρά την απειλή ότι τα παιδιά τους θα γεννηθούν *«τυφλά, βουβά, κουφά, κουτσά, κακορρίζικα»*, το ίδιο και η *«θεοκατάρατος μαλακία»*, παρότι οδηγεί στην αιώνια καταδίκη και σε «μία αβίωτον, αθλία και ελεεινήν ζωήν» (με το κείμενο να αναλύει λεπτομερώς τους τρεις τύπους μαλακίας, για την περίπτωση που ο πιστός υποστηρίξει ότι δεν ήξερε ακριβώς τι δεν έπρεπε να κάνει).

Ποια είναι η ποινικοποίηση των παρεκτροπών εκ μέρους των αρχών; Εδώ έχουμε ένα εξαιρετικά ενδιαφέρον σημείο της προσέγγισης της Ματθαίου. *«Στην ουσία η Εκκλησία ενδιαφέρεται να διατηρηθεί άθικτος ο πυρήνας της οικογένειας»*, συνεπώς, καθώς ο βασικός στόχος των αρχών είναι να μην απορρυθμιστεί το οικονομικοκοινωνικό σύστημα που βασίζεται στην οικογένεια, οι σεξουαλικές παρε-

κτροπές συγχωρούνται με την μετάνοια και το άτομο ενσωματώνεται και πάλι στην κοινότητα. *«Η ελαστική αυτή στάση της Εκκλησίας ..... δεν μπορεί να θεωρηθεί άσχετη από τις οικονομικές και κοινωνικές πρακτικές που προϋποθέτει ο θεσμός της οικογένειας και η διαιώνισή του»*. Οι μοναδικές περιπτώσεις αποπομπής από τους κόλπους της κοινότητας είναι όταν η δημοσιοποίηση της παρεκτροπής θέσει σε κίνδυνο τις επιζητούμενες ισορροπίες.

Οι γνώσεις μας για το θεσμό της χριστιανικής οικογένειας συμπληρώνονται με πολλές ακόμη πλευρές της, που επίσης διαλύουν λανθασμένες αντιλήψεις για την περίοδο αυτή:

Για τη συχνή χρήση πρακτικών αντιμετώπισης της ανεπιθύμητης εγκυμοσύνης (αντισυλληπτικές μέθοδοι και εκτρώσεις) -συχνότατα και εντός του γάμου, καθώς η βασική αιτία είναι η φτώχεια.

Για τη συχνότητα των μικτών, εθνολογικά / θρησκευτικά, γάμων, για τον εθελοντικό εξισλαμισμό των χριστιανών, με την πρόσθεση στα ήδη γνωστά αίτια -καλύτερο μέλλον για τα παιδιά τους, φοροαπαλλαγές για τους ίδιους- αυτό της επιλογής πολλών γυναικών της χριστιανικής κοινότητας να εξισλαμίζονται, καθώς έτσι ακύρωναν έναν ανεπιθύμητο χριστιανικό γάμο και ταυτόχρονα δικαιούνταν να κρατήσουν τα παιδιά τους από τον προηγούμενο.

Για το πώς οι φτωχοί άνθρωποι βρίσκονταν συνεχώς μπροστά στον πόνο της απώλειας των παιδιών τους, είτε επρόκειτο για την εκτεταμένη ανάγκη πώλησής τους (τσιράκια και μαθητευόμενοι, ψυχογιοί και ψυχοκόρες, υπηρέτες και υπηρέτριες) είτε λόγω της τεράστιας βρεφικής και παιδικής θνησιμότητας. *«Για αιώνες ... η διαχείριση της βρεφικής ή παιδικής απώλειας για τους ανθρώπους της υπαίθρου, τους ανθρώπους της φτώχειας, υπακούει στους καταναγκασμούς της καθημερινής σκληρής ζωής. Ο πόνος του θανάτου χωνεύεται με τα υπόλοιπα συμβάντα ως ακόμη μία δυσκολία ανάμεσα στις τόσες άλλες για την επιβίωση, κι αυτό φαίνεται να ισχύει ακόμα και στα μέσα του 20ου αιώνα»*.

Λίγο πριν εκπνεύσει ο 18ος αιώνας και κυρίως στις αρχές του 19ου έως και την ίδρυση του ελληνικού κράτους, κάνει την εμφάνισή του κυρίως στα ελληνόφωνα έντυπα που εκδίδονται στην Ευρώπη, ένας νέος λόγος, επηρεασμένος από τον ευρωπαϊκό διαφωτισμό. Διεκδικεί να αποτελέσει, στη θέση του θρησκευτικού, τον κυρίαρχο κανονιστικό λόγο για τη διαμόρφωση του ηθικοπλαστικού και ταυτόχρονα πειθαρχικού πλαισίου της νέας ελληνικής αστικής οικογένειας και επίσης να διαγράψει τις κατευθυντήριες γραμμές με βάση τις οποίες οφείλει να κινηθεί το νέο κράτος σε επίπεδο θεσμών, ούτως ώστε να κυριαρχήσουν αυτές οι αρχές στο σύνολο του πληθυσμού. Ορθολογικός, επιστημονικός ή επιστημονικοφανής, ο λόγος αυτός αντλεί το κύρος του από την εφαρμογή του και τα αδιαμφισβήτητα αποτελέσματά του *«στα φωτισμένα έθνη της Δύσης»*.

Στα κείμενα αυτά με τις νέες αντιλήψεις για την εκπαίδευση, τα «πρακτικά» εγχειρίδια που δίνουν οδηγίες για την «κοινωνική κοσμιότητα» (τις λεγόμενες «χρηστοήθειες») και πάνω από όλα τις ιατρικού τύπου οδηγίες – εντολές, τίθενται οι βάσεις του νέου αστικού οικογενειακού προτύπου. Η οικογενειακή δομή, οι ρόλοι των φύλων, η θέση των παιδιών στην οικογένεια είναι κατασκευές που κάθε φορά προσαρμόζονται στο είδος της ταξικής κοινωνίας την οποία εξυπηρετούν. Παρότι πάντοτε οι ταξικές κοινωνίες στηρίζονται στην ιδεολογία της ανωτερότητας της κυρίαρχης τάξης και διαχέουν αυτή την έννοια σε όλες τις δομές τους, η «ανωτερότητα» του άνδρα αγρότη έναντι της γυναίκας του, οι ρόλοι τους μέσα στην αγροτική οικογένεια και σε μεγάλο βαθμό και στην παραγωγική διαδικασία δεν ήταν ιδιαίτερα διακριτοί. Σ' αυτό το νέο οικογενειακό πρότυπο γυναίκες και παιδιά αποκτούν νέους, διακριτούς ρόλους. Τα παιδιά αντιμετωπίζονται ως οι αυριανοί πολίτες του ελληνικού κράτους όπως το οραματίζονται οι συγγραφείς αυτών των κειμένων και η οικογένεια επιφορτίζεται με το καθήκον της ηθικά ορθής, εκπαιδευτικά εθνικής, φιλελεύθερης, πολύπλευρης και σωματικά υγιούς ανάπτυξής τους. Η φροντίδα ανατίθεται κυρίως στη γυναίκα και έτσι αφενός διαμορφώνεται ο νέος ρόλος της με κυρίαρχα χαρακτηριστικά αυτά της «συμβίας, μητέρας και νοικοκυράς» και αφετέρου ενοχοποιείται η ίδια για οποιαδήποτε απόκλιση από αυτά τα πρότυπα.

Στα κείμενα αυτά, βέβαια, απλώς διαφαίνονται τα στοιχεία εκείνα που θα διαμορφώσουν το ιδεολογικό υπόβαθρο της κατασκευής της οικογένειας στο νέο ελληνικό κράτος. Προφανώς η ιδεολογία για την οικογένεια, για τη θέση της γυναίκας, για τη σεξουαλικότητα θα διαμορφωθεί σταδιακά μετά τη δημιουργία του, παίρνοντας υπόψη τις υπάρχουσες κοινωνικές πραγματικότητες αλλά κυρίως δομούμενη θεσμικά στα πρότυπα των σύγχρονών του καπιταλιστικών κρατών, με τέτοιο τρόπο (δημόσια εκπαίδευση, οικογενειακό δίκαιο, ποινικοποίηση των «παραβατικών» σεξουαλικών συμπεριφορών, θεσμοί εγκλεισμού κλπ), ούτως ώστε να διεισδύσει σε όλο το κοινωνικό του εύρος.

Σταυρούλα Πανίδου

Ελλάδα- Τουρκία η σύγκρουση των υποϊμπεριαλισμών. Ενάντια στους “άξονες” και την απειλή του πολέμου

Συλλογικό

Σελίδες 204, 12 ευρώ

Μαρξιστικό Βιβλιοπωλείο, 2020

Κυκλοφόρησε από το Μαρξιστικό Βιβλιοπωλείο η νέα έκδοση “Ελλάδα- Τουρκία η σύγκρουση των υποϊμπεριαλισμών. Ενάντια στους “άξονες” και την απειλή του πολέμου”. Σε μια περίοδο που οι πολεμοκάπηλες φωνές για πιθανή πολεμική εμπλοκή ακούγονται συνεχώς πιο δυνατά είναι ένα πολύτιμο βιβλίο για όλους τους αγωνιστές και τις αγωνίστριες. Τα κείμενα που περιλαμβάνει το βιβλίο είναι γραμμένα από τις αρχές της δεκαετίας του ‘80 ως σήμερα και έχουν δημοσιευτεί στη Μαμή (το περιοδικό της Οργάνωσης Σοσιαλιστική Επανάσταση από την οποία προέρχεται το ΣΕΚ), και στα έντυπα του ΣΕΚ (την εφημερίδα Εργατική Αλληλεγγύη και το περιοδικό Σοσιαλισμός από τα κάτω).

Ξεκινώντας από τη σημερινή όξυνση των ανταγωνισμών μεταξύ της Ελλάδας και της Τουρκίας με αφορμή τις ΑΟΖ και πηγαίνοντας προς τα πίσω, τα κείμενα του βιβλίου απαντάνε στους παράγοντες που οξύνουν τη σημερινή κρίση και στο ποια χρειάζεται να είναι η απάντηση της αριστεράς για να καταφέρουμε να σταματήσουμε την απειλή του πολέμου. Καταρχάς αποδομούν την κυρίαρχη αφήγηση της εθνικιστικής προπαγάνδας εξηγώντας ότι δεν πρόκειται για μια διαμάχη που χάνεται στα βάθη των αιώνων από την Τουρκοκρατία μέχρι σήμερα. Από το 1821 ως το 1922 δεν μας χωρίζει απλά ένας αιώνας, αλλά μια εντελώς διαφορετική περίοδος. *“Η μεθοδολογική διαφορά των μαρξιστών…βρίσκεται ακριβώς στη συγκεκριμένη ανάλυση της διαμάχης σαν ιστορικά προσδιορισμένης σε κάθε περίοδο εξετάζοντας τις αλλαγές στην κοινωνική δομή των δύο χωρών και τη σύνδεσή τους με τη δυναμική του διεθνούς περίγυρου”* γράφει η Μαρία Στύλλου.

Και τα κείμενα αυτά προχωράνε ακόμα παραπέρα δίνοντας μια ανάλυση που εξηγεί ότι δεν έχει σχέση με την πραγματικότητα η άποψη ότι η πηγή των προβλημάτων είναι η “τουρκική επιθετικότητα” που παραβιάζει το διεθνές δίκαιο και ότι η Ελλάδα είναι αμυνόμενη, παγίδα στην οποία πέφτουν ακόμα και κομμάτια της Αριστεράς. Η ανάλυση των κειμένων αυτού του βιβλίου λαμβάνοντας υπόψη της την εξέλιξη του καπιταλισμού στην Ελλάδα και την Τουρκία και τις αλλάγες στον ιμπεριαλισμό, αντιμετωπίζει τον ελληνοτουρκικό ανταγωνισμό σαν αντιδραστικό και από τις δύο πλευρές. Είναι δύο άρχουσες τάξεις που ανταγωνίζονται μεταξύ τους μέσα σε ένα ευρύτερο πλαίσιο ανταγωνισμού και αποσταθερόποιησης σε ολόκληρη την περιοχή. *“Ο έλεγχος των φυσικών πόρων και της γεωστρατηγικής σημασίας της Ανατολικής Μεσογείου σε συνεργασία με το Ισραήλ είναι μια νέα “Μεγάλη Ιδέα” που αναπτύχθηκε μέσα στον 21ο αιώνα. Όσο αντιδραστικές είναι οι βλέψεις του “Σουλτάνου” Ερντογάν που φτάνουν μέχρι τη Λιβύη, άλλο τόσο τυχοδιωκτικά ιμπεριαλιστικός είναι ο άξονας Ελλάδα-Κύπρος-Ισραήλ και οι απαιτήσεις ότι η χάραξη των τριών χωρών αποκλείει την Τουρκία από την Ανατολική Μεσόγειο. Οι ισχυρισμοί ότι οι απαιτήσεις στηρίζονται στο Διεθνές Δίκαιο της Θάλασσας δεν νομιμοποιούν τέτοιες εξορμήσεις. Άλλωστε και η*

Τουρκία επικαλείται αυτό το Δίκαιο. Στην πραγματικότητα αυτό το Δίκαιο είναι είναι καρπός ρυθμίσεων ανάμεσα στα μεγάλα ιμπεριαλιστικά κέντρα για τον έλεγχο των θαλασσών.” γράφει ο Πάνος Γκαργκάνας.

Όμως πώς μπορούμε να σταματήσουμε την απειλή του πολέμου; Το τρίτο στοιχείο που διαπερνάει τα κείμενα του βιβλίου είναι η επιμονή ότι η λύση θα έρθει από τα κάτω, από τους εργάτες της Ελλάδας, της Τουρκίας και της Κύπρου και από τη δική τους δράση. Κυκλοφορούν απόψεις που λένε ότι αυτό δεν είναι ρεαλιστικό. Στις περισσότερες περιπτώσεις οι απόψεις αυτές υποτιμούν τις μάχες που δίνει η τούρκικη εργατική τάξη και παρουσιάζουν τον Ερντογάν παντοδύναμο και την τούρκικη κοινωνία αιχμάλωτη του εθνικισμού ή του ισλαμισμού. Ταυτόχρονα υποτιμούν τον κόσμο στην Ελλάδα και τον παρουσιάζουν σαν να είναι αυθόρμητα “πατριώτης”, ενώ στην πραγματικότητα η άρχουσα τάξη στην Ελλάδα είναι αυτή που προσπαθεί να πείσει ότι οι από κάτω έχουν κοινά συμφέροντα με τον ελληνικό καπιταλισμό κι ότι πρέπει να υπερασπιστούμε όλοι μαζί την “πατρίδα”.

Τα κείμενα μας βοηθούν να δούμε πίσω από αυτές τις ψεύ-

τικες εικόνες. Τόσο το άρθρο του Νίκου Λούντου όσο και του Ρόνι Μαργκόλις μας θυμίζουν το νικηφόρο αγώνα των απλών ανθρώπων της Τουρκίας που βγήκαν κατά χιλιάδες στους δρόμους των μεγάλων πόλεων, τα έβαλαν με τα τανκς και κατάφεραν να αποτρέψουν το στρατιωτικό πραξικόπημα τον Ιούλη του 2016. Όσο για το αυθόρμητα "πατριωτικό αίσθημα του ελληνικού λαού" χρειάζεται να θυμηθούμε την αλληλεγγύη μεταξύ των απλών ανθρώπων της Ελλάδας και της Τουρκίας σε κρίσιμες στιγμές. Το καλοκαίρι του 1999 για παράδειγμα η Ελλάδα και η Τουρκία χτυπήθηκαν από σεισμούς. Παρότι είχαν περάσει μόλις 3 χρόνια από τότε που οι δύο άρχουσες τάξεις βρέθηκαν στα πρόθυρα του πολέμου στα Ίμια, αυτό που επικράτησε το 1999 ήταν μαζική αλληλεγγύη και ανθρωπιά κόντρα στους ανταγωνισμούς, στην οποία αναγκάστηκαν να προσαρμοστούν ακόμα και οι κυβερνήσεις. Κι αν πάμε πιο πίσω μπορούμε να διαβάσουμε σε κείμενο αυτού του βιβλίου τους κοινούς αγώνες Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων εργατών.

Στην Ελλάδα, αλλά και στην Τουρκία και την Κύπρο, το εργατικό κίνημα έχει μια τεράστια παράδοση αγώνων. Όπως γράφεται σε κείμενο του βιβλίου που δημοσιεύτηκε στη Μαμή στις αρχές του 1984 *"Όσοι θεωρούν ότι η ελληνοτουρκική διαμάχη αποτελεί αφορμή για μια συμμαχία του εργατικού κινήματος με το κράτος για λόγους εθνικούς εξυπηρετούν τις ανάγκες του ελληνικού καπιταλισμού, αλλά όχι της εργατικής τάξης. Αντίθετα όσοι αγωνίζονται για την ανάπτυξη του εργατικού κινήματος πρέπει να κάνουν σημαία τους την απαγκίστρωση από αυτή τη συμμαχία"*. Η κοινή διακήρυξη "Διεθνής Αλληλεγγύη ενάντια στην απειλή του πολέμου" που κυκλοφόρησαν στα μέσα Δεκέμβρη του 2019 το DsiP από την Τουρκία, η Εργατική Δημοκρατία από την Κύπρο και το ΣΕΚ βρίσκεται στο πρώτο Παράρτημα του βιβλίου και δίνει την κατεύθυνση ότι *"χτίζοντας τα κινήματα ενάντια στη λιτότητα και την εκμετάλλευση ταυτόχρονα με τα διεθνιστικά αιτήματά μας μπορούμε να δημιουργήσουμε μια πανίσχυρη δύναμη για ένα καλύτερο μέλλον"*. Αξίζει να το προσπαθήσουμε, και αυτό το βιβλίο είναι μια πολύτιμη βοήθεια για να το πετύχουμε.

Λίλιαν Μπουρίτη

Ημερήσια διάταξη

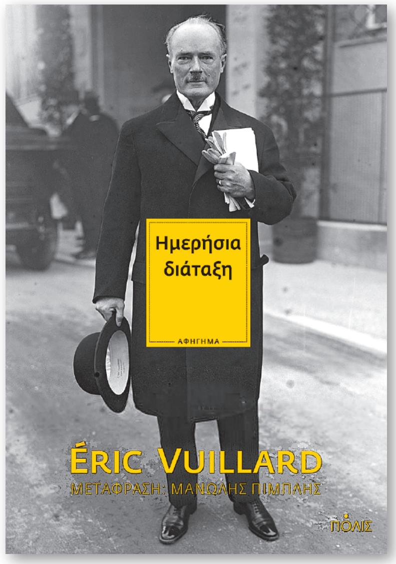
Eric Vuillard

Σελίδες 148, 14 ευρώ

Εκδόσεις Πόλις

Η «Ημερήσια Διάταξη» είναι ένα ασυνήθιστο βιβλίο, καθώς δεν είναι εύκολο να καταταγεί σε κάποιο από τα παραδεδεγμένα λογοτεχνικά είδη. Δεν είναι ούτε ακριβώς μυθιστόρημα, ούτε ακριβώς διήγημα και ίσως γι' αυτό από τους εκδότες αναφέρεται ως «αφήγημα». Πιο ακριβής είναι μάλλον η Μικέλα Χαρτουλάρη της «Εφσυν» που υποστήριξε ότι συνταιριάζει χαρακτηριστικά του μυθιστορήματος, της ιστορικής μελέτης και του δοκιμίου. Η δυσκολία κατηγοριοποίησής του πάντως δεν αποτελεί μειονέκτημα. Ανταποκρίνεται περισσότερο στο γεγονός ότι η γραφή του Βυιγιάρ είναι προσαρμοσμένη στα ιστορικά γεγονότα τα οποία ξαναζωντανεύει.

Η «Ημερήσια διάταξη» ξεκινά με τη σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε στις 20 Φεβρουαρίου 1933. Ήταν η μέρα που 24 εκπρόσωποι του μεγάλου γερμανικού κεφαλαίου, οι μεγιστάνες της βιομηχανίας και του χρηματοοικονομικού τομέα, συναντήθηκαν με τον Γκαίρινγκ και τον Χίτλερ. Μπροστά τους ήταν οι εκλογές της 5ης Μαρτίου. Ο Γκαίρινγκ ήταν ξεκάθαρος: «*αν το ναζιστικό κόμμα πάρει την πλειοψηφία, οι εκλογές αυτές θα είναι οι τελευταίες των δέκα επόμενων χρόνων*». Το ίδιο και ο Χίτλερ που μίλησε για την ανάγκη «*να μπει τέλος σε ένα αδύναμο καθεστώς, να απομακρυνθεί η κομμουνιστική απειλή, να διαλυθούν τα συνδικάτα και να επιτραπεί σε κάθε εργοδότη να γίνει Φύρερ στην επιχείρησή του*». Οι βιομήχανοι υποδέχτηκαν θερμά αυτές τις εξαγγελίες και μετά πέρασαν από το ταμείο, προσφέροντας εκατομμύρια μάρκα για να ενισχύσουν το

ναζιστικό κόμμα και να διασφαλίσουν ότι όντως αυτές θα ήταν οι τελευταίες εκλογές. Όπως βέβαια επισημαίνει ο συγγραφέας, αυτή η σύσκεψη «*δεν είναι για τους Κρουπ, τους Όπελ, τους Ζίμενς τίποτα περισσότερο από ένα αρκετά σύνηθες συμβάν της επιχειρηματικής ζωής, μια κοινή πρόσκληση για την καταβολή κεφαλαίων. Όλοι θα επιβιώσουν και μετά την πτώση του καθεστώτος και θα χρημα-*

τοδοτήσουν στο μέλλον και άλλα πολλά κόμματα, ανάλογα με τις επιδόσεις τους». Πίσω από τους συγκεκριμένους ανθρώπους βρίσκονταν οικονομικά μεγαθήρια όπως οι Basf, Bayer, Agfa, Opel, IG Farben, Siemens, Allianz, Telefunken, που διαπρέπουν μέχρι σήμερα στη διεθνή αγορά. Όπως μάλιστα αναφέρεται στο τέλος του βιβλίου, το καθεστώς προμήθευε αυτούς τους βιομηχανικούς κολοσσούς με εργάτες από τα στρατόπεδα συγκέντρωσης. Όταν μετά το τέλος του πολέμου κάποιοι από τους επιζώντες διεκδίκησαν αποζημιώσεις, το ζήτημα κουκουλώθηκε γρήγορα...

Η κυριαρχία του ναζισμού στη Γερμανία και η άγρια καταστολή των συνδικάτων, των κομμάτων και κάθε ανεξάρτητης φωνής από το καθεστώς, έδωσε στον Χίτλερ και στο γερμανικό καπιταλισμό την ευκαιρία να αρχίσουν την κούρσα των εξοπλισμών. Οι ανταγωνισμοί με τη Γαλλία και την Αγγλία οξύνθηκαν, με τα ωραία λόγια και τις επιδείξεις δύναμης να εναλλάσσονται. Σ' αυτό το πλαίσιο πραγματοποιείται η συνάντηση του βρετανού λόρδου Χάλιφαξ με τον Γκαίριγκ το 1937, την οποία γλαφυρά διηγείται ο Βυιγιάρ. Και δεν κρύβει καθόλου την αηδία του για εκείνο τον λόρδο που ενώ είχε πλήρη γνώση του τι ήταν ο Γκαίριγκ και ο ναζισμός κάθισε να φάει και να διασκεδάσει μαζί του. Δεν ήταν τυχαίο: όπως έγραψε ο ίδιος ο Χάλιφαξ μετά τη συνάντησή του με τον Χίτλερ, *«ο εθνικισμός και ο ρατσισμός είναι ισχυρές δυνάμεις, αλλά δεν τις θεωρώ ούτε παρά φύσιν, ούτε ανήθικες»* και *«δεν αμφιβάλλω ότι αυτοί οι άνθρωποι μισούν πραγματικά τους κομμουνιστές. Και σας διαβεβαιώνω ότι στη θέση τους θα αισθανόμασταν το ίδιο πράγμα»*. Όπως πικρά συμπληρώνει ο Βυιγιάρ, *«τέτοια ήταν τα προμηνύματα αυτού που και σήμερα ακόμα ονομάζουμε πολιτική κατευνασμού»*.

Έπειτα, ο Βυιγιάρ περιγράφει την προσάρτηση της Αυστρίας στη Γερμανία το 1938. Ο αυστριακός καγκελάριος Σούσνιγκ δεν ήταν δημοκράτης, ήταν ο διάδοχος του Ντόλφους που είχε εγκαθιδρύσει ένα σκληρό δικτατορικό καθεστώς από το 1934. Ο Χίτλερ όμως δεν ήθελε τη φιλία της Αυστρίας αλλά την προσάρτησή της. Η μαρτυρία του ίδιου του Σούσνιγκ, που μας περιγράφει ο Βυιγιάρ, είναι χαρακτηριστική. Ο Χίτλερ, χωρίς καμιά διπλωματική αβρότητα, απαίτησε την πλήρη υποταγή του εκβιάζοντας απροκάλυπτα με εισβολή. Ταυτόχρονα, ο Ρίμπεντροπ επισκεπτόταν την Αγγλία και σ' ένα στημένο τηλεφώνημα με τον Γκαίριγκ που ήξερε ότι παρακολουθούνταν, εξέφραζε την έκπληξή του για όσα κατηγορούνταν οι ναζί. Η εικόνα του γερμανικού στρατού πάντως απείχε πάρα πολύ από την ένδοξη εικόνα των μηχανοκίνητων αρμάτων που προελαύνουν την οποία ζωγράφισε η προπαγάνδα του Γκαίμπελς. Για πολλές ώρες, τα πάντσερ έμεναν ακινητοποιημένα λόγω μηχανικής βλάβης στους αυστριακούς δρόμους. Ο μύθος του αήττητου των ναζί φτιάχτηκε σε μια μάχη χωρίς αντίπαλο.

Η «Ημερήσια Διάταξη» αξίζει να διαβαστεί πλατιά. Ο τρόπος γραφής εντυπωσιάζει τον αναγνώστη καθώς περιγράφει τις σκηνές δίνοντας λεπτομέρειες ακόμα και για τις κινήσεις των προσώπων, τους μορφασμούς τους, τις μύχιες σκέψεις τους. Σε πολλές περιπτώσεις μοιάζει κάπως με σενάριο θεατρικού ή κινηματογραφικού έργου, κάτι που μάλλον σχετίζεται με το γεγονός ότι ο Ερίκ Βυιγιάρ, εκτός από τα ποιήματα και τα μυθιστορήματα που έχει δημοσιεύσει, έχει σκηνοθετήσει και δύο ταινίες. Ο Βυιγιάρ στην «Ημερήσια διάταξη» περιγράφει τον κόσμο των «από πάνω» πρωταγωνιστών της Ιστορίας με τον ίδιο τρόπο που στην «14η Ιουλίου» παρουσιάζει το ρόλο των «από κάτω», του ανώνυμου πλήθους που πρωταγωνίστησε στην άλωση της Βαστίλης. Η ματιά του είναι προσανατολισμένη στους απλούς ανθρώπους και από αυτήν την άποψη εντάσσεται σ' ένα ελπιδοφόρο ρεύμα νέων, αριστερών, γάλλων συγγραφέων που υπηρετούν το κίνημα με έναν έξυπνο αισθητικά τρόπο, όπως ο Τζοζέφ Αντράς και ο Εντουάρ Λουί. Σ' ένα τέτοιο πλαίσιο, οι πολιτικές αρετές του βιβλίου αναδεικνύονται ακόμα περισσότερο. Ο Βυιγιάρ υπογραμμίζει αλήθειες που αποσιωπούνται από την επίσημη ιστορία: τη διαπλοκή του ναζισμού με το κεφάλαιο και το κράτος, τη διάχυτη συμπάθεια προς τον φασισμό ακόμα και των «συμμαχικών» αρχουσών τάξεων, τη «συνέχεια του κράτους» που σήμανε το ξέπλυμα των καπιταλιστών που ανέβασαν ουσιαστικά τον Χίτλερ στην εξουσία. Μ' αυτόν τον τρόπο, το βιβλίο συμβάλλει στην επίκαιρη μάχη ενάντια στην αναβίωση του φασισμού αλλά και για να ανατρέψουμε το σύστημα που τον γεννάει.

Μπάμπης Κουρουνδής

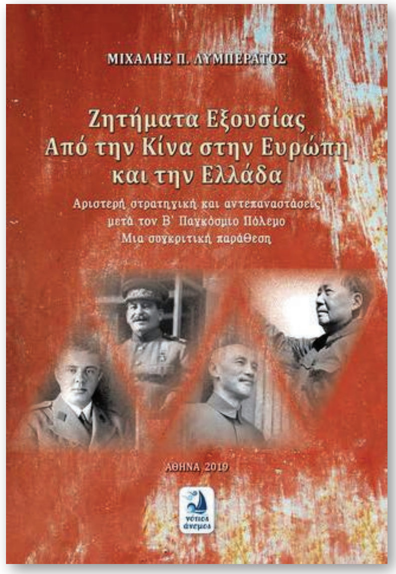
Ζητήματα Εξουσίας
Από την Κίνα στην Ευρώπη και την Ελλάδα – Αριστερή στρατηγική και αντεπαναστάσεις μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, μια συγκριτική παράθεση

Σελίδες 492, 9 ευρώ

Εκδόσεις Νότιος Ανεμος

Το 1949 έκλεινε με τον θρίαμβο της Κινέζικης Επανάστασης και την στρατιωτική συντριβή της Αριστεράς στον εμφύλιο στην Ελλάδα. Στο τέλος Αυγούστου οι μαχητές/τριες του ΔΣΕ εγκατέλειπαν και τα τελευταία τους προπύργια στο Βίτσι. Ένα μήνα μετά, την 1 Οκτώβρη ο Μάο Τσε Τουνγκ στο Πεκίνο ανακήρυσσε τη Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας. Το βιβλίο του Μιχ. Λυμπεράτου περιστρέφεται γύρω από αυτούς τους δυο άξονες για να εξετάσει την στρατηγική της Αριστεράς στη δεκαετία του '40. Όχι μόνο να συγκρίνει τις εξελίξεις στις δυο χώρες αλλά και να τις εντάξει σε ένα σύνολο, τις αλλαγές στο μεταπολεμικό κόσμο.

Μ' αυτό το σκοπό το βιβλίο χωρίζεται σε πέντε μέρη. Το πρώτο ερευνά τη «μεταπολεμική στρατηγική του κομμουνιστικού κινήματος στην Ευρώπη» και στην ουσία καλύπτει όχι μόνο την στάση των Κομμουνιστικών Κομμάτων στην κατοχή και μετά το τέλος του πολέμου, αλλά και τις επιλογές του αμερικάνικου ιμπεριαλισμού και των αρχουσών τάξεων της Ευρώπης. Το δεύτερο μέρος εξετάζει τις εξελίξεις στις «χώρες της ανατολικής Ευρώπης». Τα τρία μέρη που ακολουθούν επικεντρώνουν στην Κίνα και την Ελλάδα. Η «Κινέζικη Επανάσταση» καλύπτει όλη την περίοδο από τα τέλη της δεκαετίας του '20 μέχρι την «κατάληψη της εξουσίας από τους κινέζους κομμουνιστές», δηλαδή μια περίοδο είκοσι χρόνων. Η δεκαετία του '40 στην Ελλάδα από την Αντίσταση και τον Δεκέμβρη στην Βάρκιζα και στον ΔΣΕ και την ήττα στον Εμφύλιο καλύπτεται από τα δυο τελευταία μέρη (ζητήματα που έχουν απασχολήσει τον συγγραφέα και σε προηγούμενες εργασίες του).

Με άλλα λόγια πρόκειται για ένα έργο σύνθεσης που καλύπτει εξελίξεις και αλλαγές σε πολλά επίπεδα, κάτι που θα δυσκολέψει ίσως όποιους/ες δεν έχουν μια συστηματική τριβή με την ιστορία της περιόδου. Ωστόσο, αυτή η δυσκολία δεν στερεί ούτε ουσία ούτε ενδιαφέρον από το βιβλίο.

Καταρχήν, γιατί ανοίγει την συζήτηση για το πως φτάσαμε από την «μεγάλη αντιφασιστική συμμαχία» του Δεύτερου Παγκοσμίου Πολέμου στον Ψυχρό Πόλεμο στα τέλη της δεκαετίας του '40 και στις αρχές της δεκαετίας του '50. Για την κυρίαρχη άποψη τα πράγματα είναι απλά. Οι δημοκρατίες νίκησαν τον φασισμό στον πόλεμο και μετά χρειάστηκε να αντιμετωπίσουν τον «κόκκινο ολοκληρωτισμό» που είχε καταπιεί την ανατολική και κεντρική Ευρώπη. Κάπως έτσι το ελληνικό εκστρατευτικό σώμα βρέθηκε να πολεμάει το 1951 στην Κορέα «για να πνίξει τους κίτρινους στο αίμα / δείχνοντάς τους τι θα πει λευτεριά» όπως έλεγε και το εμβατήριο της εποχής. Η εικόνα που ξετυλίγει ο Μ. Λυμπεράτος είναι ένα χρήσιμο αντίδοτο στην σημερινή ιδεολογική επίθεση της Δεξιάς στο πεδίο της ιστορίας.

Σε αντίθεση με αυτή την ψυχροπολεμική αφήγηση, ο Λυμπεράτος μας θυμίζει ότι το 1944-45 και μέχρι το 1947 αυτό που επικρατούσε ήταν η πεποίθηση ότι ο μεταπολεμικός κόσμος θα στηριζόταν στην συνεννόηση των Μεγάλων Δυνάμεων με την ειρηνική διευθέτηση των διαφορών τους. Ο ΟΗΕ με το Συμβούλιο Ασφαλείας και το δικαίωμα του βέτο στήθηκε με αυτή την λογική για παράδειγμα. Ακόμα και τον Ιούλη του 1947, ο Μολότοφ, υπουργός Εξωτερικών της Ρωσίας, συμμετείχε στην τριμερή προκαταρκτική συνάντηση στο Παρίσι για το περίφημο Σχέδιο Μάρσαλ (Ρωσία-Γαλλία-Μ. Βρετανία). Με άλλα λόγια ο πρώτος διδάξας της «ειρηνικής συνύπαρξης» δεν ήταν ο «ρεβιζιονιστής» Χρουτσόφ το 1956 αλλά ο Στάλιν το 1945.

Αυτές οι προοπτικές αποδείχτηκαν τελικά αβάσιμες. Ο Μ. Λυμπεράτος κάνει μια σύντομη απόπειρα θεωρητικής ερμηνείας της μετάβασης στον ανταγωνισμό των δυο υπερδυνάμεων. Όμως το κέντρο βάρους της εργασίας του δεν είναι εκεί αλλά στο ρόλο που έπαιξε η εξωτερική πολιτική του Στάλιν. Πολύ απλά είχε στόχο να συγκροτήσει μια «σφαίρα επιρροής» που θα απέτρεπε μελλοντική στρατιωτική επίθεση στην Ρωσία. Με άλλα λόγια ήθελε την Πολωνία, και δεν ενδιαφερόταν για επαναστατικά «πειράματα» στην Γαλλία ή την Ιταλία. Αντιθέτως, η «γραμμή» ήταν η συνεργασία των ΚΚ της Δυτικής Ευρώπης με τις άρχουσες τάξεις, η συμμετοχή για παράδειγμα στις κυβερνήσεις συνεργασίας μέχρι και το

1947. Γράφει ο Μ. Λυμπεράτος:

«Η συμβιβαστική γραμμή που ακολούθησαν όλα τα κομμουνιστικά κόμματα του πλανήτη την περίοδο εκείνη έδωσε τα περιθώρια της σταδιακής ανασύνταξης του αστικού πολιτικού κόσμου που σε συνεργασία με τους Αμερικάνους εκδίωξαν τελικά τους κομμουνιστές από τις κυβερνήσεις των χωρών τους και τους περιστοίχισαν με κατασταλτικούς μηχανισμούς που έλεγχε η CIA».

Ο συγγραφέας επισημαίνει ότι *«Αυτό που τελικά απέμεινε, όταν εκδηλώθηκε η συνδυασμένη επίθεση του διεθνούς ιμπεριαλισμού ήταν στις χώρες υπό την επιρροή της Μόσχας να υπάρχει μια αντίστοιχη αναδίπλωση που ακολούθησε τις ίδιες ακριβώς κατασταλτικές πρακτικές που επέβαλε η Δύση στις δικές της σφαίρες επιρροής. Όμως, έτσι στις δυτικές ευρωπαϊκές κοινωνίες, στα εγχώρια κομμουνιστικά κόμματα απέμεινε πλέον ένας δευτερεύων ρόλος»*.

Αν αυτό που εξελίχτηκε στην δυτική Ευρώπη ήταν όντως μια αντεπανάσταση όπως την αποκαλεί ο συγγραφέας, τότε οι εξελίξεις στην ανατολική Ευρώπη ήταν ο καθρέπτης της. Σε κάμποσα σημεία των κεφαλαίων που αφορούν εκείνη τη μεριά ο Μ. Λυμπεράτος φαίνεται να εξιδανικεύει το πέρασμά τους στην ρωσική «σφαίρα επιρροής», όπως όταν γράφει ότι *«η Σοβιετική Ένωση έστερξε από την πρώτη στιγμή οικονομικά τις κοινωνίες αυτές»*. Στην πραγματικότητα λεηλάτησε αυτές τις οικονομίες με διάφορες μεθόδους.

Ο ρωσικός στρατός κατέλαβε αυτές τις χώρες και εγκατέστησε «φιλικά» καθεστώτα, ακόμα και αν περιλάμβαναν απομεινάρια των παλιών αυταρχικών καθεστώτων όπως στην Ρουμανία ή τη Βουλγαρία, και όταν τα ΚΚ πήραν τα ηνία γνώρισαν μια περίοδο εσωτερικών εκκαθαρίσεων το 1948/49 που εξόντωσαν τα όποια στελέχη τους είχαν αναφορά στο μαζικό κίνημα της προηγούμενης περιόδου.

Σε αντίθεση με τις χώρες της ανατολικής Ευρώπης το Κομμουνιστικό Κόμμα της Κίνας έφτασε στην εξουσία με τις δικές του δυνάμεις. Ο Στάλιν μόνο έμμεσα το στήριξε στη τελική φάση του πολέμου από το 1946 και μετά. Ο Λυμπεράτος περιγράφει λεπτομερώς την ανάπτυξη του ΚΚΚ και του Κόκκινου Στρατού του (Λαϊκός Απελευθερωτικός από το 1937) και τους ηρωικούς αγώνες του. Το 1945 όταν τέλειωνε η ιαπωνική κατοχή, διέθετε 1 εκατομμύριο μαχητές/τριες στις τακτικές μονάδες του, έλεγχε το 25% του εδάφους της αχανούς χώρας στο οποίο κατοικούσε το 1/3 του πληθυσμού της.

Ο συγγραφέας αποδίδει την επιτυχία του ΚΚ στην Κίνα στην στρατηγική οξυδέρκεια του Μάο που δεν έμεινε προσκολλημένος σε δόγματα αλλά «άλλαξε το υποκείμενο» της επαναστατικής διαδικασίας δίνοντας αυτό το ρόλο στους αγρότες. Αυτή η αντιμετώπιση έχει, ωστόσο, μια σειρά προβλήματα και κενά. Προσπερνάει ουσιαστικά αυτό που ονομάζει «προοίμιο της επανάστασης», τα χρόνια 1925-27 όταν το ΚΚ βρέθηκε επικεφαλής ενός μαζικού εργατικού κινήματος στις πόλεις που τρόμαξε αστούς και ιμπεριαλιστές. Η επιβίωση του κόμματος στις «κόκκινες βάσεις» της υπαίθρου ήταν επακόλουθο της ήττας αυτής της επανάστασης.

Η προσπάθεια να αναδειχθούν αναλογίες της κινέζικης εμπειρίας με την ελληνική δεν είναι γόνιμη από αυτή την άποψη. Αυτό που γιγάντωσε την Αριστερά στην Ελλάδα στη δεκαετία του '40 ήταν μια ριζοσπαστικοποιημένη εργατική τάξη και οι στρατηγικές επιλογές της ηγεσίας σπατάλησαν και στόμωσαν αυτή τη δυναμική. Ο ΕΛΑΣ δεν «περικύκλωσε τις πόλεις», για να τις καταλάβει. Και ο ΔΣΕ δεν μπορούσε να επιβιώσει στις «κόκκινες βάσεις» του στα βουνά, κάτι που άλλωστε αναγνωρίζει και ο συγγραφέας.

Το βιβλίο του Μ. Λυμπεράτου είναι μια συμβολή στην ιστορική έρευνα μιας περιόδου που λίγο έχει απασχολήσει και τους αριστερούς ερευνητές στην Ελλάδα. Διαθέτει ένα πλούτο πληροφοριών (πόσοι γνωρίζουν ότι η περίφημη Συμφωνία του Λιβάνου έχει αναφορές στην «ελεύθερη μετάβαση των Ελλήνων σε τόπους γειτονικούς» δηλαδή εδαφικές διεκδικήσεις) και ταυτόχρονα τροφοδοτεί την συζήτηση για την «αριστερή στρατηγική» που απασχολεί χιλιάδες αγωνιστές και αγωνίστριες.

Λέανδρος Μπόλαρης